

Årsrapport 2024

Innhold

Del 1	Leders beretning	3
Del 2	Introduksjon til virksomheten og hovedtall... 9	
	Statped og samfunnsoppdraget	10
	Meld. St. 6 (2019–2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO.....	11
	Lokaliseringsprosjektet	14
	Virksomhetsstrategi 2023–2027	15
	Brukermedvirkning	16
	Ledelse og organisasjon	17
	Organisasjonskart	18
	Lokalisering	19
	Presentasjon av hovedtall	20
Del 3	Aktiviteter og resultater i 2024	22
	Statpeds bidrag til sektormålene	23
	Risikovurderinger	25
	Statpedundersøkelsen	28
	Statpeds rolle i kompetanseløftet i 2024	30
	Resultater, aktiviteter, effekter og måloppnåelse	32
	Hovedmål 1	32
	Hovedmål 2.....	52
	Hovedmål 3.....	57
	Andre føringer	64

Del 4.	Styring og kontroll i virksomheten	65
	Overordnet vurdering.....	66
	Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid	68
	Likestilling og tilgjengelighet	69
	Fellesføringer	71
	Sikkerhet og beredskap.....	73
Del 5.	Vurdering av fremtidsutsikter	74
Del 6.	Regnskap 2024	80
	Ledelseskommentar årsregnskap 2024	81
	Vurderinger av vesentlige forhold	82
	Prinsippnote	84

Del 1

Leders beretning

Foto: Sveinung Wiig Andersen

Denne årsrapporten handler om Statpeds resultater i året som gikk. I leders beretning har jeg lyst til å utvide perspektivet litt og reflektere over hvor vi står etter fem år i omstilling.

La meg starte med å si at jeg er imponert over hva Statpeds ansatte får til. Vi er en relativt ung virksomhet og et veldig ungt direktorat. Men Statped er også en erfaren virksomhet med dype røtter og solide fagtradisjoner. Årets brukerundersøkelse viser at det er stor tilfredshet med tjenestene våre – faktisk de beste resultatene siden vi startet å måle. Kollegene mine i Statped har klart kunststykket både å bevare, omstille og utvikle: Å holde fast på det som betyr mest for brukerne, og samtidig utvikle tjenestene og omstille arbeidsmåtene innenfor et nytt mandat, en ny landsdekkende organisering og et vesentlig lavere bevilgningsnivå.

En stor takk til alle!

Refleksjoner etter fem år i omstilling

2024 var det siste året i den femårige omstillingen av Statped. Da er det naturlig å reflektere litt over noen dilemmaer og gjenstridige problemer («wicked problems») som vi fortsatt jobber med å finne løsninger på.

Lik tilgang på spesialiserte tjenester i hele landet – og samtidig god forståelse for lokal kontekst

I Meld. St. 6 (2019-2020), *Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO*, side 96, står det at:

Et redusert Statped med et tydelig avgrenset mandat gir mindre behov for regionale tilpasninger. [...] Et smalere mandat gir videre behov for å utnytte kompetansen og fagmiljøene i landet sett under ett. Hele virksomheten skal ses samlet, og alle Statpeds fagområder skal organiseres i én flerfaglig og landsdekkende tjeneste.

Statpeds individ- og systemtjenester er ikke lenger avgrenset geografisk. Med en landsdekkende organisering har søkerkommunen og -fylkeskommunen adgang til hele spekteret av Statpeds spesialister. For rådgiverne våre betyr landsdekkende tjenester mer reisetid, men også et bredere tilfang av erfaringer fra ulike steder i landet og ulike forutsetninger i kommuner. Det fører også til et likere tilbud i kvalitet og omfang.

Nå som omstillingen er over, erfarer vi samtidig at et landsdekkende tilbud kan gå på bekostning av kjennskapen til lokal kontekst. God kjennskap til lokale forhold og mer stabile relasjoner mellom Statped og lokale tjenestemottakere er vanskeligere å få til når vi reiser land og strand rundt. I brukerundersøkelsen ser vi at brukerne ønsker bedre lokal kunnskap slik at tjenestene treffer best mulig. Selv om vi har lokasjoner rundt om i hele landet, så har vi ingen lokasjoner som kan dekke alle de spesialiserte fagområdene våre.

Balansen mellom lik tilgang på (likere) tjenester nasjonalt og mer lokalt tilpassede tjenester (og dermed mer ulikhet) er noe vi må ha økt oppmerksomhet på fremover.

Lik tilgang for alle – og samtidig prioritere noen

I Meld. St. 6 (2019-2020) står det også på side 96 at «Statped skal gi tjenester på samme nivå til alle kommuner og fylkeskommuner». Statped kan ikke pålegge noen å motta tjenestene våre. Vi er avhengige av at kommuner og fylkeskommuner søker om tjenester fra oss. I omstillingsperioden har vi innvilget stort sett alle søknader eller svart ut spørsmål og drøftet anonyme saker i *Spør oss*-tjenesten vår.

Men hva med dem som ikke søker om tjenester? Statped har ingen egne instrumenter for å overvåke sektoren. Å gi et målrettet tilbud til noen kommuner krever at vi kan identifisere disse kommunene og deres konkrete behov. Noen uttrykker fortsatt bekymring for om det er kommuner med generelt god kompetanse og kapasitet som gjør seg mest nytte av det statlige støtte-systemet, mens kommuner med få ansatte i pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) eller lavere kompetanse ikke klarer det i samme grad. Kanskje finnes det barn og elever som trenger at Statped støtter kommunen de bor i, men som ikke får nødvendig bistand? Og kanskje er det nettopp disse kommunene som trenger mer skreddersydde løsninger og mer oppmerksomhet fra oss? Balansen mellom å gi lik tilgang til alle og samtidig å prioritere noen som kanskje trenger oss mest (og som av ulike grunner ikke søker), er noe vi må utforske mer fremover.

Tett på – og samtidig langt fra

Statpedundersøkelsen 2024 som ble sendt til alle landets PPT-kontorer, viser at PPT er svært tilfredse med tjenestene våre. Det er vi glade for. Det er jo PPT som er tett på skoler og barnehager i hverdagen, og som kjenner de lokale forholdene. Vi har prioritert PPT i omstillingsperioden. PPT har vært opptatt av at det skal bli enklere å søke om tjenester,

og at vi skal få ned ventetiden hos oss. Vi har hatt en stor utviklingsinnsats på disse områdene, og det er nettopp her vi har hatt de største resultatforbedringene. Samtidig viser undersøkelsen at ansatte i skoler og barnehager opplever at Statped ikke er så tett på som tidligere. Det er en konsekvens vi ventet oss fordi vi ikke går utenom PPT og direkte til skoler og barnehager. Men vi konstaterer at det er en bekymring for om bistanden vår faktisk fører til praksisendringer i barnehager og skoler. Resultatene tyder på at noen kommuner opplever at de gjerne skulle hatt mer støtte fra Statped enn de får i dag. Resultatene viser også at det er relativt lave vurderinger av kommunens egne forutsetninger for å ivareta barn med spesialpedagogiske behov. For oss er det en balansegang å bistå kommuner uten å gå for langt inn og «overta» oppgaven – og samtidig komme tett på praktikerne i skole og barnehage.

Deltidsopplæring og skoledrift

Tjenesteporteføljen for norsk tegnspråk har vi utviklet for å sikre enhetlige og likeverdige tjenester i et landsdekkende perspektiv. Deltidsopplæringen samarbeider tett med bostedsskolene, og det utarbeides fag- og timefordeling for hele skoleåret. Vi har også utviklet verktøy for å vurdere elevenes læringsprogresjon og –utbytte, og vi lager rapporter med halvårsvurderinger som vi

sender til skole, PPT og foresatte. Statped tar ansvaret for elevenes læring på største alvor. Vi vet hvor viktig læring er for inkludering i skolen og for elevenes muligheter senere i livet.

Barnehagetilbudet vårt er knyttet til kursene *God start* og *Se mitt språk*. Her har vi utviklet en alderstilpasset tegnspråkopplæring for barn under opplæringspliktig alder. Det er blitt et pedagogisk tilbud der norsk tegnspråk inngår i alle aktiviteter. Språk bør læres så tidlig som mulig, og vi konstaterer at tilbudet er så populært at vi ikke klarer å imøtekomme alles ønsker om å delta.

Etter omstillingen opplever vi at gevinsten ved å ha et samlet ansvar for individ- og systemsaker ute i kommunene og samtidig ha et opplæringsansvar hos oss selv, er styrket gjennom et mer systematisk samarbeid mellom rådgivningstjenesten og deltidsopplæringen, døvblindfeltet og skolen. Samarbeidet vil bli forsterket ytterligere når Diamanten skole for elever med døvblindhet flytter til Statpeds lokasjon på Hovseter i Oslo.

Den største risikoen på tegnspråkområdet er mangel på tegnspråklærere ved bostedsskolene. Det fører til at elevene i liten grad får tilfredsstillende kontinuerlig tegnspråkopplæring.

Læremidler

Da vi gikk inn i omstillingsperioden, var vi usikre på om Statped fortsatt skulle ha ansvar for læremidler. Etter at det ble avklart i 2021, har vi hatt en formidabel innsats på læremiddelområdet. Dels har vi fått tilført ressurser som har økt kapasiteten vår, og dels har vi fått anledning til å bidra i etatssamarbeid og på andre arenaer der kunnskapen vår om universell utforming (UU) og læremidler er viktig. Vi har modernisert og utviklet vår egen kompetanse, og vi jobber nå med kunstig intelligens (KI) og digitale løsninger som både skal heve kvalitet og effektivisere.

Vi har innhentet innspill til læremiddelsatsing, -seminarer og -portaler gjennom bruker-rådsarbeidet vårt. For å sikre at læremidlene våre treffer målgruppene, øker kvaliteten og kan bli prøvd ut i klasserommet, har vi hatt et nært samarbeid med lærere i praksisfeltet, gjennomført skolebesøk og hatt et tett samarbeid med vår egen deltidsopplæring.

Vi har blitt vesentlig færre ansatte

Vi er over hundre færre ansatte i Statped ved utgangen av omstillingsperioden enn da den startet. Det er en vesentlig reduksjon i det statlige støttesystemet, noe som merkes godt!

Vi opplever at kommuner og fylkeskommuner har tatt beskjeden om at de i større grad enn tidligere må ta ansvar for egne elever, og at de nå i stor grad søker om bistand i tråd med oppdraget vårt. Vi har færre søknader i dag enn for fem år siden. Samtidig har vi stor pågang hos *Spør oss*-tjenesten. I tillegg til å svare på spørsmål og gi direkte tilgang til rådgiverne våre, fungerer tjenesten også som en slags sil. På den måten treffer søknader om tjenester bedre med det tilbudet vi skal gi. Men vi har en bekymring knyttet til om kommunene møter barn og elever med tilstrekkelig kompetanse. Det krever kompetanse å oppdage og fange opp, og det krever kapasitet å søke om og motta tjenester. Vi opplever at kommunene selv deler bekymringen vår. Og siden vi snakker om svært sårbare elevgrupper, er dette en bekymring som ingen av oss tar lett på.

Vi er fortsatt størst

Vi er fortsatt landets største fagmiljø på det spisse spesialpedagogiske området. Det er en posisjon vi tar på største alvor, og vi har store ambisjoner!

Omstillingen har ikke bare handlet om å kutte og barbere. Den har handlet om å utvikle tjenestene, og om å treffe best mulig med de ressursene vi har. I dag gjør vi mer for barnehagene og får flere søknader som gjelder barn

i førskolealder. Vi begynner også å merke fruktene av den aldersinndelte organiseringen vår. I dag har vi bedre kontakt med viktige aktører for de eldre elevene, for eksempel opplæringskontor, voksenopplæringscentre og nettverk for fylkeskommunal PPT.

Vi har et godt og systematisk samarbeid med universiteter og høyskoler, og vi har inngått nye samarbeidsavtaler med spesialisthelsetjenesten. Samarbeidet vårt med Utdanningsdirektoratet (Udir) generelt og gjennom kompetanseløftet spesielt har fungert svært godt. Vi ser også at samarbeidet med andre sektorer utvikler seg gjennom å delta mer i ulike etatssamarbeid.

I den kommende perioden må vi jobbe videre med dilemmaer og gjenstridige problemer. I strategien vår har vi i tillegg pekt ut noen innsatser som skal gjøre oss i stand til å møte behov i sektor i fremtiden. Kompetanseheving av sektor må være godt tilpasset målgruppenes behov og forutsetninger. Sektor skal oppleve oss som relevante. Tilbudet skal være overkommelig for travle PPT-ansatte, lærere og foreldre. Vi kaller innsatsen «Statped kompetanse».

En stor andel av elevene som kommunene søker om tjenester til, er minoritetsspråklige eller fra minoritetsspråklige familier.

Å tilrettelegge og fungere godt med foresatte og i laget rundt barnet er et annet strategisk innsatspunkt.

Vi vil øke innsatsen for samiske barn og elever gjennom den samiske støttetjenesten vår (SEAD), og også gjennom å øke kompetanse hos alle rådgiverne våre.

Og så skal vi finne måter for å øke kompetansen hos kommuner i å ta i bruk læremidler og læringsressurser. Da vil investeringen i å utvikle disse ressursene, gi større avkastning ved at de faktisk blir tatt i bruk i undervisningen på en måte som fører til inkludering og økt læringsutbytte.

Jeg ønsker deg god lesning!

Annemarie Bechmann Hansen
Direktør

Oslo, 15. mars 2025

Hovedtall i 2024

Tjenester

5 723

brukere

1 644

systemtjenester
og kurs

334 av **357**
kommuner fikk
individttjenester

Kompetansespredning

228

kurs og konferanser

8 055

deltakere

460 forelesingstimer
for studenter i høyere
utdanning

Bruk av statped.no

655 000 unike brukere

3 500 000 sidevisninger

Bruk av Facebook

38 000 følgere

Ansatte

617 ansatte

Del 2

Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Om Statped og samfunnsoppdraget

Statped er et statlig virkemiddel for å støtte kommuner og fylkeskommuner i å realisere sektormål for barnehagen og grunnopplæringen. Vi har spisskompetanse på spesialpedagogikk og tilbyr tjenester knyttet til fagområdene syn, hørsel, tegnspråk, alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK), kombinerte syns- og hørselstap og døvblindhet, sammensatte læreversker (SLV), språk/tale samt ervervet hjerneskade (EHS). Fordi sakene er sammensatte og komplekse, er tjenestene ofte tverrfaglige. I tillegg har vi en særskilt funksjon overfor samisk-språklige barn, unge og voksne med spesialpedagogiske behov.

For deltidsopplæring i og på tegnspråk er Statped en alternativ opplæringsarena. Vi gir deltidsopplæring til elever i grunnskolen etter § 3-4 i opplæringsloven fra 1. august 2024 (jmfør §§ 2-6 og/eller 5-1 i opplæringsloven før 1. august 2024). I tillegg tilbyr vi ulike kurs i tegnspråk for foreldre, søsken og ansatte i barnehager og skoler. Videre er vi skoleeier for Diamanten skole for elever med døvblindhet.

Statped har et særskilt oppdrag fra Helse Nord RHF og tilbyr tjenester innen kombinerte sanse- og døvblindhet som en del av Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde (NKDB).

Vi utvikler, tilrettelegger og produserer læremidler og pedagogisk materiell for tegnspråklige barn og elever, og for blinde og sterkt svaksynte elever.

Dessuten hjelper vi kommuner og fylkeskommuner med spesialpedagogiske tjenester i hele landet. Vi bidrar også til kunnskaps- og kompetansebygging om likeverd, tilpasset og inkluderende opplæring. I tillegg bidrar vi til spesialpedagogiske utdanninger og til at universiteter og høyskoler (UH) utvikler forsknings- og erfaringsbasert kunnskap innen det spesialpedagogiske feltet.

Samfunnsoppdraget vårt er å bidra til at barn, unge og voksne med særskilte opplæringsbehov får mulighet til å mestre egne liv og være aktive deltakere i utdanning, arbeid og samfunnsliv på lik linje med andre.

Meld. St. 6 (2019–2020)

Tett på – tidlig innsats og inkluderende felleskap i barnehage, skole og SFO

I behandlingen av Meld. St. 6 (2019–2020) *Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO* vedtok Stortinget en rekke tiltak for å forbedre utdanningssystemet og sikre et godt tilpasset pedagogisk tilbud for alle barn og elever. Formålet var å flytte kompetansen tettere på barna og elevene og ruste kommunene og fylkeskommunene til å løse flere oppgaver selv. Omstillingsperioden varte fra og med 2020 og til og med 2024.

Tjenestekvalitet

Omstillingen i Statped virket positiv inn på tjenestekvaliteten til PPT. Vi leverte tjenestene raskere og med et mer tilpasset innhold. Vi så en svært positiv utvikling i svarene fra PPT på Statpedundersøkelsen. I overgangen til 2025 arbeider vi videre med å utvikle og sikre lik tjenestekvalitet i hele landet. Omstillingen endret hvordan vi satte sammen rådgiverne våre. Nå arbeider rådgiverne mer på tvers av tidligere regioner der rådgiverrollen ble utviklet i utgangspunktet. Vi jobbet også med en felles forståelse av tjenestekvalitet og kvalitetsindikatorer for å sikre en likere praksis på tvers av organisasjonen. Eksempelvis tok vi grep for å styrke kvaliteten gjennom arbeidet

vårt med å skrive rapporter, systematisere arbeidsmetoder og utvikle interne arenaer for å drøfte saker jevnlig.

I 2024 sikret vi bedre tilgang til spisskompetanse eksternt og mer enhetlige rutiner internt. Det gjorde vi gjennom et prosjekt om tjenesteforløp. Prosjektet implementerte nye, felles retningslinjer for å yte individtjenester i faser og aktiviteter satt i system. Vi prioriterte å følge opp oppdrag digitalt uavhengig av geografi. Samtidig var vi fysisk til stede der det var nødvendig, særlig der oppdrag var knyttet til sansetap. En slik blanding av digitale og fysiske tjenester økte tilgjengeligheten for brukerne. Behov for å være fysisk til stede førte samtidig til mer reisevirksomhet der vi ikke hadde aktuell spisskompetanse geografisk nær aktuelle brukere.

Gjennom hele omstillingsperioden jobbet vi strukturert med å implementere Statped's nye mandat ved å fordele søknader etter kompetansebehov, geografi og kapasitet. Samarbeidet med skoler, barnehager, PPT og NAV hjelpemiddelsentral styrket kunnskapsflyten, blant annet gjennom digitale og fysiske kurs, nettverksarbeid og informasjonsfilmer.

Dette gjorde tjenestene våre mer tilgjengelige for praksisfeltet.

Samtidig viste brukerundersøkelser og tilbakemeldinger at det fremdeles kunne være krevende for eksterne å finne riktig kontaktpunkt til oss, og at rådgiverne våre ikke alltid ble tilstrekkelig kjent med barnet eller elevens situasjon. Gode relasjoner og tillit mellom rådgiver og laget rundt barnet og eleven ble derfor et sentralt fokusområde for oss. Derfor prioriterte vi kjernevirksomheten vår tydeligere da vi omorganiserte Statped. Slik la vi et grunnlag for å videreutvikle kvalitet og sikre at vi kan yte tjenester mer likeverdig over hele landet i årene fremover.

Samarbeid med eksterne

Statpedundersøkelsene i perioden fra 2020 til 2024 viste at den generelle kunnskapen om Statped økte, og at samarbeidspartnerne var fornøyde med tilbudene våre. Mange opplevde oss som en relevant og synlig samarbeidspartner. Omstillingen fra å gi regionale tjenester til å yte landsdekkende tjenester skapte likevel noen utfordringer.

Lokale og regionale samarbeidsrelasjoner ble påvirket både av omorganiseringen av oss og av endringer i lokale og regionale strukturer. Derfor ble det viktigere å jobbe strukturert med kontakten vår med PPT, kommuner, helsetjenester og UH-sektoren. Vi deltok aktivt i PPT-ledernettsverk, og vi signerte en nasjonal samarbeidsavtale med NAV Hjelpemidler og tilrettelegging.

I løpet av 2024 merket vi at enkelte kommuner slet med å sette i verk tiltak på grunn av økonomi. For eksempel registrerte vi at flere kommuner manglet både kompetanse og kapasitet til å følge opp sakkyndige vurderinger for voksne med synsnedsettelse. I overgangen til 2025 er vi usikre på hvor omfattende dette problemet er.

I 2024 ferdigstilte vi også et oppdrag fra Kunnskapsdepartementet (KD) om dialog med kommuner, fylkeskommuner og brukerorganisasjoner for å fange opp og følge opp sansetapgruppene på en systematisk og god måte. Sluttrapporten viste at utfordringene blant annet handler om at kommunene ikke har spesialisert kompetanse. Årsakene er at sansetap er relativt lavfrekvente, og at gode rutiner mangler for å samarbeide om og samordne tjenester, både i kommuner og på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. Rapporten foreslo flere løsninger, både på

ansvarsområdene våre og i kommune-, helse- og utdanningssektoren. For å imøtekomme noen av utfordringene i overgangen til 2025, ønsker vi å utvikle en digital veiviser om sansetap for kommuner og fylkeskommuner. Hensikten er å gjøre roller og ansvar tydeligere, og nødvendig kompetanse og ressurser lettere tilgjengelig.

Vi deltok også i større prosjekter i 2024, som den nasjonale strategien for helsesektorens arbeid med vold og overgrep, og livshendelsen *Alvorlig sykt barn*. Prosjektene koblet flere direktorater, kommuner og aktører sammen for å sikre sømløse tjenester og bedre tilbakemeldingssløyer mellom stat og kommune. Å delta i slike tverrsektorielle samarbeid bidro til at andre direktorater nå ser på oss som en aktuell partner i nye nettverk.

For å nå ut til praksisfeltet arrangerte vi blant annet læremiddelseminarer og involverte lærere fra skoler i kommunene til å utvikle læremidler. Initiativene styrket dialogen og førte til mer praksisnære og brukervennlige ressurser.

Alt i alt utviklet vi et positivt samarbeid med eksterne partnere i 2024. Det var et stort skritt i riktig retning da vi signerte rammeavtale med regionale helseforetak, noe som la grunnlaget for samarbeidsavtaler mellom hvert helseforetak og oss. Gode avtaler med

helse- og utdanningssektoren, nye samarbeid med voksenopplæring og mer internasjonal kontakt viste at i 2024 fortsatte vi med å utvikle bredden i samarbeidet vårt med eksterne. I overgangen til 2025 arbeider vi for å sikre at alle aktører er kjent med den nye organiseringen vår og tjenestene våre.

Kompetanse

Statped er et tjenesteytende fagdirektorat på spesialiserte områder som spesialpedagogikk og norsk tegnspråk. Derfor må vi ha svært kompetente medarbeidere. Da Statped ble omstilt fra 2020 til 2024, var det utfordrende for oss å beholde den rette kompetansen. Vi møtte utfordringen med å satse på kompetanse – systematisk og målrettet – gjennom å rekruttere, drive internopplæring og etter- og videreutdanne medarbeidere og la dem delta på kurs og konferanser. De fleste fagområdene i Statped er smale og høyt spesialiserte. Derfor er kvalifisert arbeidskraft en mangelvare, og det er krevende for oss å rekruttere nye medarbeidere. I 2024 fikk vi likevel rekruttert flere nye medarbeidere som gjorde kompetansen vår mindre sårbar og styrket kvaliteten på tjenestene våre. Et eksempel som kan vise hvor utfordrende det var for oss å bemanne og rekruttere i tråd med reelle behov i opplæringssektoren, var da omstillingen av Statped startet.

Det var da usikkert hvilke reelle behov opplæringssektoren hadde for spesialiserte tjenester fra oss om SLV (Sammensatte lære-vansker). Usikkerheten førte til at det ble færre medarbeidere hos oss på SLV-området. Etter hvert viste det seg at behovet i kommunene for tjenester fra Statped innen SLV fortsatt var svært stort. Konsekvensen ble at antall søknader til oss om tjenester innen SLV ikke sto i forhold til kapasiteten hos medarbeiderne vi fortsatt hadde på SLV-området.

Gjennom omstillingen fokuserte vi også på å utvikle digitale læringsressurser for å heve kompetansen i opplæringssektoren. Derfor sikret vi oss økt kompetanse i å designe, animere og produsere e-læringer. I tillegg supplerte læremiddelavdelingene våre kompetansen i Statped på områder som norsk tegnspråk, ny teknologi, taktil tegning og matematikk. Dette mangfoldige kompetanse-tilfanget bidro til mer profesjonelle produkter og bedre samhandling internt i Statped. Gjennom rådgivningsarbeidet vårt så vi også brukerbehov som bidro til å prioritere og utvikle nye ressurser.

For å ivareta og videreutvikle kompetanse arrangerte vi også felles kompetanseøkter og fagdager med ulike temaer. Vi delte kunnskap gjennom foredrag, workshops og digitale samlinger om blant annet kunnskapsbasert

praksis, inkludering av elever med utfordrende atferd, ny opplæringslov og fullførings-reformen. Vi evaluerte arrangementene jevnlig for å tilpasse format og innhold til behov hos medarbeiderne våre.

Til sammen la dette grunnlaget for at vi kunne tilby spesialpedagogiske tjenester av høy kvalitet i 2024, uavhengig av lokasjon og fagområde hos oss.

Intern organisering og samarbeid

Arbeidsmiljø og samhandlingsformer var et sentralt fokusområde i omstillingsperioden. Derfor gjennomførte vi medarbeiderundersøkelser med klare oppfølgingspunkter. Tillit og kjennskap til hverandres fagområder var en nøkkel til å styrke samarbeidet. Omorganiseringen førte til at fagområder ble mer samlet, og geografiske skillelinjer ble mindre relevante. I 2025 blir det fortsatt viktig å jobbe med lik praksis og felles forståelse av kunnskapsgrunnlag. Vi tar også på alvor at enkelte rådgivere opplever ensomhet fordi de er alene om sitt fagområde på en lokasjon, eller at få kolleger fysisk er til stede på grunn av mye reisevirksomhet og digital samhandling.

I 2024 erfarte vi at geografi fikk mindre betydning for tjenesteytingen enn tidligere. Fagområdet hørsel hadde for eksempel digitale

samarbeidsgrupper, fagsamlingsgruppe og sosialkomité for å bygge et faglig og sosialt fellesskap på tvers av lokasjonene våre. For å jobbe mer digitalt på tvers behøvde vi systematisk samarbeid og gode rutiner. Et eksempel var hvordan vi jobbet med overganger fra barnehage til skole når nye rådgivere skulle inn og overta arbeidet i opplæringsløpet.

Evalueringen av organiseringen viste at Statped fortsatte å utvikle seg etter omstillingen i 2022. Evalueringen viste at divisjonene koordinerte seg bedre, men også at vi måtte jobbe for å unngå «siloeer». Samtidig førte omorganiseringen til at like arbeidsoppgaver ble mer samlet, noe som muliggjorde mer effektivt samarbeid, og som gjorde det enklere for oss å tilby relevante læremidler og læringsressurser.

I omstillingsperioden ble digitale møter og hjemmekontor vanligere, men ledet også til behov for bedre løsninger, spesielt for tegnspråklige medarbeidere og medarbeidere med synsnedsettelse. Lederne våre opplevde at det var mer utfordrende å dele kompetanse og følge opp medarbeidere i digitale kanaler. Fremover vil vi fortsette arbeidet med å styrke samarbeidsrutiner, redusere kapasitetsutfordringer og sikre at tjenestene våre blir likere og mer effektive – uansett hvor i landet brukerne befinner seg.

Lokaliseringsprosjektet

I 2024 gjennomførte vi et lokaliseringsprosjekt for å disponere arealene våre i Oslo, Bergen og Trondheim. Sentrale mål var å bruke arealer mer hensiktsmessig og redusere kostnader.

I Oslo bygde vi om og flyttet deltidsopplæring av elever i og på norsk tegnspråk til bygg C på Hovseter, og vi planla for å flytte Diamanten skole for elever med døvblindhet til Bygg D.

I Trondheim omstrukturerte og effektiviserte vi bruken av lokalene våre for å frigjøre arealer på lokasjonen. Vi pusset opp og bygde om lokalene i underetasjen til skoledrift og flyttet deltidsopplæringen vår dit. Tiltakene reduserte arealbruken vår med 400 kvadratmeter og sparte oss for leiekostnader.

I Bergen flyttet lokasjonen vår inn nye, moderne lokaler. Flyttingen førte til reduserte kostnader og bedre arbeidsforhold for de ansatte. Vi innførte et nytt arbeidsplasskonsept på lokasjonen og la til rette for en mer fleksibel og effektiv arbeidshverdag.

I 2024 avsluttet vi prosjektet i Bergen. Tidlig i 2025 avslutter vi også prosjektet i Trondheim. Samtidig viderefører vi prosjektet i Oslo som eget prosjekt for å bygge om og tilpasse Bygg D på Hovseter og flytte Diamanten skole for elever med døvblindhet dit. Vi planlegger å ferdigstille Bygg D medio 2025.

Foto: Sveinung Wiig Andersen

Virksomhetsstrategi 2023–2027

Virksomhetsstrategien for Statped 2023–2027 viser bredden i virksomheten vår.

Ut fra utviklingstrekk og utfordringsbilder i opplæringssektoren har vi valgt seks innsatsområder:

- 1. Statped skal styrke det kunnskapsbaserte og praksisnære kompetansetilbudet som treffer kommuner og fylkeskommuners behov.**
- 2. Statped skal styrke kompetansen om språk og kommunikasjon som grunnlag for deltakelse, læring og utvikling hos våre målgrupper.**
- 3. Statped skal styrke det spesialpedagogiske arbeidet med samiske barn og elever.**
- 4. Statped skal styrke kompetansen til barnehagelærere og lærere i å anvende læremidler og pedagogisk materiell for blinde, svaksynte og tegnspråklige.**
- 5. Statped skal styrke samarbeidet med universitets- og høyskolesektoren ved å identifisere og følge opp behov for innovasjon, forskning og utdanning.**
- 6. Statped skal styrke rollen som tjenesteytende fagdirektorat, og være en synlig, tilgjengelig og relevant aktør i opplæringssektoren.**

Innsatsområdene gir oss retning for hvordan vi skal prioritere, møte utfordringene og realisere hovedmålene våre. Ut fra strategien har vi laget en femårsplan som hjelper oss å prioritere aktiviteter og tiltak. Under fremtidsutsikter har vi beskrevet tiltak og aktiviteter som blir viktige i 2025.

I 2024 startet vi arbeid med en ny digital strategi som vi vil ferdigstille på vårparten i 2025. Strategien skal gi retning for digitale ambisjoner, satsninger og valg, og for digital bruk i Statped. KI blir et viktig område i strategien.

Foto: Adobe Stock

Brukermedvirkning

I 2024 arbeidet vi med brukermedvirkning både på individ- og systemnivå.

Vi var særlig bevisste på barnets beste, og på hvor viktig barnets stemme er. Derfor arrangerte vi egne samlinger med bidrag fra Barneombudet, og vi la vekt på barnets stemme i tjenesteytingen vår. Vi brukte samtaleguider og lyttet til barn og elevers egne opplevelser for å sikre at vi hørte på dem, og at de fikk medvirke. Fokus på barnets beste og barnets stemme forankret vi i virksomhetsplaner, rapporter og samarbeidsplaner.

Brukermedvirkning var også viktig for å utvikle læremidler. For å sikre at læremidlene våre traff målgruppene og hadde god kvalitet, var vi tett dialog med praksisfeltet, blant annet gjennom rådgivningsarbeid og læremiddelseminarer.

Gjennom brukerrådsarbeid la vi til rette for brukermedvirkning på systemnivå. Vi har et nasjonalt brukerråd, fire faglige brukerråd og et ungdomsråd. I 2024 fremmet rådene brukerperspektivet og ga oss innspill og råd for å utvikle kvaliteten på arbeidet vårt.

Alle rådene har fire møter hvert år. I 2024 fikk vi gode innspill om samisk spesialpedagogisk støtte, satsing på læremidler, elevkurs, den nye opplæringsloven, brukerkonferansen vår, skolefritidsordningen, fullføringsreformen, videreutviklingen av statped.no og hvordan vi kan ivareta sansetapgruppene på en god og systematisk måte. Innspillene var svært nyttige for å utvikle kunnskapsbasert praksis. Evaluering av arbeidet i brukerrådene høsten 2024 viste at medlemmene var svært tilfredse med samarbeidsklimaet, dialogen med oss og at vi lyttet til dem.

«For å sikre at læremidlene våre traff målgruppene og hadde god kvalitet, var vi i tett dialog med praksisfeltet, blant annet gjennom rådgivningsarbeid og læremiddelseminarer.

Ledelse og organisasjonen

I 2024 var det direktør Annemarie Bechmann Hansen som ledet Statped.
Ved utgangen av 2024 hadde vi 9 direktører og 36 avdelingsledere

Direktør	Annemarie Bechmann Hansen
Kommunikasjonsstab	Håkon Fenstad
Divisjon barnehage	Marit Elin Eide
Divisjon barnetrinn	Walter Frøyen
Divisjon ungdomstrinn, videregående opplæring og voksenopplæring	Kristin Fastvold
Divisjon tegnspråk og døvblindhet	Elisabet Dahle
Divisjon læremidler og læringsressurser	Kari Anita Brendskag
Divisjon fagstrategi og virksomhetsstyring	Kjell Håkon Andersen
Divisjon administrasjon	Vidar Lødrup

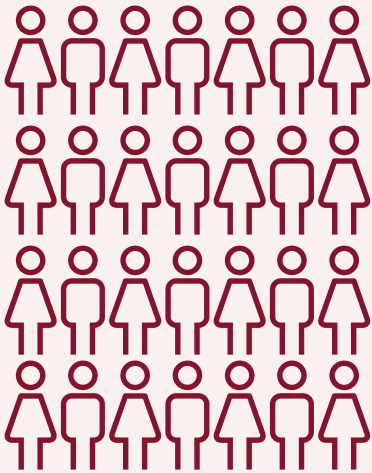
9

direktører

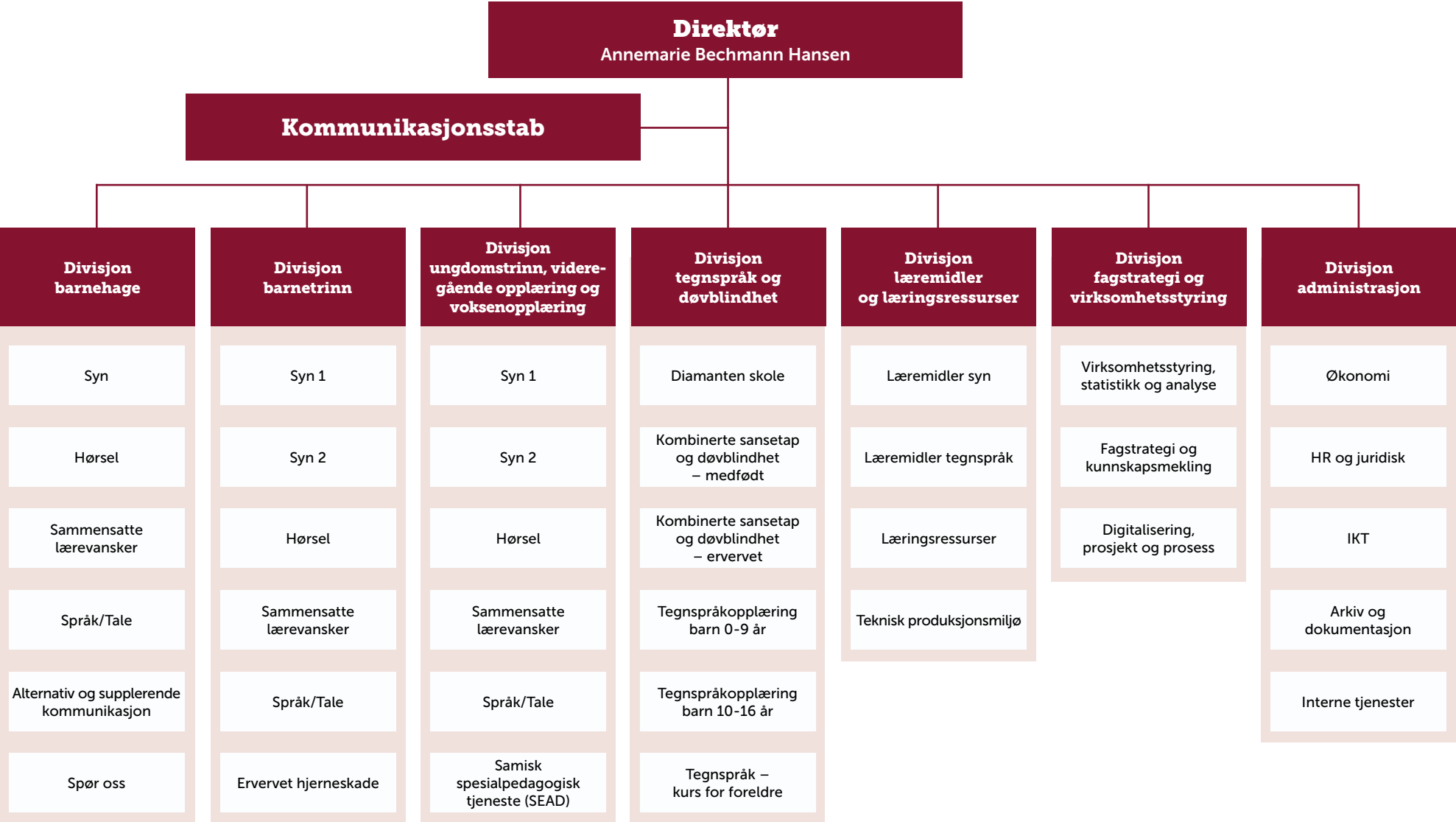
36

avdelingsledere

Organisasjonskart

Divisjonene våre er landsdekkende. I 2024 var organiseringen slik:

Lokalisering

I 2024 var vi lokalisert på tolv kontorsteder i landet. I Oslo og Bergen er de ansatte plassert på to ulike lokasjoner. Ved utgangen av 2024 var det 617 ansatte til sammen på de ulike kontorstedene våre, fordelt som vist på kartet til høyre.

617

totalt antall ansatte
per. 31.12.2024

Presentasjon av hovedtall

	2022	2023	2024
Brukere og tjenester			
Brukere som har fått individtjenester	6 674	6 369	5 723
Søknader om individtjenester, henvisninger og strakstjenester	1 430	1 433	1 331
Systemtjenester inkl. kurs	1 950	1 565	1 644
Forespørsler til «Spør oss»	2 914	3 177	2 731
Saksbehandlingstider - antall dager i gjennomsnitt			
Samlet saksbehandlings- og ventetid – individtjenester	53	45	37
Saksbehandlingstid – systemtjenester	23	22	24
Kompetansespredning/-bygging			
Kurs og konferanser	238	217	228
Deltakere	11 748	13 560	8 055
Statped.no			
Brukere	678 000	770 000	655 000
Sidevisninger	3 400 000	3 700 000	3 500 000
Følgere på Facebook	33 500	36 200	38 000

Nøkkeltall fra årsregnskapet

Tall i 1 000 kroner	2022	2023	2024
Total Utgiftsbevilgning	677 629	678 244	704 704
Totalt regnskapsutførte utgifter	644 889	636 019	662 495
Oppdragsinntekter	24 989	26 199	28 779
samlet tildeling post 01–29	662 924	656 346	682 565
Utnyttelsesgrad post 01–29	92 %	89 %	91%
Driftsutgifter	628 179	609 674	646 722
Lønnsandel av driftsutgifter	70 %	72 %	72%
Lønnsutgifter pr. årsverk	859	902	932

Nøkkeltall årsregnskap og årsverk

	antall ansatte	avtalte årsverk	utførte årsverk
2019	727	687	621
2020	695	665	611
2021	648	633	553
2022	598	582	516
2023	579	571	494
2024	617	585	505

Foto: Caleb Woods, unsplash

Del 3

Årets aktiviteter og resultater i 2024

Statpeds bidrag til sektormålene

KD har følgende tre overordnede mål for kunnskapssektoren:

- **Kunnskap legger grunnlag for demokrati, velferd, omstilling og bærekraft.**
- **Samfunnet og arbeidslivet har tilgang på relevant kompetanse.**
- **Kunnskapssektoren utjevner sosiale og geografiske forskjeller**

Alle disse målene er viktige for Statped. De rommer verdier vi deler, og målsettinger vi vil bidra til å nå. Skal vi trekke frem ett overordnet mål som gir særlig retning for Statpeds arbeid, er det:

Kunnskapssektoren utjevner sosiale og geografiske forskjeller

Relevans for oss: Vi arbeider for likere utdanningsmuligheter for alle, uavhengig av hvor barn og elever bor, eller sosiale forhold. Dette gjelder spesielt for barn og elever med særskilte opplæringsbehov.

De tre hovedmålene for kunnskapssektoren beskriver samfunnsoppdraget til KD. Det er også utarbeidet mål som understøtter hovedmålene og utdyper politikkområder. Undermålene som er særlig relevante for Statped, er:

- Kunnskapssektoren har tilbud av høyere kvalitet.
- Kompetanseheving og livslang læring er mer tilgjengelig for alle over hele landet.
- Sterkere felles opplærings- og utdanningsmiljøer som fremmer inkludering, motivasjon og mestring.
- Medarbeidere i kunnskapssektoren har mer relevant kompetanse.
- Opplæring og utdanning som gir flere relevant kvalifisering.
- En mer samordnet og tidligere innsats for alle barn og unge.

Kunnskapssektoren har tilbud av høyere kvalitet

Relevans for Statped: Det er sentralt for oss å forbedre kvaliteten på tilbudene i kunnskapssektoren ved å styrke tjenestene innen spesialpedagogikk og norsk tegnspråk. Dette omfatter blant annet å utvikle læringsressurser og digitalisere tjenesteyting og støttetjenester for barn og elever med særskilte behov.

Kompetanseheving og livslang læring er mer tilgjengelig for alle over hele landet

Relevans for Statped: Dette understreker hvor viktig arbeidet vårt er med å tilby og legge til rette for kompetanseheving for lærere, pedagoger og andre fagpersoner over hele landet. Spesielt med tanke på å utjevne geografiske forskjeller i å ha tilgang til spesialpedagogisk kompetanse og norsk tegnspråk.

Sterkere felles opplærings- og utdanningsmiljøer som fremmer inkludering, motivasjon og mestring

Relevans for Statped: Vi arbeider for å tilrettelegge opplæring, gi støtte og tilpasse læremidler slik at barn og elever med særskilte behov mestrer og blir motiverte. Dette målet er direkte knyttet til arbeidet vårt med å støtte inkluderende læringsmiljøer som fremmer potensialet til alle barn og elever.

Medarbeidere i kunnskapssektoren har mer relevant kompetanse

Relevans for Statped: Det er avgjørende for oss å bidra til at lærere og annet personell i kunnskapssektoren har nødvendig kompetanse til å møte ulike behov hos barn og elever. Dette omfatter kompetanse innen spesialpedagogikk, norsk tegnspråk og tilpasset opplæring, og i å bruke teknologi og spesialtilpassede læringsressurser og læremidler for å støtte læring.

Opplæring og utdanning som gir flere relevant kvalifisering

Relevans for Statped: Vi bidrar til å sikre at opplærings- og utdanningstilbud er tilpasset til og relevante for alle barn og elever, ikke minst dem som har særskilte opplæringsbehov, eller som skal ha opplæring i og på norsk tegnspråk.

En mer samordnet og tidligere innsats for alle barn og unge

Relevans for Statped: For oss er tidlig innsats viktig for å identifisere og møte barn og elevers spesialpedagogiske behov. Målet reflekterer behovet for å samarbeide på tvers av tjenester og sektorer for å oppdage og gjenkjenne utfordringer tidlig, og for å kunne sikre tidlig og helhetlig støtte.

«For oss er tidlig innsats viktig for å identifisere og møte barn og elevers spesialpedagogiske behov»

Risikovurderinger

Risikovurderinger tar utgangspunkt i Statped's hovedmål og styringsparametere. Vi har fokusert på overordnede risikoer som vi erfarer gjennom det praksisnære arbeidet vårt i sektoren.

Risikovurderinger kan vi se i sammenheng med risikoer som vi meldte inn i forbindelse med etatsstyringsmøtet 6. mai 2024 og 2. tertialrapport for 2024. Virksomhetsstrategien vår for perioden 2023–2027 tar også opp i seg mange av utfordringene vi ser i sektoren gjennom innsatsområder, prioriteringer og samarbeid. Her er vi i et avhengighetsforhold til kommuneøkonomi og situasjonen i Skole-Norge.

Risikoer vi meldte til KD i mai 2024 omhandlet tidlig innsats, omstilling, læremidler, norsk tegnspråk og universitets- og høgskolesektoren (UH).

Vi gjør noen endringer i risikoene nedenfor ettersom omstillingsperioden er over.

- Vi endrer navnet på risikoen *Omstilling* til *Relevant kompetanse i opplæringssektoren*. Vi mener det blir en mer presis betegnelse på risikoene under dette punktet. Under denne risikoen legger vi også inn *Tidlig innsats*, da denne risikoen er knyttet til en oppdager- og gjenkjenningskompetanse.
- Vi legger til en risiko rundt bekymringsfullt skolefravær. Dette var en av de mest etterspurte tematikkene fra kompetanseløftet i 2024 og innen fagområdet SLV.
- Læremidler velger vi å ta bort som en fremhevet risiko. Det er fortsatt risikoer på læremiddelområdet, men som følge av tiltak og aktiviteter vi har satt i gang, mener vi det gir en lavere risiko.

Relevant kompetanse i opplæringssektoren

Relevant kompetanse i opplæringssektoren er avgjørende for å sikre god kvalitet i oppfølgingen og opplæringen av barn og elever med spesialpedagogiske eller tegnspråklige behov. Vi ser at det stedvis er rekrutterings- og kapasitetsutfordringer som kan gi risikoer i forbindelse med å gjenkjenne og oppdage behov tidlig, få videreutviklet tilbud og møte økende etterspørsel på flere fagområder:

- **For kommunene og Statped** er det stedvis vanskelig å rekruttere og beholde rett kompetanse.
- **Kommunenes evne til å identifisere behov** for tjenester til barn er ulik.
- **Enkelte problemstillinger oppstår sjeldent.** Dermed er det vanskelig for mange kommuner å opparbeide seg relevant erfaring.
- **Manglende kapasitet til å levere**, videreutvikle tjenester og bygge kompetanse. Det er stor etterspørsel innen visse fagområder.

For å møte denne risikoen vil Statped:

Internt

- **Skape oversikt over kritisk kompetanse og gjennomstrømming.** I 2024 reduserte vi risikoen gjennom internopplæring og ved å tilby muligheter for medarbeiderne våre til å utvikle seg profesjonelt gjennom konferanser og kurs. I tillegg benyttet vi mastermoduler som et tiltak for ansatte.

Eksternt

- **Utvikle kunnskapsgrunnlag** for bedre å tilpasse tjenestene våre og møte behovene i opplæringssektoren.
- **Etablere prosjektet Statped kompetanse** for å styrke kompetansetilbudet i opplæringssektoren, og **bidra til å utvikle gode tilskuddsordninger i samarbeid med Udir** som et ledd i å videreføre kompetanseløftet.

Bekymringsfullt skolefravær

En av de mest etterspurte tematikkene fra kompetanseløftet i 2024 og innen fagområdet SLV var på bekymringsfullt skolefravær. Risikoer vi ser i denne forbindelse, er blant annet:

- **Søknader til Statped rundt bekymringsfullt skolefravær er fortsatt høyt**, og indikerer at skolefravær fortsatt er en stor utfordring i opplæringssektoren.

- **Elever med nevroutviklingsforstyrrelser** (ADHD, Tourettes syndrom og autismespekterforstyrrelser) er overrepresentert blant barn og elever med alvorlig og bekymringsfullt skolefravær.
- **Behovet for tjenester til minoritets-språklige barn øker**, også rundt skolefravær. Det er en risiko for at kombinasjonen spesialpedagogikk og kulturell/språklig kompetanse ikke øker i samme takt som behovet.

For å møte denne risikoen har Statped:

- **Utviklet en kompetansepakke** om elever med nevrotilstander som vi tilbyr til kommuner. Pakken er evaluert, og vi videreutvikler støttemateriell, metoder og kompetanse for å forebygge, støtte og redusere alvorlig skolefravær blant våre brukergrupper.
- **Utarbeidet tiltak og aktiviteter knyttet til innsatsområde 2 i virksomhetsstrategien** som adresserer problematikken beskrevet i denne årsrapportens kapittel om fremtidsutsikter.

Tegnspråkkompetanse i sektoren

Det er stor mangel på tegnspråkkompetanse i kombinasjon med pedagogisk kompetanse. Med et begrenset utdanningstilbud innen norsk tegnspråk, og særlig i kombinasjon med pedagogisk kompetanse, gir det risikoer som:

- **Tidlig identifisering av behov.** Kommuner og PPT mangler ofte oppdagerkompetanse, særlig innen kombinerte sanse- og døvblindhet, noe som kan forsinke tidlig innsats og riktige tiltak for barn og elever. Kommuner og PPT mangler også kartleggingsverktøy for tegnspråklige barn i barnehage og skole.
- **For få tegnspråklærere og relevant kompetanse i sektor**
Mangel på tegnspråklærere ved bostedsskolene til tegnspråklige elever fører til et begrenset opplæringstilbud og dermed risiko for svakere språkutvikling hos barn og elever med tegnspråkbehov. Tilsvarende gjelder behovet for flere og mer fleksible utdanningstilbud i UH-sektoren.
- **Utilstrekkelig språkmiljø for barn som skal utvikle tegnspråk**
Familier kommer inn i opplæringsløp på ulike tidspunkter og med varierende språklige forutsetninger. Dette kan gjøre det krevende å sikre et godt tegnspråklig miljø hjemme og i barnehage/skole, for eksempel gjennom kurset Se mitt språk.

For å møte denne risikoen vil Statped:

- **Ivareta et robust** fagmiljø og være i front for å utvikle spisskompetanse på disse områdene. Vi vil også bidra til å løfte kompetansebehovet og utfordringene inn for UH, Udir og KD.
- **NOU 2023:20 Tegnspråk for livet.** Statped vil i samarbeid med Udir vurdere anbefalingene fra NOU-en i lys av høringsinnspill og eksisterende tiltak. Videre oppfølging skal sikre en helhetlig utvikling av døvblind- og tegnspråkfeltet, inkludert spisskompetanse og robuste tjenestetilbud.

UH – Manglende utdanninger innen sansetap

Denne risikoen vurderte vi ned fra rød til gul i mai 2024, men det er fortsatt utfordringer knyttet til å rekruttere kompetanse innenfor sansetapsområdene, som på sikt kan få konsekvenser for brukergruppene våre grunnet

- **manglende utdanninger** på sansetapsområdet
- **færre søknader** til grunnutdanninger

For å møte denne risikoen vil Statped:

- **Fortsette å bidra faglig** knyttet til utdanningene.

- **Implementere det nye rammeverket** for samarbeid med UH, og være en drøftingspart i å utvikle og vurdere fremtidige behov. Videre er NTNUs erfaringsbaserte masterprogram i spesialpedagogikk med studieretninger i syns- og audiopedagogikk videreført, noe som er svært positivt.
- **Benytte mastermoduler** for våre ansatte.

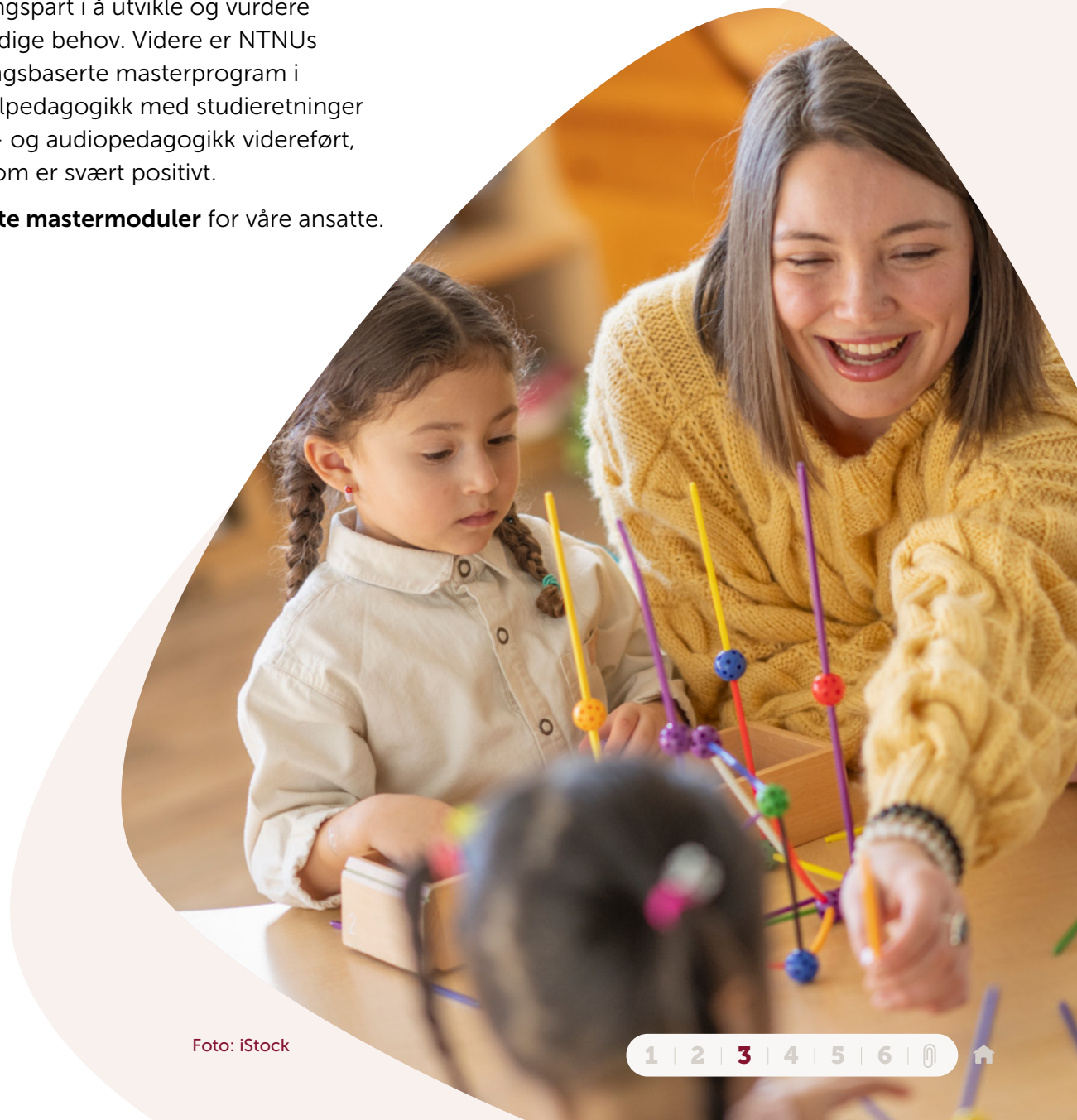

Foto: iStock

Statpedundersøkelsen

I omstillingsperioden gjennomførte vi Statpedundersøkelsen i 2020, 2022 og høsten 2024. Undersøkelsen ga oss viktige tilbakemeldinger for å sikre at tjenestene våre treffer behovene til brukerne og samarbeidspartnerne våre. Tilbakemeldingene pekte på områder der vi må være oppmerksomme eller ha potensial for å forbedre oss. For å sikre objektivitet og anonymitet hos deltakerne utførte Rambøll undersøkelsen for oss. Den ble sendt til alle brukere, skoler og barnehager som hadde fått tjenester av oss i løpet av det siste året. Den ble også sendt til alle PPT-kontorer i Norge.

Viktige funn for brukere og samarbeidspartnerne var dette:

Brukere

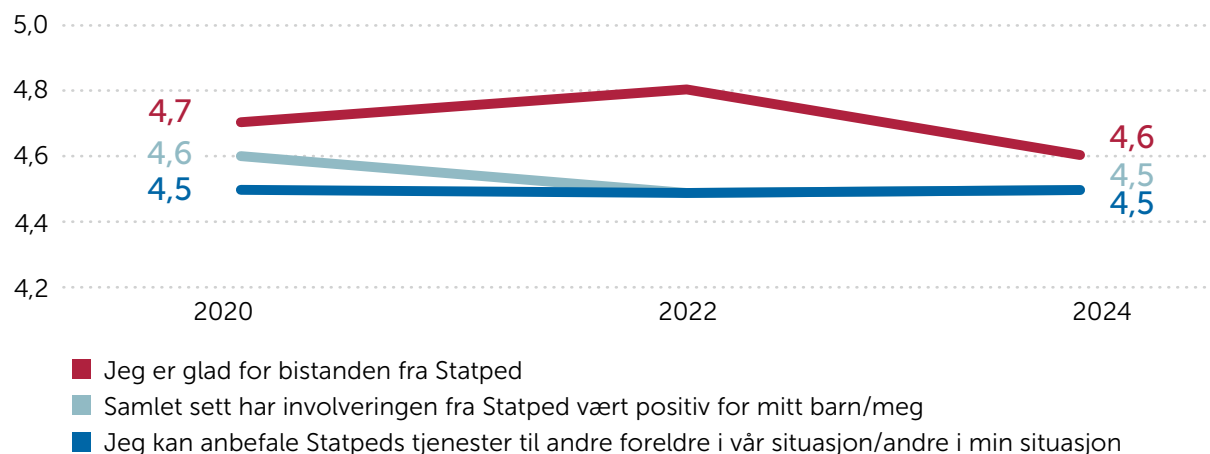
- er i snitt svært fornøyde med bistanden fra Statped
- opplever at prosessen med å få bistand, går raskt
- gir rådgiverne i Statped tilbakemeldinger om at de lytter til brukerne, møter dem med respekt og inngir et ønske å hjelpe dem
- opplever læringsressurser og læremidler som svært nyttige
- er svært fornøyde med tegnspråktjenestene de mottar

Grafen nederst til venstre, som går fra 1 til 5, der 1 er svært misfornøyd og 5 er svært fornøyd, viser at brukerne var fornøyde med tjenestene våre i omstillingsperioden.

Til tross for gode tilbakemeldinger pekte brukerne også på noen områder rundt tjenestene våre som vi må være mer bevisste på og jobbe mer med:

- **Kontakt:** Brukere kunne oppleve at det var utfordrende å vite hvem i Statped de kunne kontakte, og hvordan.
- **Kjennskap** til Statpeds tjenester blant ansatte ved skoler og barnehager: Foresatte og brukere opplevde ikke alltid å få den bistanden de trengte i barnehagen eller på skolen. Dette ble særlig trukket frem av foresatte til skolebarn.
- **Inkludering:** Vurderingen hos brukerne var noe lavere enn hos samarbeidspartnerne våre av om bistanden vår bidro til at barnet eller eleven ble mer inkludert i fellesskapet i barnehagen eller på skolen. Rambøll så en sammenheng med en annen vurdering fra samarbeidspartnerne våre som viste at mange ikke opplevde å ha nok kompetanse eller få nok støtte til spesialpedagogisk arbeid i kommunene.

Utvikling 2020–2024.

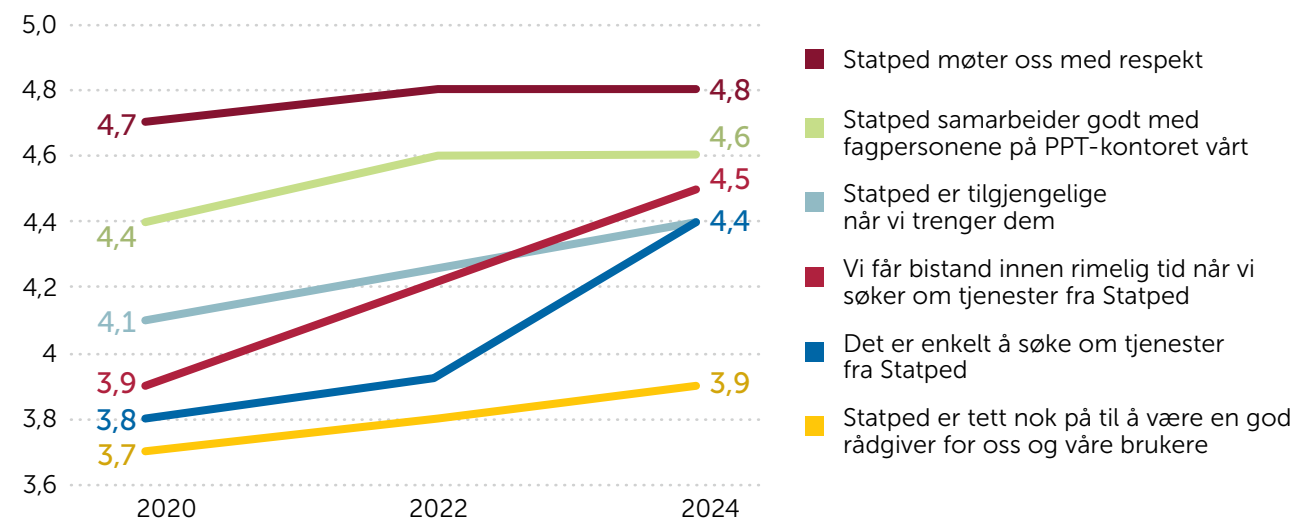

Samarbeidspartnere

- PPT opplevde at
 - de fikk mer tilpassede tjenester fra oss som møtte behovene deres
 - vi var mer tilgjengelige enn før, og at rådgiverne våre hadde god kompetanse
 - det var enklere enn før å søke om tjenester fra oss
 - de fikk bistand innen rimelig tid da de søkte om tjenester
- PPT, barnehager og skoler vurderte kurstilbudet vårt som bedre enn før. Kjennskapen deres til læringsressursene våre var også bedre enn tidligere.
- I løpet av omstillingsperioden fikk PPT økt kjennskap til oss. Kjennskapen var lavere blant skoleledere og barnehagestyrere, men svarprosenten var ikke like høy som for PPT. Dette er i tråd med føringene i omstillingen, men bekymringsfullt siden kommunene opplevde at de manglet kompetanse og støtte til spesialpedagogisk arbeid. Flere barnehagestyrere og skoleledere etterlyste mer «markedsføring» fra vår side.

Undersøkelsen viste at PPT var fornøyd med tjenestene våre, og utviklingen fra 2020 til 2024 var positiv, slik grafen til høyre indikerer.

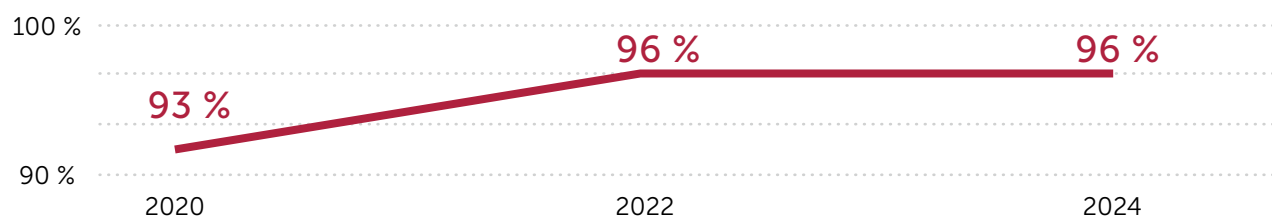
Utvikling for PPT 2020–2024.

Resultatene tydet også på at noen kommuner opplevde at de gjerne skulle hatt mer støtte fra oss enn det de fikk, og at vi skulle vært tettere på. Bistanden førte ikke nødvendigvis til endret praksis i skolene, barnehagene og på PPT-kontorene. Resultatene tydet dessuten på at det kan være utfordringer med å utføre spesialpedagogisk bistand lokalt i kommunene, og at flere tilbakemeldinger vitnet om manglende ressurser og kompetanse.

Et tiltak som kan bøte på dette, er prosjektet Statped kompetanse, som vi skal i gang med i 2025. Prosjektet skal styrke det kunnskapsbaserte og praksisnære kompetansetilbudet vårt for å møte behov i kommuner og fylkeskommuner, og som de vil få enkel tilgang til og kan bruke. Tiltaket skal være et supplement til tilbudet fra UH-sektoren og kompetanseløftet.

Andelen PPT-kontorer som var fornøyd med samarbeidet med Statped i 2020, 2022 og 2024.

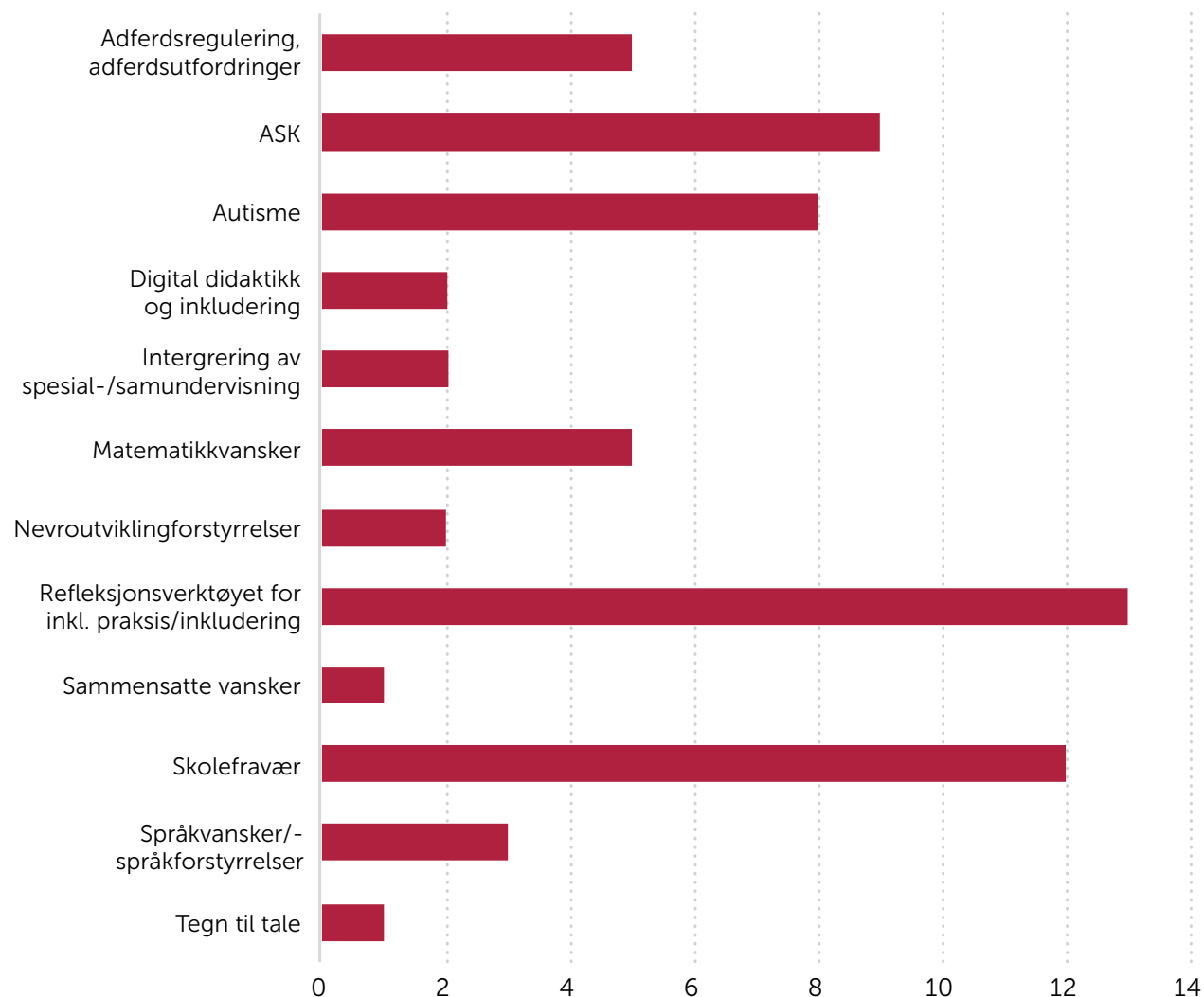
Statpeds rolle i kompetanseløftet i 2024

I 2024 var Statped en etterspurt drøftingspartner for lokale kompetansenettverk og samarbeidsfora. Representanter fra oss var med på å drøfte meldinger om behov fra de ulike kommunene/kompetansenettverkene og kompetansehevingstiltak som ble finansiert i 2024. I tillegg deltok vi på lokale samlinger i regi av Statsforvalteren for å utveksle erfaringer med lokale partnerskap.

I 2024 fikk vi 15 henvendelser om å bidra til lokale kompetansehevingstiltak. Kompetansen som ble etterspurt fra oss i kompetanseløftet, var innenfor SLV, språk/tale, ASK og inkludering. De mest etterspurte temaene var inkludering knyttet til å bruke refleksjonsverktøyet Inkluderende praksis, skolefravær, ASK og autisme. Tiltak for å løfte kompetanse som ledet til at bidrag fra oss ble etterspurt, omfattet ofte flere temaer.

Totalt i perioden 2021–2024 fikk vi 49 søknader om kompetansehevingstiltak knyttet til kompetanseløftet. Vi hadde ujevn inngang av søknader i løpet av disse årene.

Tematikk for bidrag fra Statped inn i kompetansehevingstiltak*

*Ett bidrag kan ha flere tema

Tabellen nedenfor viser antall søknader vi fikk fra partnerskap fra ulike fylker (vist etter embetene til Statsforvalteren) i perioden 2021–2024. De fleste søknadene kom fra Agder, Trøndelag og Viken. Vi fikk ingen søknader fra Rogaland og Møre og Romsdal.

Antall søknader fordelt på fylker og år.

Fylke	2021	2022	2023	2024	Totalt
Agder	2	2	5	5	14
Innlandet	1	1	1	2	5
Nordland	1	0	0	1	2
Troms og Finnmark	1	1	2	2	6
Trøndelag	1	3	3	2	9
Vestfold og Telemark	0	0	1	0	1
Vestland	0	0	1	2	3
Oslo og Viken	3	2	3	1	9
Totalt per år	9	9	16	15	49

Samarbeid

I 2024 var det i hovedsak UH-institusjoner som søkte om at vi bidro til kompetansehevingstiltak på vegne av lokale partnerskap. Da samarbeidsfora vedtok det, fikk vi også enkelte søknader fra Statsforvalteren, kommuner og fylkeskommuner.

Statped samarbeidet godt med UH-nettverket i 2024. Vi deltok i arbeidsgruppemøter der vi bidro med relevant informasjon fra oss og delte erfaringer fra praksisfeltet. Vi var også involvert i å planlegge konferanser som UH-nettverket arrangerte, og vi bidro med innlegg.

Vi deltok også i samarbeidsmøter med Udir og KS og i andre relevante møter knyttet til ordningen. I tillegg deltok vi i referansegruppemøter for tilskuddsordningen.

Statpedundersøkelsens funn knyttet til kompetanseløftet

Rambøll utførte Statpedundersøkelsen høsten 2024. Resultatene fra kommunene indikerte at vi fortsatt må støtte kommunene i arbeidet med kompetanseløftet og i det spesialpedagogiske arbeidet lokalt. Resultatene viste at kommunene generelt vurderer egen evne og spesialpedagogisk kompetanse som relativt lav, og lavere enn i tidligere undersøkelser. Videre pekte brukerne på at spesialpedagogisk hjelp som ble utført lokalt, var utfordrende. Rambøll konkluderte med at det fremdeles er en vei å gå før intensjonen bak kompetanseløftet – at kompetansen er tett på barna – er implementert på en helhetlig og hensiktsmessig måte.

Statped bidrar med spesialpedagogisk kunnskap, kompetanse og opplæring gjennom

- rådgivingstjenester
- kurs
- konferanser
- webinarer
- nettverksarbeid
- læringsressurser
- læremidler
- tegnspråkopplæring
- informasjon på statped.no
- prosjektsamarbeid
- tjenester til UH-sektoren
- Spør oss-tjenesten

Vi baserer vår kunnskap og kompetanse på forskning, erfaringsbasert kunnskap, brukerkunnskap og kjennskap til konteksten som brukergruppene er i. Dette er forutsetningen for et godt tilrettelagt og inkluderende læringsmiljø.

Resultater, aktiviteter, effekter og måloppnåelse

I dette kapittelet utdyper vi utvalgte resultater, effekter og oppnådde mål i 2024.

Hovedmål 1:

Kommuner og fylkeskommuner får tjenester og støtte til kompetanseutvikling som fremmer læring, utvikling og deltakelse i et inkluderende fellesskap til barn og elever med varige og komplekse spesialpedagogiske behov.

Statped gir tjenester og støtte til kompetanseutvikling på bakgrunn av søknader, samarbeidsavtaler og oppdrag fra KD. I 2024 jobbet vi med å utvikle kompetanse for å fremme læring hos barn og elever med varige, omfattende og komplekse behov i kommuner og fylkeskommuner. Behov hos brukere og samarbeidspartnere lå til grunn for tjenestene vi ga.

Et inkluderende fellesskap omfatter alle barn og elever

Inkludering i barnehage og skole handler om at alle barn og elever skal oppleve at de hører til i et fellesskap. De skal føle seg trygge, verdsette og få mulighet til å medvirke i å utforme sitt eget opplæringstilbud.

Dette er avgjørende for at barn og elever opplever at de mestrer og får et godt læringsutbytte.

En inkluderende barnehage og skole forutsetter en helhetlig innsats fra alle nivåer i opplæringssektoren. Inkludering inngår i alle Statpeds hovedmål og gjelder hele opplæringsløpet. Tjenestene våre har inkludering som overordnet mål. Brukerundersøkelsen i 2024 indikerte at tjenestene våre bidro til at barn og elever ble inkludert, og at de lærte. Samtidig så vi variasjoner mellom ulike aldersgrupper og fagområder. Barnehagebarn som fikk tjenester fra oss, ble i større grad inkludert enn elever i skolen.

Statped har utviklet to refleksjonsverktøy kalt *Inkluderende praksis*, ett for skole og ett for barnehage. Rådgivere i PPT og Statped kan bruke refleksjonsverktøyet for å fremme et inkluderende læringsmiljø i barnehager og skoler. I 2024 fikk 28 % av kommunene opplæring i å bruke verktøyet. I etterkant av opplæringen fikk PPT bruke refleksjonsverktøyet fritt. Barnehager, skoler og PPT som brukte verktøyet, bidro til å evaluere det. I 2025 gjør vi ferdig en rapport fra evalueringen. Rapporten vil gi oss et grunnlag for hvordan vi kan videreføre verktøyet.

Lik tilgang til og kvalitet på tjenester

I 2024 arbeidet vi mye med nye rutiner for tjenesteforløp i Statped. Tjenesteforløpet beskriver faser og aktiviteter i en tjeneste satt i system. Beskrivelsen får frem ansvarsfordelingen mellom involverte aktører og oss. Det er viktig at et tjenesteforløp er forutsigbart for mottakeren. Lik tilgang til tjenester vil si at alle kommuner og fylkeskommuner har samme mulighet til å få støtte fra oss. Lik kvalitet på tjenester betyr at vi skal møte alle kommuner og fylkeskommuner med den kompetansen som er mest relevant hos oss, og den tjenesten som er best tilpasset til behovene de har.

For å sikre at vi i enda større grad kan gi lik tilgang og kvalitet på tjenestene våre, jobbet

vi systematisk i 2024 med å sikre at alle ansatte hos oss kjenner til og gir tjenester i henhold til tjenesteforløpet. Vi jobbet blant annet med å heve kvaliteten på rapportene vi skriver, og med å implementere rutiner og en veileder for tjenesteforløp.

Tidlig innsats og målrettede tjenester

Statped legger vekt på tidlig innsats i tjenesteytingen. I 2024 jobbet vi med å utvikle kompetanse i laget rundt barnet slik at barnehager, skoler og PPT kan oppdage, kjenne igjen og sette i verk tiltak tidlig. Et godt samarbeid med helsesektoren og *Spør oss*-tjenesten som vi har, bidro også til å komme i gang tidlig med målrettede tjenester. Vi har også et straks-tilbud som er samordnet fra Statped og spesialisthelsetjenesten. Tilbudet er en del av arbeidet vårt med tidlig innsats overfor barn. På fagområdet ervervet hjerneskade bidro straks-tilbudet til at vi kunne bistå PPT raskere med tiltak for barn og elever. Tidlig innsats forebygger og reduserer graden av senskader i utviklingsløpet eller i faser knyttet til relæring av tidligere ervervet læring, kunnskap og ferdigheter. Straks-tilbudet i 2024 gjorde det også mulig å sette i verk nødvendige synspedagogiske tiltak hurtig. Kommunene fikk konkrete råd og kunnskap om hvordan de burde legge til rette for barn og elever. På hørselsområdet har vi etablert et straks-tilbud for aldersgruppen 1–3 år.

Høsten 2024 innførte vi straks-tilbud for hele utdanningsløpet. Vi kom også i gang med å utvikle og spisse tilbudet for hele løpet, og vi samarbeider med hørselssentralene for å endre praksis.

Svarene i brukerundersøkelsen vår viste at en stor andel av personer med kombinerte sansetap fikk bistand fra Statped på riktig tidspunkt. Svarene indikerte at flerfaglig oppdragshåndtering hos oss bidro til å identifisere kombinerte sansetap tidlig.

Fra 2022 til juni 2024 deltok lagene rundt fire barn i å pilotere tjenestemodellen *Tidlig innsats for små barn med behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)*. Barna var i alderen to til fire år og hadde motoriske utfordringer som gjorde at de hadde behov for ASK. I alle fire lag var foreldre, barnehage, spesialpedagog og PPT representert. Gjennom 13 moduler fikk laget rundt hvert barn skreddersydd veiledning. Lagene deltok også i foreldre- eller fagnettverk. Universitetet i Oslo (UiO) followevaluerte piloteringen. Kartlegging av barnas språk og kommunikasjon viste at barna utviklet språkforståelsen sin og ordforrådet sitt. Foreldre og fagpersoner som deltok, vurderte at barna brukte grafiske symboler og kommunikasjon mer med jevnaldrende. Vi vil bruke resultatene fra piloteringen som grunnlag for fremtidig innsats og tjenestetilbud.

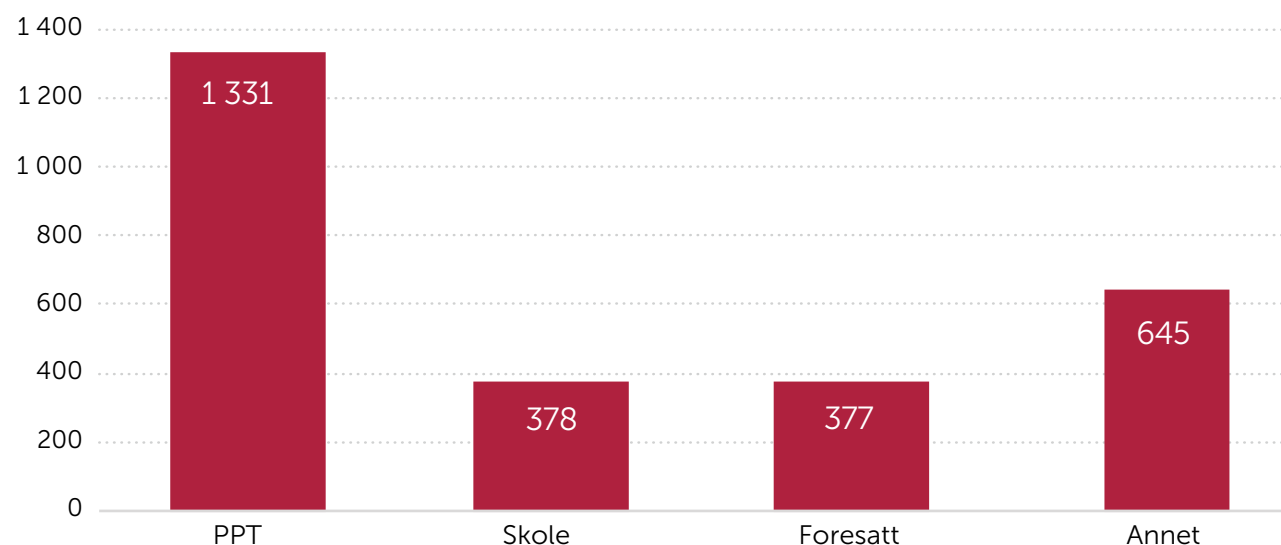
Tidlig innsats er også viktig i overgangen til videregående opplæring, og viktig for overgang fra skole til bedrift. Kommune og fylkeskommune må samarbeide for å sikre en god overgang fra grunnskole til videregående opplæring. Erfaring fra tjenesteytingen vår viser at lærlingers møte med en arbeidsplass kan være krevende. Det kan være behov for individuelle tilpasninger og samarbeid med blant annet NAV. I 2024 startet vi arbeidet med å systematisere erfaringer rundt tidlig innsats og disse overgangene, og med å sikre tidlig innsats i tjenestene våre til elever i videregående opplæring.

Spør oss

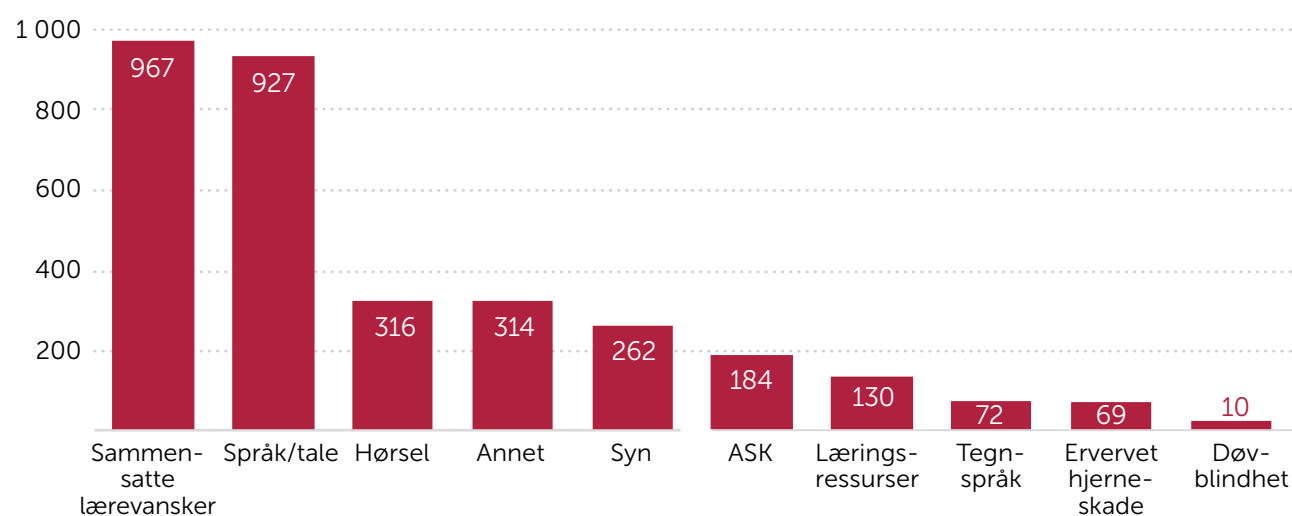
Spør oss er en lavterskel veiledningstjeneste for ansatte i opplæringssektoren. Tjenesten skal bidra til tidlig innsats. Medarbeiderne i tjenesten har kompetanse på og erfaring med de fleste spesialpedagogiske fagområdene i Statped, og de svarer på henvendelser på telefon og e-post.

I 2024 fikk *Spør oss* 2 731 henvendelser. PPT var den viktigste målgruppen og sto for 43 % av henvendelsene. Etter PPT var skoler og foresatte de største gruppene som henvendte seg til *Spør oss*. Tjenesten tar også imot forespørsler fra helsesektoren, kommunale logopeder, barnehager og andre.

Antall henvendelser til *Spør oss* fordelt på hvem som henvender seg.

Antall henvendelser til *Spør oss* per fagområde*

*En henvendelse til *Spør oss* kan gjelde flere fagområder

Spesialpedagogiske problemstillinger innen sammensatte lærevansker, særlig nevroutviklingsforstyrrelser og bekymringsfullt skolefravær, utgjorde 32 % av henvendelsene. 31 % var knyttet til språkforstyrrelser, lese- og skrivevansker og språklydvansker.

Spør oss jobber med å utvikle tjenesten for å sikre lik kvalitet i å veilede både når det gjelder innhold, form og ressursbruk. I 2024 utviklet vi rutiner, samtalemaler og e-postmaler for å sikre enhetlig praksis og kvalitet i tjenesten. I brukerundersøkelsen for 2024 fikk *Spør oss* gode tilbakemeldinger på kvalitet, tilgjengelighet og behovskartlegging.

Kompetanseutvikling

Statped utvikler og bruker kompetansepakker som ledd i å bygge kompetanse i kommunene. I 2024 hadde vi stor etterspørsel etter kompetansepakken vår om barn og elever med nevroutviklingsforstyrrelser og bekymringsfullt skolefravær. Det var også stor interesse for den nyutviklede kompetansepakken vår om multifunksjonshemming og dyp og alvorlig psykisk utviklingshemming. Dette er et område hvor kompetansen i sektor er lav. I tillegg utviklet vi nye e-læringer for blinde og svaksynte, og for elever med nedsatt hørsel som ikke bruker norsk tegnspråk.

Bekymringsfullt skolefravær

I 2024 gjennomførte vi *Kompetansepakke om bekymringsfullt skolefravær hos elever med nevrotilstander* i tolv kommuner.

Kompetansepakken er modulbasert med fem dagssamlinger og arbeid mellom samlingene:

- 1) forståelsesrammer,
- 2) lovverk og sakkyndighetsarbeid,
- 3) overganger, struktur og forutsigbarhet,
- 4) kartlegging
- 5) tiltak og læringsaktiviteter.

Pakken bidro til å øke kompetansen og endre praksisen i opplæringssektoren om elever med nevroutviklingsforstyrrelser og skolefravær.

Tidligere evaluering av pakken viste at 66 % av respondentene endret praksis da de møtte elever med bekymringsfullt skolefravær. 84 % av respondentene svarte at de fikk større forståelse og kompetanse og ikke minst flere verktøy i arbeidet sitt med skolefravær. 86 % meldte at elevene var mer på skolen etter at vi ga pakken til laget rundt elevene. Etter evalueringen startet vi et arbeid med å videreutvikle kompetansepakken.

Bekymringsfullt skolefravær er et tema hvor kompetansen vår er etterspurt. I 2024 ga vi forelesningstimer til flere UH-institusjoner og bidro til å utvikle kompetanse gjennom kompetanseløftet på dette området.

I løpet av året fikk vi flest individsøknader på fagområdet sammensatte lærevansker. Omtrent halvparten av disse søknadene var relatert til nevroutviklingsforstyrrelser og bekymringsfullt skolefravær. Antallet forespørsler om bekymringsfullt skolefravær har også økt over tid. Kompleksiteten i saker innen bekymringsfullt skolefravær er som oftest stor. Dermed opplevde vi at antallet mer komplekse og ressurskrevende søknader økte i 2024.

Bruk av læremidler, pedagogisk materiell og læringsressurser

Et innsatsområde i strategien vår er å heve kompetansen til barnehagelærere og lærere i å bruke læremidler for blinde, svaksynte og tegnspråklige. Derfor anbefaler vi hensiktsmessige læremidler som en naturlig del av rådgivningen vår. Vi informerer om å bruke relevant materiell på ulike tidspunkt i tjenesteforløpet, avhengig av hva laget rundt barnet eller eleven har av behov og kompetanse. Gjennom tjenesteytingen vår informerer vi også om relevant pedagogisk materiell til tegnspråklige, blinde og sterkt svaksynte barn og elever.

I 2024 gjennomførte vi workshoper for forlagsbransjen og innholdsprodusenter for å sikre kompetanse og forståelse av universell utforming av læremidler for synshemmede. Vi veiledet også forlagene i å utvikle nye og eksisterende ressurser slik at elever med alvorlige synsnedsettelse og blinde kan bruke dem.

TAKOM er en nettressurs for dem som skal lære noen opp i eller begynne med taktile tegn. Taktile tegn bruker vi når en person ikke får nok informasjon gjennom visuelle tegn, eller trenger ekstra støtte til å utvikle språk. Statped tilbyr kurs i TAKOM. Evalueringsdataene fra kursene i 2024 viste tydelig positiv effekt på flere områder. Deltakerne rapporterte gjennomgående om høyt læringsutbytte og stor motivasjon for å bruke kunnskapen i praksis. Særlig fremtredende var det at flertallet av deltakerne var ute etter og fikk praksisnær kunnskap og konkrete tips som de kunne bruke direkte i arbeid med barn. Dette, kombinert med at mange også ønsket å bli oppdatert på feltet, indikerte at kursene traff både det praktiske og faglige behovet i målgruppen.

Kurs og konferanser

Statped tilbyr både fysiske og digitale kurs og konferanser. I 2024 arrangerte vi 228 kurs og konferanser. Av dem var 25 % digitale, og det totale antallet deltakere var 8 055.

Kurs og konferanser	2022	2023	2024
Antall kurs og konferanser*	238	217	228
Del av digitale kurs i %	48 %	38 %	25 %
Antall deltakere	11 748	13 560	8 055

*Kurs som er deltidsopplæring, er ikke med.

Samlet antall kursdeltakere var lavere i 2024 enn i årene før. Forklaringen er at to store digitale arrangementer ikke ble videreført i 2024. I tillegg hadde vi ikke påmelding til mange digitale kurs. Dessuten fortsatte andelen digitale kurs å bli mindre i årene etter pandemien.

Kursene med flest påmeldte deltakere handlet om punktskrift, og om språkforstyrrelser og -kartlegging.

Statped har utviklet en teknisk løsning for å evaluere kursene vi gir. Hensikten med å evaluere, er å få informasjon om nytten av kursene for å utvikle kursporteføljen vår. I 2024 brukte vi den nye løsningen for å evaluere 21 % av kursene våre. Evalueringene viste at deltakerne hadde godt utbytte, lærte noe nytt og planla å ta kunnskapen i bruk. Målet vårt er at vi evaluerer hovedvekten av kursene våre i 2025.

Statpedkonferansen gjennomførte vi for niende gang – i 2024 som en heldigital dags-konferanse med ca. 2 000 deltakere. Temaet var spesialpedagogisk praksis i en mangfoldig og inkluderende barnehage og skole. Budskapet var at det varierte mangfoldet vi står overfor i barnehager og skoler, krever at laget rundt barn og elever har kulturell innsikt, tverrfaglig kompetanse og samarbeidsevne, og at laget anerkjenner styrker og læringspotensial hos barn og elever.

Konferansen Norsk nettverk for forskning om funksjonshemming

Statped var medarrangør av konferansen, som hadde 150 deltakere. Hovedtemaet var deltakelse for alle og rettigheter for personer med funksjonshemminger.

Brukerkonferansen 2024

Statped gjennomfører en årlig bruker-konferanse i form av et fysisk arrangement. Målgruppen er representanter i Statpeds brukerråd, relevante brukerorganisasjoner og andre samarbeidspartnere. I 2024 sto temaer som rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) og FNs barnekonvensjon, ny opplæringslov og bekymringsfullt skolefravær på programmet for de 69 deltakerne. Evalueringen viste at deltakerne i stor grad var fornøyde med både faglig innhold og gjennomføring.

Elevkurs på sansetap

Høsten 2024 tilbød vi elevkurs. På synsområdet ga vi tre kurs rettet mot elever på 2.–4. trinn, 5.–7. trinn og 8.–10. trinn. På hørselsområdet ga vi kurs for 4. trinn, 7. trinn og 10. trinn. Elever kan delta på slike kurs sammen med en foresatt. Hvert kurs går over tre dager.

Målgruppen for kursene på synsområdet var elever med alvorlig synshemming og som har punktskriftopplæring. Til sammen deltok 30 elever. Alle deltakerne fikk også individuelle tjenester fra oss.

Målgruppen for kursene på hørselsområdet var elever med nedsatt hørsel som har rett til individuelt tilrettelagt opplæring og/eller fysisk tilrettelegging og tekniske hjelpemidler grunnet hørselsvansker. Til sammen deltok 29 elever.

Samarbeid med UH-sektoren

I 2024 jobbet vi videre med å ta i bruk et rammeverk for å samarbeide med universitets- og høyskolesektoren (UH). Intensjonen vår er å fremstå som en tydelig og relevant samarbeidspartner og bidra med kompetanse som UH-sektoren har behov for.

Statped samarbeider med UH om å utvikle kompetanse for å nå sektormålene for barnehagen og grunnsopplæringen.

Som tidligere år utgjorde undervisning, som forelesninger og workshops, den største delen av tjenestene våre til UH-sektoren.

Vi skal samarbeide med Senter for spesialpedagogisk forskning og inkludering (SpedAims). I 2024 bidro vi blant annet til SpedAims' undersøkelse om samiske barns skoleløp.

Vi bidro også med kompetanse i flere UH-prosjekter. Som eksempler kan vi nevne samarbeidet med OsloMet om leseinnlæring for barn med fonologiske vansker, og med UiO om *The Second Language Learners Plus Intervention* (SL+-prosjektet), som er et digitalt språktiltak for minoritets-språklige barnehagebarn med norskspråklige ferdigheter.

Utdanninger innen norsk tegnspråk og sansetap

I 2024 inngikk Statped og NTNU en ny samarbeidsavtale om erfaringsbasert masterprogram i syns- og audiopedagogikk. Vi har bidratt med faglige ressurser i å gjennomføre masterprogrammet og med å revidere studieplanene. Utdanningstilbudet ved NTNU har stor betydning for barn og elever med sansetap.

Tegnspråk for livet (NOU 2023:20) dokumenterer at mangelen på kompetente tegnspråklige lærere og tegnspråklig kompetanse generelt er stor. Staten har et stort ansvar for å ivareta og styrke norsk tegnspråk, jamfør språklova. Selv om vi gjennomfører viktige kompetanse- og utviklingstiltak, ligger ansvaret for høyere utdanninger i norsk tegnspråk hos andre instanser. Kommunene har ansvaret for opplæring av elevene.

Sammen med UH, Språkrådet og Udir, samt noen kommuner, arrangerte vi i mars 2024 en rundebordskonferanse om hva vi kan gjøre for å styrke tegnspråkkompetanse og utdanningstilbud for lærere. Etter konferansen etablerte Høgskulen på Vestlandet et nytt emne i norsk tegnspråk og åpnet for at tolker som har 80 studiepoeng, kan ta praktisk-pedagogisk utdanning (PPU).

Statped videreførte også et samarbeid med Universitetet i Groningen, Nederland, med vekt på å veilede masterstudenter og tilby praksis ved Diamanten skole for elever med døvblindhet. Universitetet er det eneste i verden som tilbyr utdanning på masternivå innen døvblindhet og er derfor en viktig aktør for oss å samarbeide med.

Forelesningstimer

Antallet forelesningstimer som vi holder, varierer fra år til år. Med unntak av fagområdene kombinerte syns- og hørselstap og døvblindhet og norsk tegnspråk gikk antall forelesningstimer ned fra 2023 til 2024. Vekslende behov i UH-sektoren er én årsak til at antall forelesningstimer varierer fra år til år. Noe av nedgangen fra 2023 til 2024 kom også av at NTNU innførte en ny økonomi-modell for å drifte masterprogrammet i syns- og audiopedagogikk.

Fagområde	2022	2023	2024
Hørsel	105	184	113
Syn	251	183	134
Sammensatte lærevansker	76	114	52
Språk/tale	182	103	81
Kombinerte syns- og hørselstap og døvblindhet	43	26	36
Tegnspråk	*	4	19
Alternativ og supplerende kommunikasjon	*	30	19
Ervervet hjerneskade	0	1	0
Uten fagområde	26	6	6
	687	651	460

*Vi har ikke tall, da det ble ny faginndeling fra 2023.

Studenter i praksis

Til sammen 19 studenter hadde praksis i Statped i 2024. Ti studenter var i praksis på fagområdet syn, fire var på kombinerte sansetap og døvblindhet og én var på medier og kommunikasjon hos kommunikasjonsstaben vår. Fire studenter hadde praksis som ikke var knyttet til et spesielt fagområde.

Spesialpedagogisk kunnskap og kompetanse på nett

Statped.no

Statped.no hadde 655 000 brukere i 2024. Det var en nedgang på 15 % fra 2023. Brukerne besøkte til sammen 3 500 000 sider. Det var en nedgang på 5,5 % fra året før. Vi forventet en nedgang grunnet omstillingen av Statped og at oppdraget vårt ble tydeligere i opplæringssektoren. Samtidig så vi at de besøkende i snitt var innom 11 % flere sider, og antall returnerende besøk økte med 14 %. Det indikerte også at vi i 2024 hadde relativt flere besøkende som var genuint interessert i Statpeds tjenester og kompetanse enn i 2023. Vi tok Skyra i bruk for å samle og analysere tilbakemeldinger fra nettbrukerne om statped.no. De største brukergruppene som svarte på en undersøkelse om bruken av statped.no i 2024, var ansatte i skolen (31,2 %), foresatte (16 %), ansatte i PPT (13,3 %) og ansatte i barnehagen (11,4 %).

I 2024 fikk vi også mer innsikt i hvorfor brukerne besøker statped.no. Tre mål pekte seg ut: finne ressurser til å bruke i arbeidet med barn eller elever (27 %), finne informasjon om tiltak og tilrettelegging (18,8 %) og utvikle kompetanse (17,8 %). To av tre oppga at de fikk utført det de kom til statped.no for.

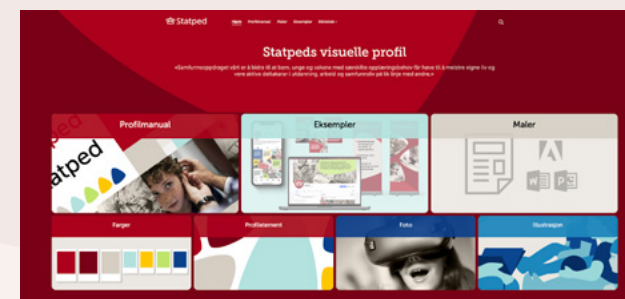
De siste årene har nevroutviklingsforstyrrelser vært det mest etterspurte temaet på statped.no. I 2024 så vi at denne trafikken sank samtidig som bruken av temaene utviklingsmessige språkforstyrrelser (DLD), dysleksi og lese- og skrivevansker økte kraftig.

Sosiale medier

I løpet av 2024 økte antall følgere i de sosiale mediekanalene våre med 9 %. Samlet genererte innholdet vårt rundt 1,7 millioner visninger på tvers av plattformene Facebook, Instagram og LinkedIn. Det viser at vi nådde ut til stadig flere med budskapene våre, og at sosiale medier er en viktig kanal for å engasjere og informere målgruppene våre.

Ny visuell profil

I starten av 2024 lanserte vi en ny visuell profil som en viktig del av arbeidet med å styrke identiteten og kommunikasjonen vår med brukerne. Den nye profilen ga oss et tydeligere og mer gjenkjennelig uttrykk som speiler samfunnsoppdraget vårt på en mer moderne måte. En enhetlig visuell profil er avgjørende for å være synlig og vise sammenheng i alt vi gjør, enten det gjelder digitale flater, trykksaker eller arrangementer.

Søknader og tjenester

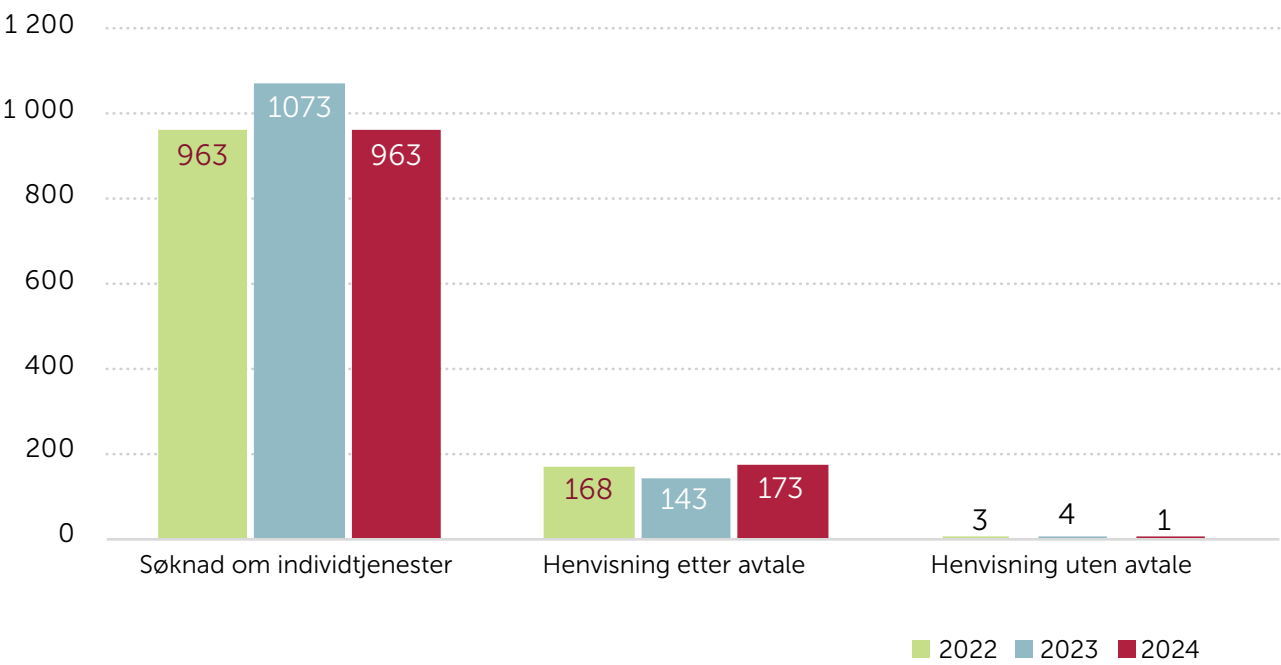
Individttjenester er knyttet til navngitte brukere og gis i hovedsak etter søknad fra PPT eller henvisning fra helseforetak iht. avtale.

I 2024 fikk vi rundt 100 færre søknader om individttjenester fra PPT enn i 2023. Antallet søknader vi fikk, var tilnærmet det samme som i 2022. Antall søknader vi innvilget, var det samme i 2024 som i 2022. Vi innvilget 95 % av søknadene, omtrent samme andel som i 2023.

Henvisninger til oss etter avtale økte i 2024, etter en nedgang i 2023. Dette er saker som omhandler leppe-kjeve-ganespalte.

Samlet saksbehandlings- og ventetid hos oss fortsatte å falle i 2024. Det er et resultat vi er godt fornøyd med. Dette skyldes at ventetiden før en tjeneste kan starte, ble kortere. Dermed så vi også ytterligere effekt i 2024 av et tiltak om raskere oppstartsamtale, noe vi satte i verk i 2023. Vi jobbet kontinuerlig med å forbedre datakvalitet, og vi økte kvaliteten på områdene der vi gjennomførte tiltak. Arbeidet var tid- og ressurskrevende, men nødvendig for å få god kunnskap om tjenestene våre.

Innvilgete søknader/henvisninger

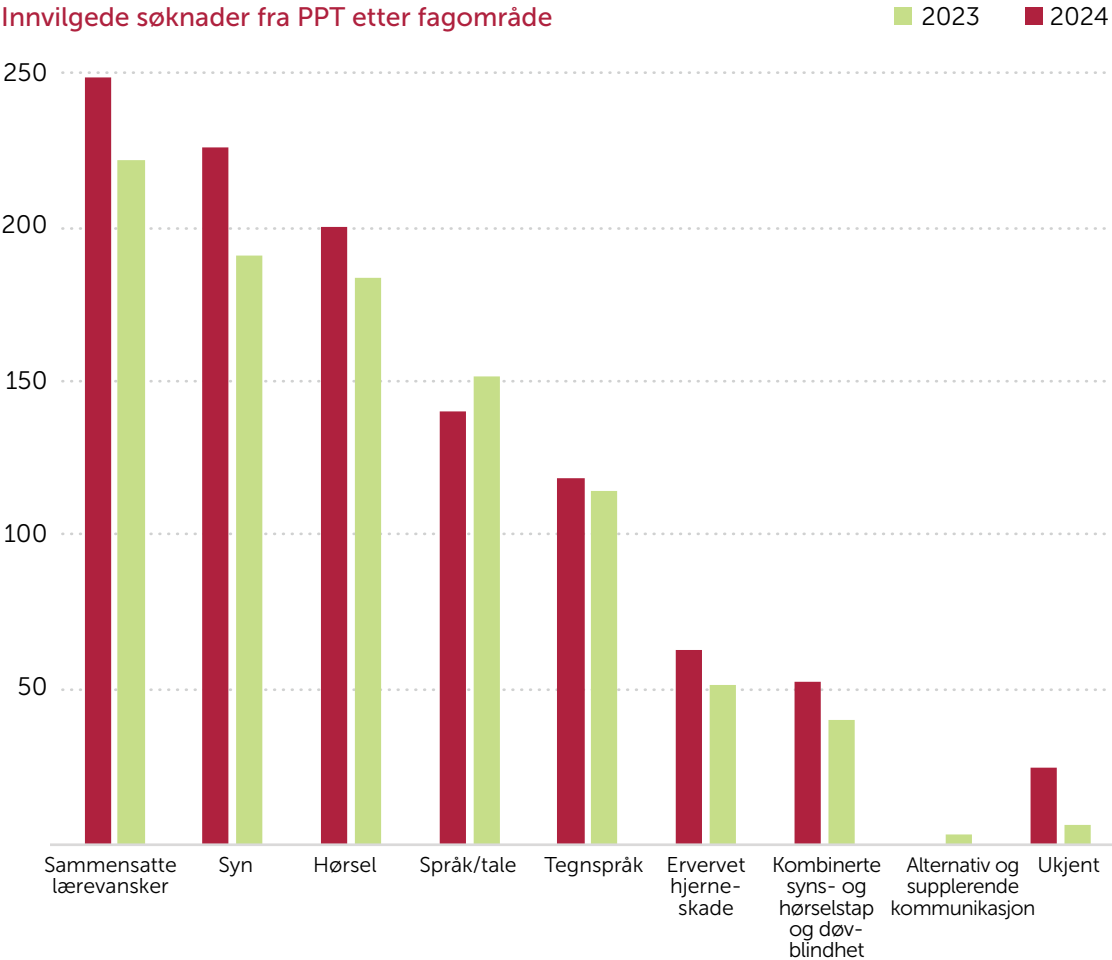

Saksbehandlingstider – antall dager i gjennomsnitt	2022	2023	2024
Samlet saksbehandlings- og ventetid – individttjenester	53	45	37
Saksbehandlingstid - systemtjenester	23	22	24

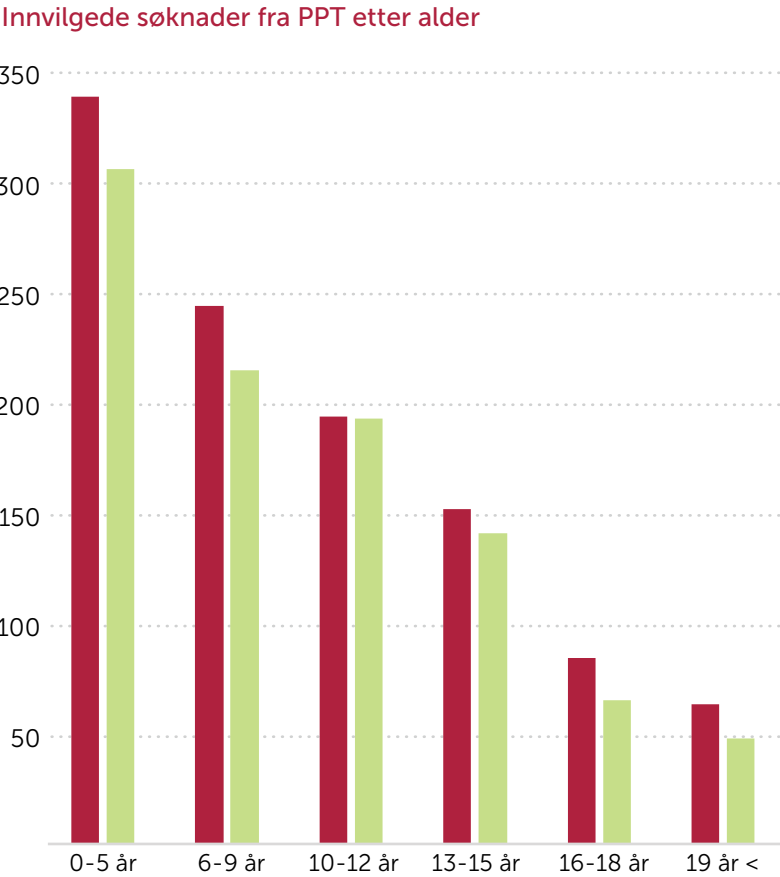
Søknader fordelt på fagområder og alder

Fagområdefordelingen på søknadene i 2024 var relativt lik som året før. Fagområdet språk/ tale skilte seg noe ut ved at antallet var litt høyere enn i 2023.

Innvilgede søknader fra PPT etter fagområde

Innvilgede søknader fra PPT etter alder

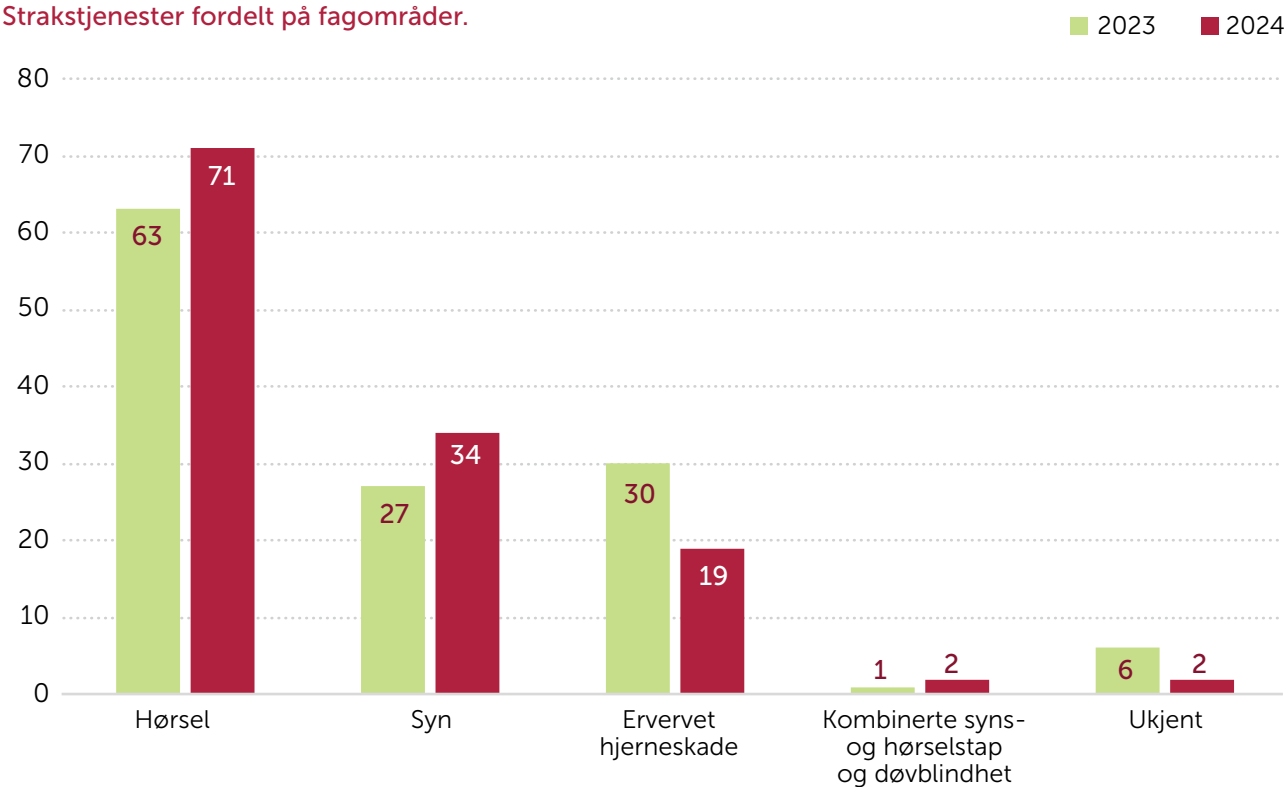

Straks-tjenester gir vi hovedsakelig når et sansetap blir oppdaget hos sped- eller småbarn, og når et barn eller en elev får en alvorlig ervervet hjerneskade. I 2024 ga vi 78 % av straks-tjenestene våre til aldersgruppen 0–5 år, 14 % til aldersgruppen 6–12 år og 8 % til aldersgruppen 13–18 år.

Det totale antallet straks-tjenester i 2024 var på samme nivå som i 2023. Vi ga flere tjenester på sansetapsområdene enn i 2023, men færre på området ervervet hjerneskade.

Kategorien Ukjent er lavere for fagområdefordelingene i 2024. Dette skyldes forbedringer vi har gjort i uthenting av fagområde.

Strakstjenester fordelt på fagområder.

Barnehage- og skoleeiere har ansatte med kunnskap og kompetanse som fremmer utvikling og inkludering

Systemtjenester fra Statped er ikke knyttet til navngitte personer.

Statped gir systemtjenester på bakgrunn av søknader, avtaler, oppdrag fra KD eller vi tar eget initiativ til systemtjenester. Vi gir for eksempel tilpassede kurs, forelesninger og workshoper til PPT og andre i laget rundt barnet, eller studierelaterte tjenester som forelesninger til UH.

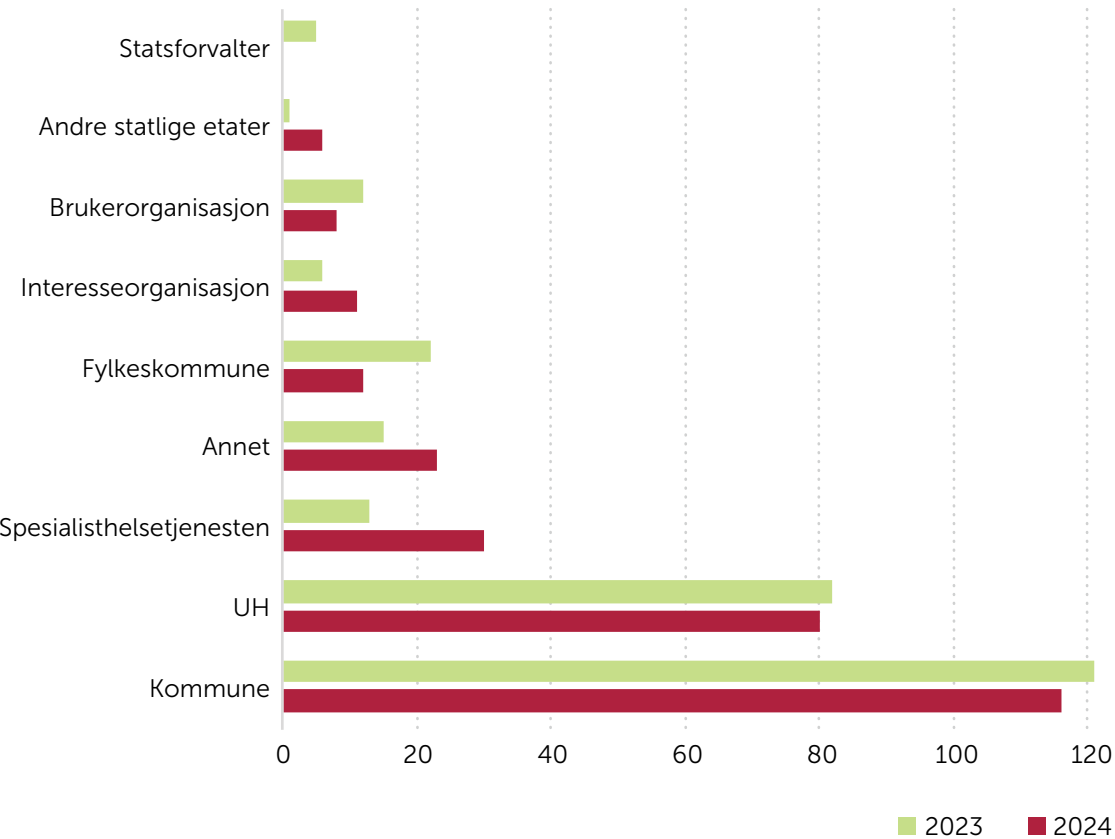
Saksbehandlingstiden for systemtjenester var 24 dager i 2024, mot 22 dager i 2023. Antallet systemtjenester økte i 2024 sammenliknet med året før.

Hvem søker om systemtjenester?

Kommunene og UH-sektoren dominerte søknadsbildet med henholdsvis 237 og 162 søknader i de to siste årene. Antall søknader fra kommunene og UH-sektoren holdt seg stabilt, men vi så en markant endring i antall søknader fra spesialisthelsetjenesten, som økte fra 13 søknader i 2023 til 30 søknader i 2024.

	2022	2023	2024
Systemtjenester inkl. kurs	1 950	1 565	1 644
Søknader om systemtjenester	206	277	287

Søknadstall om systemtjenester fordelt på hvem som søkte.

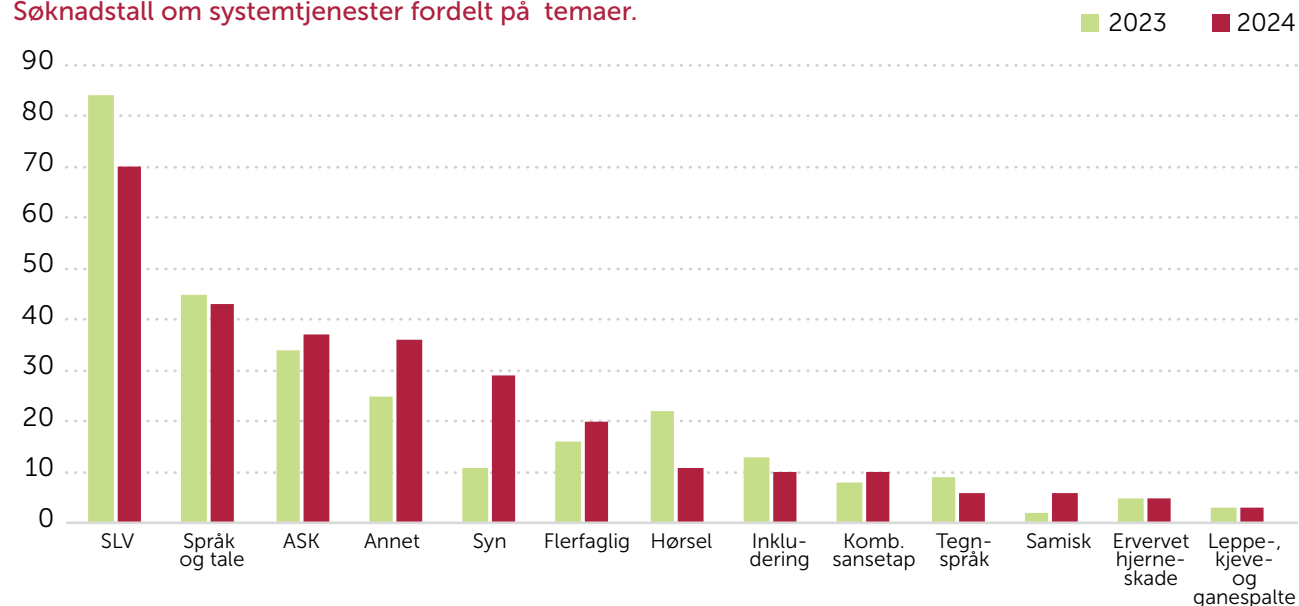

Systemsøknader fordelt på fagområde

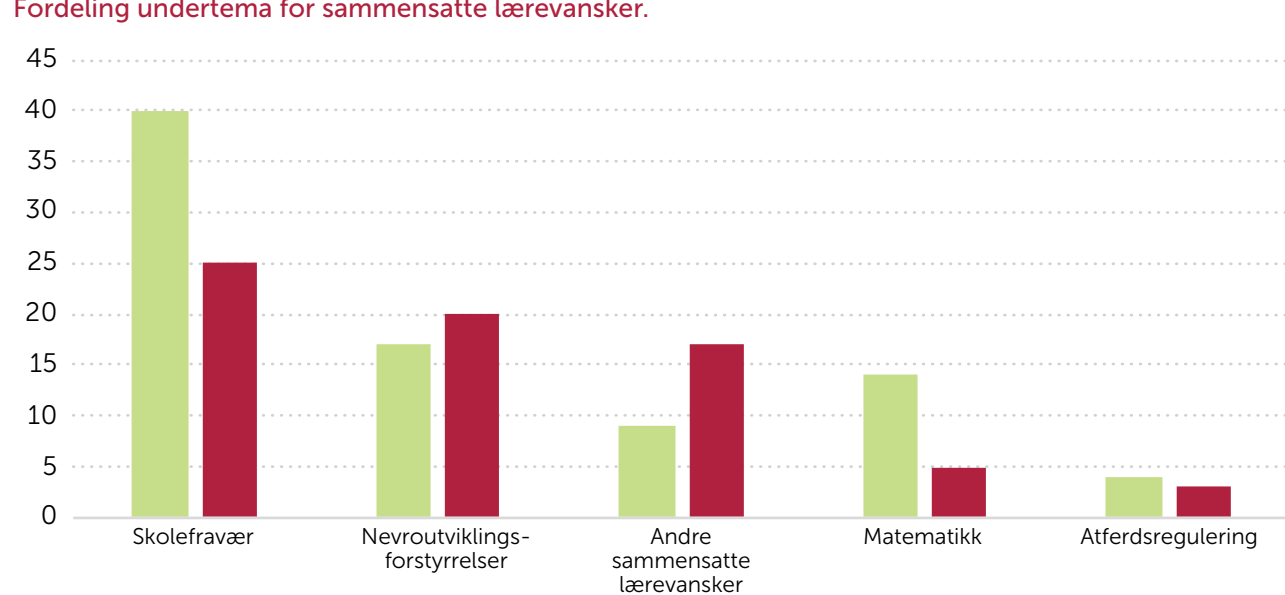
Sammensatte lærevansker (SLV) var det fagområdet der vi fikk flest systemsøknader, men antall søknader gikk ned fra 84 i 2023 til 70 i 2024. Språk/tale holdt posisjonen som det nest største fagområdet, og antall søknader holdt seg også stabilt med en minimal nedgang fra 45 i 2023 til 43 i 2024.

Innen SLV så vi en interessant forskyvning. Mens antallet systemsøknader om bekymringsfullt skolefravær og matematikk gikk ned, økte antallet systemsøknader knyttet til nevroutviklingsforstyrrelser og andre sammensatte lærevansker.

Søknadstall om systemtjenester fordelt på temaer.

Fordeling undertema for sammensatte lærevansker.

Fordeling av tjenester i landet

I 2024 fikk 334 av 357 kommuner individ-tjenester fra oss. Tallet på brukere har gått ned de siste årene, og det var også nedgang fra 2023 til 2024. Som en konsekvens av et spissere og mer målrettet mandat, ventet vi oss denne endringen.

Vi har sett på utviklingen mellom fylkene i årene 2019 til 2024. De siste årene har antall brukere gått ned i det geografiske området som i 2024 igjen ble Finnmark fylke. Med 1,5 brukere per 1 000 innbyggere i 2024 lå fylket tett opp til de andre fylkene når det gjaldt relativt antall brukere. Fylket som hadde nest flest brukere når det gjaldt innbyggere, er Trøndelag med 1,4 per 1 000 innbyggere i 2024. Tidligere plasserte Finnmark seg høyere og skilte seg ut fra de andre, for eksempel med 2,3 brukere per 1 000 innbyggere i 2020. Totalt sett dreide det seg imidlertid om få brukere, med en nedgang i Finnmark fra ca. 170 til 110 brukere siden 2020.

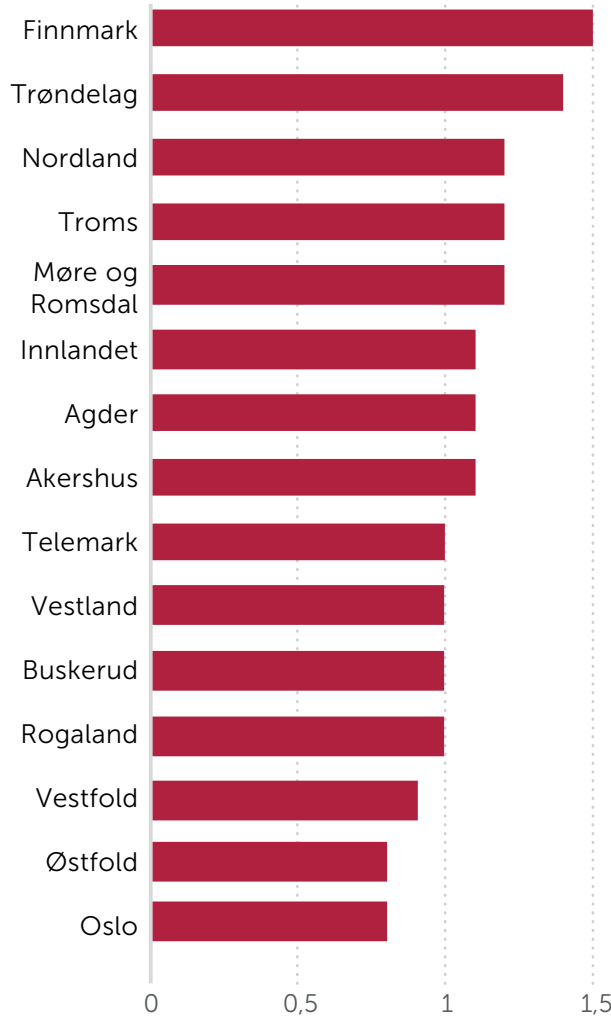
I årene 2019–2024 hadde Oslo på det høyeste én bruker per 1 000 innbyggere. Området som i 2024 tilsvarte Vestland fylke, holdt seg også stabilt på et lavere relativt antall brukere sammenliknet med øvrige fylker. Østfold og Vestfold fikk minsket det relative antallet brukere gjennom disse årene, slik at de i 2024 lå på omtrent samme nivå som Oslo. I 2019 hadde Østfold og Vestfold henholdsvis 1,3 og 1,4 brukere per 1 000 innbyggere.

2019 hadde Trøndelag, Nordland og området som i 2024 tilsvarte Agder, høyest relativt antall brukere etter Finnmark. Blant disse hadde Agder i 2024 senket antallet noe mer enn de andre.

For landet sett under ett hadde Statped én bruker per 1 000 innbyggere i 2024. Dette var en nedgang fra 2019, da tilsvarende tall var 1,4 brukere per 1 000 innbyggere.

	2022	2023	2024
Antall brukere totalt	6 674	6 369	5 723

Aktive brukere i 2024 etter fylke per 1 000 innbyggere.

Analyse av profil for kommuner som over flere år ikke har brukt Statped

Som en del av arbeidet med å ivareta et likt tjenestetilbud i hele landet, har vi med jevne mellomrom sett nærmere på kommunene som ikke har søkt om verken individ- eller systemtjenester fra oss. Formålet har vært å vurdere om det kan være behov for tiltak slik at alle som har behov for det, får benytte tjenestene våre. I 2024 så vi på kommuner som ikke hadde aktive brukere eller søkte om tjenester i flere år sammenhengende.

For perioden 2019–2023 fant vi dette:

- Seks kommuner hadde ikke benyttet seg av tjenestene våre gjennom disse fem årene. Kommunene er i Vestland og Trøndelag fylke.
- Seks kommuner som ikke hadde benyttet seg av tjenestene våre i fire sammenhengende år i samme periode. Kommunene ligger i Buskerud, Møre og Romsdal, Telemark, Innlandet og Nordland.

Disse tolv kommunene har noen felles-trekk. De har under 2 500 innbyggere og en befolkningssammensetning med mange eldre. I kommunene er det kun én eller få barnehager og grunnskoler med få barn/elever.

I dialog med Udir har vi også fått tall som viser at blant de seks kommunene som ikke benyttet seg av tjenestene våre gjennom disse fem årene, var det flere som rapporterte at de hadde elever med vedtak om spesialundervisning. Ut ifra dette kan vi anta at skolene identifiserer elever som trenger særlig tilrettelegging, men at tilretteleggingen kan gjennomføres uten at det er behov for Statpeds tjenester.

Alle kommunene som ikke søkte om tjenester fra oss gjennom fire sammenhengende år i perioden 2019–2023, søkte om tjenester i 2023 eller 2024. Én av kommunene med fem år uten søknader sendte søknad i 2024. Dette tyder på at kommunene er kjent med tjenestene våre og søker når de har behov, men at behov oppstår relativt sjelden på grunn av lavt antall barn og elever.

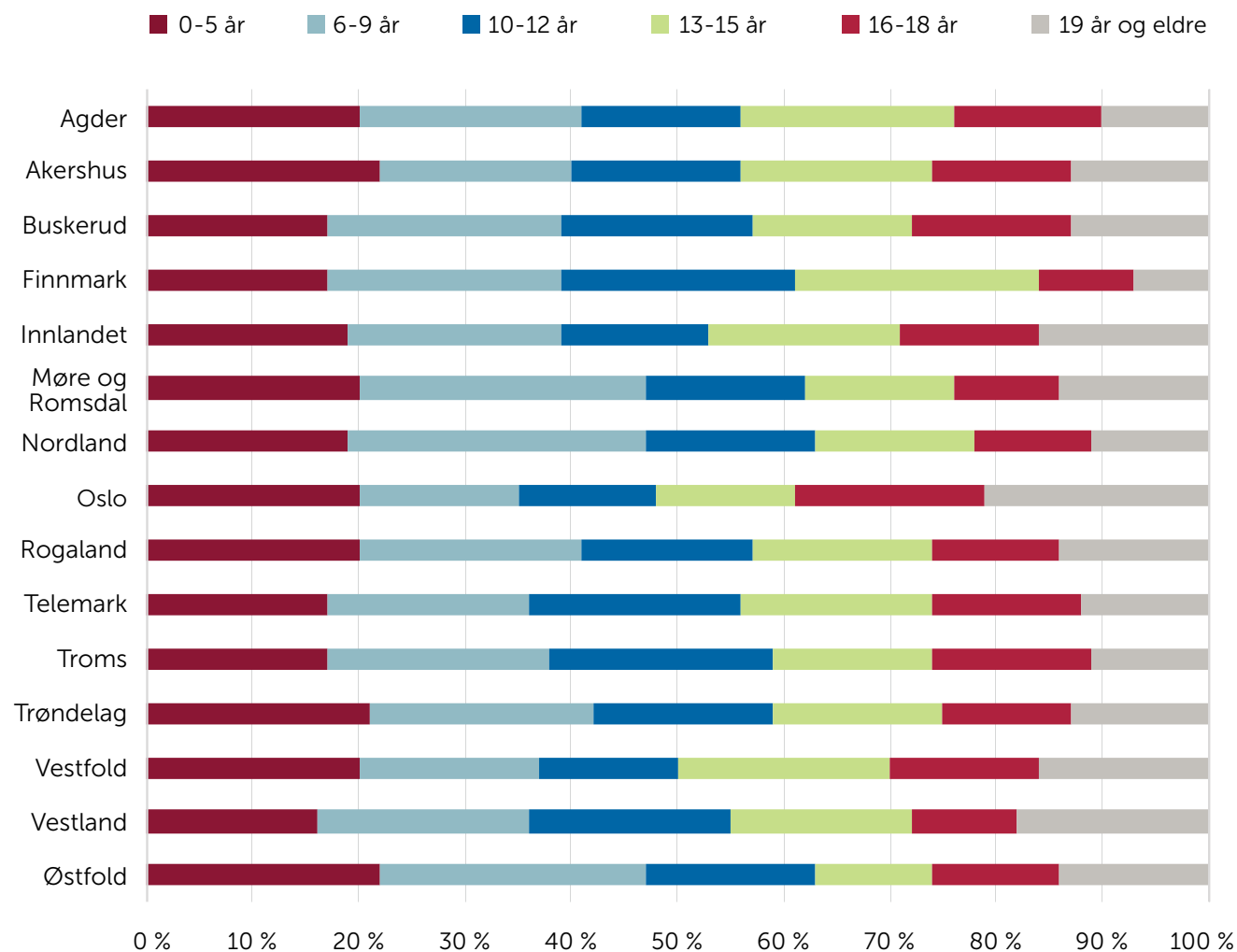
Med utgangspunkt i analysen kan vi konkludere med at også kommuner som søker tjenester sjelden, kjenner til Statped og søker tjenester fra oss når de vurderer at de har behov for bistand. Vi ser det også som sannsynlig at små kommuner med et lite antall barn og elever, sjeldnere har behov for tjenestene våre. Vi kan imidlertid ikke konkludere med at alle barn som har utfordringer, blir oppdaget og får den støtten de trenger.

Foto: Sveinung Wiig Andersen

Fagområde- og aldersfordeling i fylkene

Prosentvis fordeling aktive brukere i 2024 på fylke og aldersgruppe

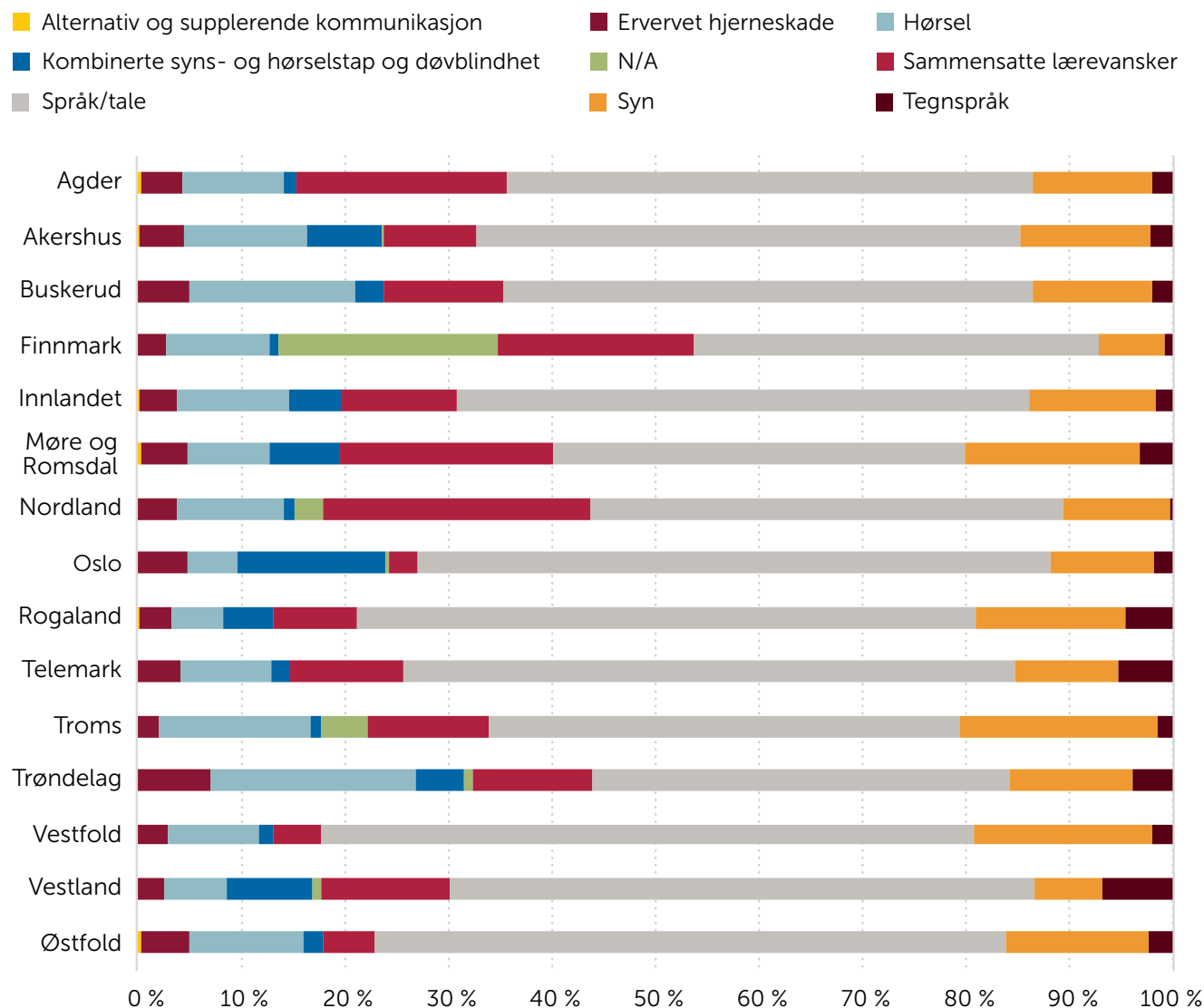

Østfold, Nordland og Møre og Romsdal hadde størst prosentandel brukere i aldersgruppen 0–9 år. I disse fylkene utgjorde denne aldersgruppen nesten 50 % av brukerne.

Oslo hadde størst andel eldre brukere. Brukerne som er 16 år og eldre, utgjorde nesten 40 % av brukerne i Oslo.

Finnmark hadde lavest andel brukere som er 16 år og eldre. Bare 16 % av brukerne var i denne aldersgruppen. Fylket skilte seg også ut ved at 45 % av brukerne var 10–15 år. Til sammenlikning hadde Telemark nest størst andel av denne aldersgruppen, med 38 % 10–15-åringene.

Prosentvis fordeling aktive brukere i 2024 per fylke og fagområde

Den største brukergruppen vår i 2024 var barn og elever med leppe-, kjeve- og ganespalte (LKG) etter henvisning fra helse. Omtrent 2 450 av de 5 723 brukerne i 2024 var LKG-brukere. LKG er knyttet til fagområdet språk/tale, som samlet hadde ca. 3 000 brukere. 18 % av brukerne våre innen språk/tale i 2024 var innen andre områder enn LKG.

Vestfold hadde i 2024 størst andel brukere innen fagområdet språk/tale, med 63 % av brukerne. Fagområdet hørsel varierte en del i størrelse mellom fylkene. I Trøndelag tilhørte 20 % av brukerne fagområdet hørsel, mens i Oslo og Rogaland utgjorde disse brukerne bare 5 %.

På området sammensatte lærevansker (SLV) hadde Nordland størst andel brukere med 26 %, mens disse brukerne i Oslo utgjorde 3 % og i Vestfold og Østfold 5 %.

Samisk spesialpedagogisk støtte (SEAD)

SEAD i Statped har kompetanse i samisk språk og kultur og gir tjenester til samiskspråklige brukere. Tjenestene gir vi både digitalt og fysisk. I 2024 fikk vi et økt antall søknader knyttet til SEAD, særlig systemsøknader. SEAD samarbeider med alle avdelinger og divisjoner i Statped. Tre regionale arbeidslag arbeider med å styrke og sikre kvaliteten i tjenestene til samiskspråklige brukere. I 2024 fikk SEAD styrket bemanning og flere ansatte med relevant kompetanse.

I 2024 deltok SEAD i KS Samisk utviklingsnettverk. Kommunene i nettverket samarbeidet om å styrke språkarbeidet og har i første omgang jobbet med temaene utdanning, opplæring og rekruttering av fagpersonell med samisk språk- og kulturkompetanse. I nettverket samarbeidet kommunene og KS tett med Sametinget, Statsforvalteren, fylkeskommunene og utdanningsinstitusjonene med ansvar for opplæring i samisk språk. Kommunene, som har mye til felles, var forventet å ha stort utbytte av et nettverk for å utveksle kunnskap.

SEAD utvikler samiskspråklige læringsressurser på nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk, både didaktisk materiell og pedagogisk materiell. Sju ressurser ble ferdigstilt i 2024, blant annet ressurser i regning og lulesamisk.

SEAD etablerte et samarbeid om barnehage og opplæring med Statsforvalteren i Troms og Finnmark og i Trøndelag. I 2024 utarbeidet SEAD en treårig plan for å samarbeide om å undervise studenter ved barnehagelærerutdanningen og lærerutdanningen ved Samisk Høgskole i henhold til samarbeidsavtale.

Foto: Sveinung Wiig Andersen

Foto: Sveinung Wiig
Andersen

Praksisnær kunnskap som er gull verdt

Foto: Sveinung Wiig Andersen, Statped

For student Marte Frøyshov Langset er praksisnær kunnskap gull verdt. Hun mener at det å møte fagfolk fra Statped gjør henne bedre rustet til å gå ut i jobb.

Samarbeidet med universiteter og høyskoler er en viktig del av Statpeds oppdrag. Dette blir gjort på flere måter.

Marte studerer logopedi ved Universitet i Oslo (UiO), der Statped bidrar med kompetanseheving innen språk- og talefeltet.

– Gjennom hele studiet har vi hørt om Statped. Det å få møte ansatte har vært både fint og svært nyttig. Kombinasjonen av teoretisk kunnskap fra universitetet og praksisnær kunnskap fra Statped er gull verdt, sier logopedistudenten.

Viktig bidrag på synsområdet

Statped og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) har i lang tid samarbeidet om studier både i syns- og audiopedagogikk.

Hilde Kristine Romarheim er utdannet barnehagelærer, men har takket være studiet i synspedagogikk nå fått ny jobb.

– Statped har høy kompetanse både innen synspedagogikk og på andre områder. For meg var det viktig at det var et solid fagmiljø som stod faglig ansvarlig når jeg skulle ta videreutdanning, sier hun.

Viktig studium for sårbare grupper

Professor Per Frostad er faglig ansvarlig for masterprogrammene både i syns- og audiopedagogikk ved NTNU. NTNU har hatt det faglige og praktiske ansvaret, og Statped har stått for det syns- og audiopedagogiske innholdet.

– Det er få barn og elever som har behov for syns- og audiopedagoger, men syns- og audiopedagogikk er til gjengjeld svært viktig for barna og elevene som er avhengig av denne kompetansen. Om ikke syns- og audiopedagogiske studietilbud fantes, ville det få store konsekvenser for barn og elever med nedsatt syn og hørsel, sier professoren.

UH og Statped utfyller hverandre

Divisjonsdirektør Marit Elin Eide mener samarbeidet mellom Statped og universitets- og høyskolesektoren (UH) er et godt eksempel på hvordan statlige aktører kan utfylle hverandre med komplementær kompetanse.

– Vår styrke er det praksisnære. Vi har gode forutsetninger for å forstå rammebetingelser og kompleksiteten i en kommune. Det at vi står skulder ved skulder og utfyller hverandre, er en fordel for kommunene, sier Eide.

Foto: Sveinung Wiig Andersen

Hovedmål 2:

Barn og elever med rett til opplæring i og på tegnspråk er inkludert både i et norsk/samisk og et norsk tegnspråklig fellesskap

Norsk tegnspråk har offisiell status som minoritetsspråk i Norge. Det brukes av om lag 16 500 personer i landet. Av disse er det om lag 3 000–3 500 døve¹. Tegnspråkbrukere er en vidt definert gruppe. Brukerne kan også være hørende familiemedlemmer og venner som behersker og benytter norsk tegnspråk i kommunikasjon. I tillegg er det lærere, assistenter og fagfolk som bruker norsk tegnspråk i arbeidssituasjonen sin.

Statped har ansvar for to opplæringsarenaer:

- Deltidsopplæring i og på norsk tegnspråk for elever på 1.–10. trinn. Elevene får opplæring på deltid hos oss. Kommunene der elevene bor, har hovedansvaret for opplæringen deres.
- Heltidsopplæring på 1.–13. trinn ved Diamanten skole for elever med døvblindhet. Statped er skoleeier og driver skolen.

Vi er tidlig involvert i tilfeller der et barn har fått et alvorlig sanse- og hørselstap eller kombinerte syns- og hørselstap. Statped og spesialisthelsetjenesten har et samordnet straks-tilbud om samtaler med foresatte. Tilbudet er en del av arbeidet vårt med tidlig innsats og intensiv opplæring.

Vi tilbyr kurs til foresatte til barn med nyoppdaget hørselstap (*God start*). Kurset tar opp ulike temaer som hørselstap, språk, samspill og kommunikasjon. I tillegg gir kurset en grunnleggende innføring i tegnspråk.

Vi tilbyr kurs i norsk tegnspråk for foresatte og søsken (*Se mitt språk*) når barna er i barnehage- og grunnskolealder. Dessuten tilbyr vi grunnkurs i norsk tegnspråk for ansatte i barnehager og grunnskoler. Et grunnkurs gir ikke studiepoeng eller formell kompetanse.

Overordnede vurderinger og resultater

I 2024 gjennomførte vi en brukerundersøkelse der de tegnspråklige tjenestene våre fikk gode vurderinger. Kursdeltakerne opplevde kurset *Se mitt språk* som særlig nyttig. 90 % rapporterte at kurset hjalp dem i daglig kommunikasjon med barnet deres. Kurstilbudet vårt i norsk tegnspråk til søsken fikk også meget positive tilbakemeldinger. Over 8 av 10 mente at tilbudet var nyttig for familien. Undersøkelsen hadde spesielt gode vurderinger knyttet til barn i barnehagealder. For deltidsopplæring i og på norsk tegnspråk rapporterte 67 % av respondentene at opplæringen var positiv for barnets læring.

¹ Døveforbundet.

Samtidig viste kursevalueringene at familiens bruk av tegnspråk i hjemmet mellom kurs-ukene var lavere enn forventet. I løpet av 2024 gikk vi gjennom tilbudet vårt om tegnspråkopplæring for foreldre, *Se mitt språk*. Formålet var å få et kunnskapsgrunnlag for å fornye og revidere opplæringstilbudet, noe som både foreldre og lærere som underviste på tilbudet, etterspurte.

Brukererfaringene ga støtte til og viste betydningen av det systematiske arbeidet vårt med tegnspråkopplæring. Gode språkferdigheter styrker barna og elevenes forutsetninger for å delta i et tospråklig fellesskap med norsk og norsk tegnspråk. Språkferdighetene gjør det mulig for dem å få opplæring i tråd med rettighetene de har i barnehage- og opplæringsloven. Å utvikle gode språkferdigheter fremmer også forutsetningene deres for å bli inkludert sosialt i et tospråklig fellesskap med norsk og norsk tegnspråk.

Deltidsopplæringen vår i og på norsk tegnspråk hadde ingen samiske elever i 2024.

Samarbeidet mellom hjemkommune og Statped som alternativ opplæringsarena

I 2024 viste tall fra Udir at 275 elever i grunnskolen fikk vedtak om rett til tegnspråkundervisning², både på hel- og deltid. I løpet av 2024 ga Statped deltidsopplæring til 228 elever, om lag like mange som i 2023. Siden årtusenskiftet har vi gitt deltidsopplæring til om lag 200 elever årlig.

Samarbeidet mellom hver elevs bostedskommune og Statped som alternativ opplæringsarena fungerte godt i 2024. Gode prosesser for å avtale samarbeid med skolene bekreftet dette.

Mellom uker med deltidsopplæring tilbyr vi fjernundervisning. Den spiller en viktig rolle for kontinuitet i tegnspråkopplæringen. Vi dokumenterer elevenes progresjon i norsk tegnspråk gjennom målark og halvårsvurderinger. I 2024 hadde elevene god progresjon i ukene med deltidsopplæring. Vi erfarte imidlertid at hvis kommunene ikke hadde tilgang til tegnspråklærere, påvirket det elevenes progresjon i ukene da de ikke var på deltidsopplæring hos oss.

Alt i alt bekreftet brukerundersøkelsen i 2024 at deltidsopplæringen var positiv for barnas læring. Lærerne ved deltidsopplæringen vår meldte at flertallet av elevene fikk bedre ferdigheter i norsk tegnspråk i løpet av ukene hos oss. Vi har også et barnehagetilbud for barn som skal lære norsk tegnspråk. I 2024 rapporterte foreldrene at barna hadde tydelig progresjon i norsk tegnspråk alt etter én uke i barnehagetilbudet.

Barn og elever med rett til opplæring i og på tegnspråk får tjenester raskt

I 2024 hadde vi gode rutiner for å behandle søknader om deltidsopplæring i og på norsk tegnspråk. I gjennomsnitt brukte vi 13 dager på å behandle en slik søknad. Brukerundersøkelsen vår viste at 67 % av foreldrene var enige eller litt enige i at deltidsopplæringen hadde en positiv effekt på læringen til barnet deres.

² Utdanningsdirektoratets Grunnskolens informasjonssystem (GSI) per 1. oktober 2024.

Gjelder både elever som får deltidsopplæring hos Statped, og de som får heltidsundervisning i og på tegnspråk i tegnspråkskoler.

Basil, Udirs innrapporteringssystem for barnehager, viste dessuten at 127 barn i barnehagealder fikk vedtak om tegnspråkopplæring i 2023³. Vedtakene fordelte seg på nesten alle fylker i landet. Tre av barna gikk ikke i barnehage. Samarbeidet vårt med spesialisthelsetjenesten er avgjørende for barn med sansetap, og spesielt barn med hørseltap, slik at de kan få tiltak så raskt som mulig før barnehagestart.

Heltidsopplæring

Diamanten skole for elever med døvblindhet hadde ni elever ved utgangen av 2024, samme antall som ved utgangen av 2023. Ledelse og lærere har spisskompetanse innen pedagogikk, taktil og atypisk kommunikasjon og døvblindhet. I 2024 lå skolen på Oppsal i Oslo. I løpet av 2025 flytter skolen til Hovseter i Oslo.

På Diamanten skole får elevene individuelt tilpassede læremidler og ressurser. Hver elev får skreddersydd undervisningsmaterieell. Mye av materiellet lager lærerne selv.

³ Tall for 2024 innrapporteres i løpet av våren 2025.

Fantastisk møte med tegnspråket

Foto: Sveinung Wiig Andersen, Statped

I familien Vågen fra Måløy er det normale å ha nedsatt hørsel. Fem av seks barn har ulike grader av nedsatt hørsel. Tegnspråkopplæring og rådgivning fra Statped har vært sentralt.

– For oss har det vært viktig å ha normale forventninger og stille krav til barna våre. Vi valgte å fokusere på ressurser og muligheter, sier far Jens Frode Vågen og mor Solveig Vågen. Tre av seks barn bor fortsatt hjemme, mens tre har flyttet ut. Alle har erfaring med å leve med nedsatt hørsel.

Rådgiver som forsto

Da eldstedatteren Ingrid ble født, ante foreldrene ingenting om nedsatt hørsel. Spørsmålene strømmet på, og de følte et sterkt behov for å skaffe seg kunnskap. De begynte å ringe rundt og kom i kontakt med en rådgiver i Statped i Bergen.

– Det var helt magisk å møte denne rådgiveren. Hun forsto akkurat hva vi trengte. Hun forklarte oss at vi skulle ut på «en litt annerledes reise, men at det kom til å gå fint». Det var flott å høre, sier Jens Frode og Solveig.

Innsikt i et nytt språk

– Det å lære å kommunisere med våre egne barn gjennom tegn var helt fantastisk. Vi fikk innsikt i et språk vi ikke ante noe om. Foreldrekurset «Se mitt språk» fra Statped er unikt. Folk forstår ikke hvor godt dette tilbudet er. Vi fikk akkurat det vi trengte – en ferdig pakke. Det at vi kunne dra sammen, diskutere og reflektere, betydde enormt mye, forklarer foreldrene.

Statped gjorde dem også bevisste på hva det vil si å være tunghørt.

– Vi ble oppmerksomme på at småprat rundt middagsbordet ikke er like lett å få med seg, og på mange andre dagligdagse utfordringer, forklarer foreldrene.

Iherdig kommunal innsats

Da familien kom hjem fra foreldrekurset, begynte kommunen å bygge kompetanse. Etter hvert ble det flere barn med nedsatt hørsel, og kommunen forsto at de måtte gjøre en innsats for å møte en hel familie med nedsatt hørsel.

– Kommunen gjorde en iherdig innsats. PPT var kloke nok til å søke kompetanse og samarbeide med Statped, forteller Frode.

Han er selv rektor og kjenner godt til hvor krevende det kan være å få til gode løsninger.

Statped støtter på flere måter

Divisjonsdirektør Elisabet Dahle mener familien Vågen er et eksempel på at godt lagarbeid er avgjørende for å lykkes. Hun mener også at familiens historie viser hvor viktig det er at Statped bidrar på flere nivåer.

– Vi vet at kompetansen i kommunene varierer. Derfor er det viktig at Statped kommer inn tidlig, støtter og bygger kompetanse lokalt. Det er også viktig at Statped gir disse barna og foreldrene mulighet til å være en del av et større tegnspråklig miljø, sier Dahle.

Foto: Sveinung Wiig Andersen

Hovedmål 3:

Kommuner og fylkeskommuner har tilrettelagte læremidler og pedagogisk materiell som fremmer læring, utvikling og deltakelse for tegnspråklige, blinde og sterkt svaksynte barn og elever i et inkluderende fellesskap

Statped tilbyr et mangfold av læremidler for målgruppene våre som fremmer læring og deltakelse. Vi har som mål at læremidlene skal være lett tilgjengelige for brukerne. Dette krever kompetanse i å bruke dem. I strategien vår for 2023–2027 valgte vi derfor at ett av innsatsområdene våre skal være: «Statped skal styrke kompetansen til barnehagelærere og lærere i å bruke læremidler for blinde, svaksynte og tegnspråklige». Som en del av dette har vi arbeidet med å videreutvikle nettportaler som viser læremidlene våre ved å søke på fag, trinn og kompetansemål.

I 2024 holdt vi læremiddelseminarer for pedagogisk personale i barnehager og skoler. Dette bidro til å sikre en god dialog om materiell og læremidler som er utviklet for dem, og hjalp oss med å kartlegge behov i sektor. Seminarene videreførte seminarer vi holdt for lærere i grunnskolen i 2023. På tegnspråkfeltet fikk deltakerne mulighet til å bli kjent med materiell, gi innspill og belyse behov for materiell til tegnspråklige barn. På synsfeltet la vi vekt på pedagogisk materiell

til blinde og sterkt svaksynte i barnehagen. Seminarene var også en arena for å utveksle erfaringer og bygge nettverk.

Vi bidro også til å utvikle relevante læremidler gjennom tilskuddsordningen som Udir forvalter. På faglig grunnlag vurderte vi også søknader om å utvikle særskilte læremidler som ikke har et markedsgrunnlag.

Utvikling av relevante læremidler

Læremiddelavdelingene våre kartlegger hva de skal utvikle av læremidler slik at læremidlene våre er tilpasset brukernes behov. Læremiddelutvikling er omfattende og ressurskrevende, og det er utfordrende å prioritere brukernes behov ut ifra kapasitet til å levere læremidler. Som risikodempende tiltak i 2024 iverksatte vi derfor et bredt samarbeid med ulike fagområder og rådgivertjenesten for å identifisere behov.

Det er viktig å jobbe systematisk med å få frem brukernes behov, både for tegnspråklige og for blinde og sterkt svaksynte. Her må vi

«treffe» behovet for supplerende pedagogisk materiell og læremidler slik at elevene kan nå mål i rammeplanen og i læreplanverket ut fra forutsetningene de har. Dette er en viktig del av et inkluderende læringsfellesskap. Et eksempel er taktile ressurser som skolene kan bruke i opplæring både for blinde og sterkt svaksynte, men også i et læringsfellesskap med seende.

Effektiv produktutvikling

I 2024 satte vi i gang et prosjekt for å kartlegge og utvikle bedre prosesser for å effektivisere «produktreisen» med god ressursstyring for det enkelte produktet vi skal utvikle. For læremidler på synsfeltet må vi blant annet tilpasse prosessen fra å bestille, utvikle, produsere og levere ulikt når det gjelder barnetrinn, ungdomstrinn og videregående opplæring. På tegnspråkfeltet jobbet vi systematisk med å styre prosjekter og allokere ressurser for å gjøre arbeidsflyten i læremiddelutviklingen så effektiv og smidig som mulig.

Statped leverer læremidler og pedagogisk materiell til avtalt tid

Når det gjelder punktskriftbøker på papir og/eller i elektroniske versjoner, produserte vi på bakgrunn av konkrete bestillinger fra skoler. Alle læremidler som skolene bestilte innen fristen i 2024, produserte og leverte vi enten til skolestart eller fortløpende i løpet av skoleåret etter avtale med skolene. Bøker og andre læremidler som vi utvikler, kan skoler bestille og laste ned via statped.no hele året.

Læremidler for blinde og sterkt svaksynte elever

Vi tilrettelegger lærebøker fra forlag til blinde og sterkt svaksynte elever. Inkluderende opplæring krever at tilgangen som elever med synsnedsettelser har til læremidler, er likeverdig med resten av klassen. I 2024 arbeidet vi systematisk internt for å veilede skolene om ulike alternativer og hva som kan fungere best for hver enkelt elev.

I 2024 bidro vi også til at forlagsbransjen fikk bedre kompetanse om universell utforming av læremidler. Hensikten var å gi forlagene bedre forutsetninger for å tilrettelegge læremidler for spesifikke behov hos blinde og sterkt svaksynte på lik linje med oss.

Kunnskapsgrunnlag rundt læremidler på tegnspråk

I 2024 begynte vi på et kunnskapsgrunnlag om behov for læremidler på norsk tegnspråk til elever i videregående opplæring. I 2025 skal vi bruke kunnskapsgrunnlaget i videre arbeid med læremidler til denne elevgruppen.

Undersøkelse om læremidler på tegnspråk

Rambølls rapport *Erfaringer med bruk av Statpeds læremidler i og på tegnspråk* fra april 2024 var basert på spørreundersøkelser og intervjuer med lærere og elever i videregående opplæring. Rapporten viste at lærere og elever etterspør flere og oppdaterte læremidler fordi noen læremidler er utdatert. Det er også behov for å utvikle flere læremidler basert på et solid kunnskapsgrunnlag.

For å øke læringsutbyttet inneholder de tegnspråklige læremidlene våre pedagogiske tips og veiledninger om hvordan lærere og elever kan bruke dem. Dette er en del av læremiddelutviklingen vår, og vi publiserer veiledninger og læremidler samtidig.

Læremiddelportaler og digitale teknologiske muligheter

Våren 2024 lanserte vi en ny portal med læremidler for tegnspråklige elever, og i slutten av oktober lanserte vi en ny portal med læremidler for blinde og sterkt svaksynte elever. Portalene har forbedret funksjonalitet og inneholder 100 digitale læremidler. Vi arbeidet også med å forbedre søkefunksjonen på statped.no og vurderte løsninger for bedre tilgang til lydbøker. Vi investerte også i nytt produksjonsutstyr for å forbedre taktile ressurser.

I tillegg deltok vi som leverandør av videoer med norsk tegnspråk i et prosjekt fra Stiftelsen Dam, drevet av Sintef med Norges Døveforbund som prosjekteier. Prosjektet dreide seg om å utvikle en oversetter fra norsk tegnspråk til norsk tekst, bygd på KI. Videoene våre ble grunnlaget for videobasert kroppssporingsanalyse i prosjektet. Vi deltok dessuten i et Erasmus-prosjekt for å teste tekniske løsninger for å videreutvikle tegnspråklige læremidler.

Eksamen og obligatoriske prøver

Statped samarbeider med Udir om å tilrettelegge eksamen og obligatoriske prøver for tegnspråkbrukere, sterkt svaksynte og blinde.

I 2024 leverte vi eksamen i både engelsk og norsk tegnspråk for tegnspråklige elever i videregående opplæring. Vi tilrettela også nasjonale prøver i regning for 5. og 8–9. trinn for tegnspråklige.

Innenfor syn tilrettela vi ti ulike eksamensoppgaver og flere ekstra- og øvingsoppgaver i matematikk for videregående opplæring. Vi tilrettela også nasjonale prøver i lesing og regning for 5. og 8. trinn.

Læremiddelproduksjon

I 2024 publiserte vi fem nye digitale læremidler for tegnspråklige. I tillegg jobbet vi med læremidler som vi vil publisere i 2025. Læremidlene dekker kompetansemål etter 7. og 10. trinn og videregående opplæring i LK20 innen områder som blant annet Pride, KI og Israel– Palestina-konflikten. Dessuten tilrettela vi en rekke temasendinger fra Elevkanalen.

I arbeidet vårt med ny læremiddelportal for tegnspråklige elever reviderte og oppgraderte vi flere av læremidlene våre.

I 2024 distribuerte vi sju fysiske læremidler gjennom Akademika, blant annet bøkene *Tusen ting å tenke på* og *Tusen tegn å tenke på*.

Vi produserte også 23 lydbøker til blinde og sterkt svaksynte. De blir også distribuert til andre som har vansker med å lese visuell tekst på grunn av funksjonsnedsettelse eller sykdom. Noe nedgang i antall bestillinger av punktskriftbøker for de eldste elevene var, som i 2023, også tydelig i 2024, mens bruken av elektroniske versjoner med leselist var stabil.

Den nye portalen med læremidler for blinde og sterkt svaksynte elever samlet læremidlene til denne elevgruppen på ett sted. Portalen skal også gjøre det enklere for skolene å søke etter, laste ned og bestille tilrettelagte læremidler til elevgruppen.

I 2024 fikk Statped 10 millioner kroner til å forbedre læremiddeltilbudet for elever med varige og omfattende behov for tilrettelegging. Midlene ga mulighet til å utvikle læringsressurser og læremidler knyttet til læreplanverket og rammeplanen, med vekt på bruk i et inkluderende læringsfellesskap.

Læremiddelsatsingen i Statped

Nye læremidler

Blinde barn i alderen 0–6 år fikk nytt materiell med førpunktaktiviteter for å trene på å bruke taktilsans. Blinde elever fikk også en skolestartpakke med taktile hjelpemidler og aktiviteter som de kan gjøre sammen med seende elever. Vi videreutviklet læremiddelet TAKOM (taktil kommunikasjon) og gjorde det mer brukervennlig. Taktil kommunikasjon er for alle som jobber og skal kommunisere med personer som har kombinerte sansetap, døvblindhet eller sammensatte læreversker. Til læreplan i kunst og håndverk utviklet vi en tegnepakke for blinde barn til hjelp for å forstå hvordan vi kan bruke alternative metoder for å tegne for blinde. Vi utviklet også materiell til musikknotasjon som egner seg i inkluderende klasserom.

For tegnspråklige elever i grunnskolen styrket vi *Verktøykofferten 5–10* for å støtte grammatikkundervisning. Her finner lærere introduksjoner, bakgrunnsinformasjon og konkret undervisningsmateriell for de ulike trinnene. Vi fikk også utviklet en AR-applikasjon som kombinerer fysiske læremidler og materiell med tegnspråklige videoer. I tillegg oppgraderte vi en versjon

av *Norsk tegnbok* for å søke etter tegn i norsk tegnspråk og se videoer om hvert enkelt tegn. Vi fikk dessuten utarbeidet et rammeverk for opplæring knyttet til læreplan i norsk for elever med tegnspråk.

I samarbeid med Cappelen Damm fikk vi laget en prototype på litterære barnebøker med ASK-tegn. Den gjør det mulig for voksne å lese bøker for barn som bruker ASK, sammen med andre barn.

Læremiddelportaler

To nye læremiddelportaler er lansert på statped.no; én for tegnspråklige ressurser, og én for syn. Disse forenkler søk, nedlastninger og bestillinger av tilrettelagte læremidler.

Brukermedvirkning

Læremiddelseminarer for tegnspråklige, blinde og sterkt svaksynte gjorde at vi fikk god og viktig dialog med brukergruppene. Læremiddelsatsingen gjorde det mulig for oss å samarbeide med lærere fra praksisfeltet for å sikre at læremidlene våre treffer behovene i klasserommet. Vi gjennomførte også en brukerundersøkelse om tegnspråklige læremidler i videregående opplæring.

Læringsressurser for kompetanseutvikling

Vi utviklet to nye kurspakker i synspedagogikk. De gir lærere kjennskap til elevers behov og forutsetninger og kunnskap om å tilrettelegge og om undervisningsmetoder. Vi gikk også i gang med å utvikle læringsressursen *Inkluderende bruk av teknologi*, bygd på tjenesten *Digital didaktikk og inkludering (DDI)*, som vi tilbød i perioden 2018–2024. Læringsressursen skal gi ansatte i skolen kunnskap om hvordan de kan bruke digitale verktøy for å fremme at elever med varige og komplekse behov deltar og lærer.

Internasjonalt samarbeid

I 2024 samarbeidet vi med miljøer blant annet i Australia, Nederland og Sverige. Vi samarbeidet blant annet om å oversette appen Ballyland til norsk, en app for blinde barn som skal lære å bruke iPad eller skjermleser. Et annet samarbeid var at vi tilpasset en film om bærekraftig utvikling fra svensk til norsk tegnspråk.

Nytt og moderne produksjonsutstyr

Læremiddelsatsingen gjorde det mulig for oss å investere i moderne utstyr som gir bedre kvalitet på taktilt materiell og større produksjonskapasitet.

Læremidler for å ta vare på hjertespråket

Foto: Sveinung Wiig Andersen, Statped

Tromsø er én av kommunene utenfor Finnmark med størst andel samiskspråklige elever. Kommunen fikk etter hvert et behov for å øke kompetansen sin om begrepslæring. Da ble både samarbeid med og læremidler fra Statped viktig.

Ved Prestvannet skole i Tromsø har én fjerdedel av elevene samisk som førstespråk. Dette er tospråklige elever med samisk som morsmål, noe som gir elevene rett til opplæring på samisk. Etter noen kartleggingsprøver forstod skolen at begrepsforståelse er en viktig forutsetning for å lære.

– Våre elever har to sett med fagbegreper – et på norsk og et på samisk. Dette kan være krevende. Samiske elever i Tromsø lever i et miljø der samisk ikke er like synlig i hverdagen. Da trenger elevene ekstra støtte når det gjelder språk og begreper, forklarer lærer Anja Sofie Hansen og fagleder Marit Berit J. Eira ved Prestvannet skole.

– For oss er det helt avgjørende at vi kan få denne støtten fra Statped. Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) har ikke denne kompetansen, og da er vi helt avhengig av at det finnes et statlig kompetansemiljø, sier faglederen og læreren.

Avgjørende støtte fra Statped

PPT-rådgiver Karen Margrethe Bakke er kontaktperson for Prestvannet skole.

– For PPT er det avgjørende å kunne søke støtte fra Statped, som har spesialpedagogisk kompetanse i en samisk språk- og kulturkontekst.

Statped har også god oversikt over og utvikler læremidler på samisk, sier PPT-rådgiveren.

Hun mener at det å ta i bruk morsmålet som en støtte for andre språk, er viktig. Dybde- og breddeforståelsen er ofte sterkere på morsmålet.

Rett til å bruke sitt «hjertespråk»

Rådgiverne Lone Merete Nergård Boine og Marit Inger Pulk har vært sentrale i arbeidet i Tromsø.

– De samiske miljøene er små og sårbare. Det er viktig at vi kan komme inn og støtte dem på disse spesifikke områdene. Samiske barn har rett til å kunne bruke sitt «hjertespråk», bli kartlagt på sitt morsmål og ha kompetente lærere. Det å bruke og få opplæring på samisk som førstespråk gir kort og godt større forståelse, forklarer rådgiverne.

Statpeds samiske avdeling, SEAD, er det eneste miljøet som utvikler læremidler og kartleggingsmaterieell på samisk. Statped har et spesielt ansvar på dette området.

Andre føringer

Internasjonalt arbeid

Statped har behov for kunnskap og spisskompetanse på mange smale fagområder. Vi erfarer at internasjonalt samarbeid kan styrke forskningen og utviklingen på disse fagområdene. Vi samarbeider internasjonalt på flere områder. For det første deltar vi i internasjonale forskningssamarbeid, bidrar på internasjonale konferanser, deltar i internasjonale nettverk og europeiske prosjekter og samarbeider om studieprogram. For det andre samarbeider vi med virksomheter i andre land som tilsvarer oss.

Gjennom det internasjonale arbeidet får vi diskutert, utviklet og delt kompetansen vår om blant annet inkluderende opplæring og teknologier. Denne tilgangen til ledende fagmiljøer over hele verden er viktig for oss.

Grunnen er at

- gjennom å samarbeide får norske aktører tilgang til ekspertise som kan være begrenset nasjonalt, og kan dele av ekspertisen sin
- på smale fagområder er internasjonalt samarbeid nødvendig for å oppnå nødvendig antall deltakere og gi gode nok data i forskning og utvikling

Utvalgte samarbeid i 2024

I 2024 videreførte vi samarbeid med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) i Sverige innen læremiddelutvikling og på hørsels- og synsområdet.

Vi deltok i flere Erasmus+ prosjekter, eksempelvis om engelskopplæring for tegnspråklige elever, matematikkopplæring for blinde elever og et matematikk/AR-prosjekt om å utvikle tegnspråklige læremidler.

Vi videreførte også et samarbeid med Universitetet i Groningen i Nederland med vekt på å veilede masterstudenter og tilby praksis ved Diamanten skole for elever med døvblindhet. Dette universitetet er det eneste i verden som tilbyr en utdanning på masternivå innen døvblindhet.

Vi deltok også i nordiske nettverk og på konferanser og messer med mål om å bidra til faglig utvikling og nettverksbygging.

«Gjennom det internasjonale arbeidet får vi diskutert, utviklet og delt kompetansen vår om blant annet inkluderende opplæring og teknologier»

Del 4

Styring og kontroll i virksomheten

I 2024 la vi stor vekt på å ha nødvendig bemanning til enhver tid for å levere på samfunnsoppdraget vårt i tråd med føringer og forventninger.

Overordnet vurdering

Fra 2020 har KD etatsstyrt Statped. I 2024 hadde vi to etatsstyringsmøter og opplevde god styring. I løpet av høsten 2024 utarbeidet KD og vi et felles dokument om å styre, kommunisere og samarbeide som gjorde rollene våre tydeligere. Vi videreførte også samarbeidet med Udir i 2024. Samarbeidet omfattet blant annet å samkjøre informasjon på nettsider, planlegge felles PP- lederkonferanse og samarbeide om ulike oppdrag.

Vi fulgte etablerte styringsmetoder i staten som er definert i økonomireglementet, virksomhets- og økonomiinstruksen og tildelingsbrevet fra KD. Direktøren vår fordelte hovedprioriteringer, mål- og resultatkrav og budsjett til enhetene våre i internt mål- og disponeringsskriv.

Risikostyring og internkontroll

I løpet av året brukte vi DFØs modell for å vurdere risiko for at vi ikke nådde målene våre. Vi vurderte også risiko i utdanningssektoren som kunne påvirke om vi nådde målene, og risiko for at barn og elever ikke fikk tjenestene de hadde behov for. Vi presenterte risikovurderingene i etatsstyringsmøter med KD.

I 2024 evaluerte vi rutinene våre for oppdrags- håndtering. Vi startet også med å gå gjennom fagsystemet vårt. Vi vurderer behov for å utvikle systemet og rutiner for og opplæring i å bruke det. I forbindelse med nye avtaler med spesialisthelsetjenesten startet vi også et arbeid med å gjennomgå rutinene våre for straks-tjenester.

Styringsdata og registreringskvalitet fulgte vi opp hver måned.

Hver uke fulgte vi opp avvik som ble meldt i avvikssystemet vårt. I 2024 registrerte vi 89 avvik knyttet til HMS, IKT-problematikk og bygningsdrift.

Effektiv ressursbruk

Måltrettet bemanningsstyring

Gjennom omstillingsperioden justerte og reduserte vi ressursbruken vår i samsvar med reduserte budsjetter. Antall årsverk i Statped ved årsskiftet 2024–2025 var ca. 100 færre sammenliknet med i 2020. Vi etablerte også bemanningsrammer knyttet til den nye organisasjonsstrukturen vår fra 1. mai 2022. System og prosess for å planlegge og styre bemanningen vår med divisjonsvise rammer bidro til å sikre at vi prioriterte kapasitet og kompetanse i samsvar med behov og krav.

I 2024 la vi stor vekt på å ha nødvendig bemanning til enhver tid for å levere på samfunnsoppdraget vårt i tråd med føringer og forventninger. Derfor holdt vi andelen årsverk til intern støtte og administrasjon på et moderat nivå sammenliknet med tilsvarende andel i andre virksomheter. I 2024 reduserte vi også denne andelen årsverk ytterligere sammenliknet med da vi etablerte den nye organiseringen av Statped fra 1. mai 2022. Vi så imidlertid at bemanningsnivået på flere områder lå i randsonen av det vi betegner som kritisk masse. I 2025 vil vi ta hensyn til dette når vi arbeider med å utvikle fagmiljøer og strukturer for lokasjonene våre.

Arbeidsprosesser

I løpet av året forbedret og effektiviserte vi flere administrative arbeidsprosesser. Vi satte i gang et prosjekt med mål om å identifisere og beskrive noen av dagens utfordringer, beskrive mulige løsninger på utfordringene og implementere forbedrings tiltak. Effektiviseringen handlet om å redusere ressursbruk og bruke Statpeds ressurser mer målrettet for å levere bedre kvalitet.

Lokaliseringsprosjektet – redusert arealbruk

I 2024 arbeidet vi målrettet med bygg og eiendom for å utvikle og implementere løsninger for å frigjøre tid og ressurser. Vi la vekt på å standardisere tjenester for å behandle saker smartere og mer effektivt og bærekraftig. Målet vårt var mer kostnads-effektiv og miljøvennlig drift.

Vi gjennomførte et såkalt lokaliseringsprosjekt på noen av kontorstedene våre. Prosjektet omfattet blant annet et nytt arbeidsplass-konsept som la til rette for en mer fleksibel og effektiv arbeidshverdag.

Landsdekkende organisering av Statped førte til stor reiseaktivitet i 2024. Divisjonene våre rapporterte at det var vanskelig å holde reiseaktiviteten nede. Organiseringen gjør at rådgiverne våre med spesialisert kompetanse er geografisk spredt på mange lokasjoner. Spredningen påvirket at vi i noen tilfeller reiste lengre enn i tidligere år. I 2025 vil vi redusere tallet på interne reiser ved at vi gjennomfører de fleste interne møter digitalt.

Statped brukte Webex og Teams som digitale møteplattformer i 2024. Vi gjennomførte ca. 12 200 møter på Webex og 29 000 møter på Teams. Vi hadde over 4 000 flere digitale møter i 2024 enn i 2023.

Foto: iStock

Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid

Arbeidsmiljø og medbestemmelse

Et av Statpeds overordnede mål innen helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid er at medarbeiderne våre har en helsefremmende og sikker arbeidshverdag. HMS er et leder-ansvar, med aktiv medvirkning fra ansatte. Ledere og medarbeidere skal sammen skape et arbeidsmiljø som utvikler ansatte, fremmer helse og er trygt og sikkert.

HMS-handlingsplanen vår for arbeidsmiljø 2024–2025 tar utgangspunkt i overordnede mål og prioriterte tiltak på etatsnivå. De enkelte divisjoner og avdelinger utarbeider egne og mer detaljerte tiltak.

Mot slutten av 2023 kartla vi arbeidsmiljøet i Statped gjennom medarbeiderundersøkelsen MUST. Vi fulgte opp undersøkelsen gjennom omfattende og grundige prosesser i hele etaten i løpet av 2024. Arbeidsmiljøet fulgte vi opp gjennom forbedrings- og bevaringstiltak som vi baserte på resultatene fra MUST, både på etats-, divisjons- og avdelingsnivå.

Resultater og tiltak fikk vi behandlet i arbeidsmiljøutvalget (AMU) og i informasjon, drøfting og forhandling (IDF) mellom ledelsen og de tillitsvalgte. Tiltak som var knyttet til fysisk arbeidsmiljø, gjennomførte vi også på lokasjonene våre.

Relevante temaer knyttet til omstillingen, som lokaliseringsprosjektet og evaluering av ny organisasjon, behandlet og drøftet vi også i AMU og IDF.

Sykefravær

I 2023 var samlet sykefravær i Statped 8,6 %. I 2024 reduserte vi sykefraværet med 0,1 %, til 8,5 %. Legemeldt sykefravær økte med 0,1 %, fra 6,9 % i 2023 til 7 % i 2024, og egenmeldt sykefravær reduserte vi med 0,2 %, fra 1,7 % i 2023 til 1,5 % i 2024.

I løpet av året jobbet vi med å forebygge og redusere sykefravær. Vi samarbeidet med bedriftshelsetjenesten Falck, gjennomførte en sykefraværsanalyse for å kartlegge årsaker til sykefravær og vurderte aktuelle tiltak. Dessuten etablerte vi en systematisk rutine for å ta ut sykefraværsstatistikk hvert kvartal, og som vi la frem for ledere, AMU og IDF.

Vi lærte også opp lederne våre i å forebygge sykefravær. Temaet var på dagsorden i IDF og AMU.

	2022	2023	2024
Legemeldt sykefravær	6,7 %	6,9 %	7 %
Egenmeldt sykefravær	2,0 %	1,7 %	1,5 %
Samlet sykefravær	8,7 %	8,6 %	8,5 %

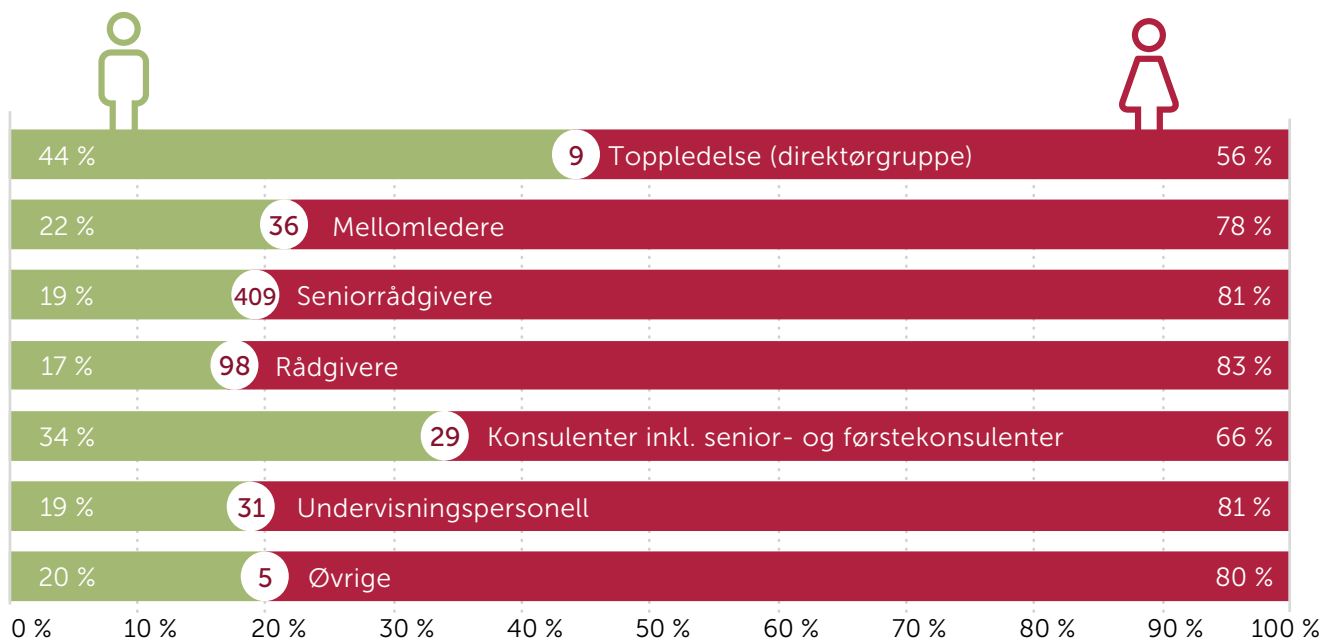
Likestilling og tilgjengelighet

I 2024 hadde vi skjev kjønnsfordeling med et klart flertall kvinnelige ansatte. Gjennomsnittslønnen for kvinner og menn var tilnærmet lik. Kvinner er overrepresentert på fagområdene våre. I alle kunngjøringer om ledige stillinger hos oss i 2024 oppfordret vi derfor alle kvalifiserte kandidater om å søke uavhengig av kjønn, alder, funksjonsevne, hull i CV, eller etnisk bakgrunn.

I 2024 hadde vi 14 ansatte i vikariat / midlertidige stillinger, det vil si to menn (14 %) og tolv kvinner (86 %). Vi hadde også 27 ansatte i delstillinger, fordelt på 22 kvinner (81 %) og fem menn (19 %).

	Totalt	Antall menn	Antall kvinner	Menn i %	Kvinner i %
Toppledelse	9	4	5	44	56
Mellomledere	36	8	28	22	78
Seniorrådgivere	409	78	331	19	81
Rådgivere	98	17	81	17	83
Konsulenter inkl. senior- og førstekonsulenter	29	10	19	34	66
Undervisningspersonell	31	6	25	19	81
Øvrige	5	1	4	20	80
Statped	617	124	493	20	80

Universell utforming

Universell utforming (UU) handler om å gjøre produkter og omgivelser tilgjengelige for alle, uavhengig av funksjonsevne. I 2024 var UU et prioritert område hos oss. Vi jobbet for at alle digitale tjenester i Statped skulle oppfylle krav til UU.

Blant tiltakene vi gjennomførte, var å tekste og tegnspråktolke alle filmer, synstolke mange filmer og bruke syns- og tegnspråktolk på større arrangementer.

Vi opplevde at både brukergrupper og ansatte hadde stort utbytte av disse UU-løsningene, og de ga oss positive tilbakemeldinger på initiativene våre.

Videre la vi vekt på å etterleve krav til tilgjengelighet på statped.no på nivå AA i Web Content Accessibility Guidelines (WCAG), i samsvar med forskrift om universell utforming av IKT-løsninger. Den nye visuelle profilen som Statped fikk i 2024, hadde også gode fargekontraster og letteste fonter for å gjøre det visuelle uttrykket vårt tilgjengelig.

Da vi fikk utformet nye skjemaer og brosjyrer i 2024, krevde vi alltid en tilgjengelighetserklæring.

Fellesføringer

Læringer

Statped er knyttet til opplæringskontoret i staten (OK Stat). Vi er godkjent lærebedrift i kontor- og administrasjonsfaget (service- og administrasjonsfaget), IKT-servicefaget og mediegrafikerfaget.

Vi hadde tre læringer i 2024. Én lærling fullførte læretiden i mediegrafikerfaget med fagbrev. De to andre fullfører etter planen i 2025 og 2026.

Målet vårt er å ha minst én lærling i Statped. I 2024 karta vi hvor i virksomheten det var aktuelt å ha lærling. Det gjør vi hvert år.

Tall på læringer i Statped pr. skoleår

2021–2022	2022–2023	2023–2024
3	3	3

I løpet av året tok vi også imot studenter i praksis innen flere av fagområdene våre, blant annet studenter på tolkestudium (norsk tegnspråk).

Redusere konsulentbruk

Mens Statped ble omstilt i årene 2020–2024, måtte vi bruke konsulenttjenester i et visst omfang for å gjennomføre omstillingstiltak og overholde lover og regler for en del av driften. I 2024 førte dette til at vi kjøpte konsulent-tjenester omtrent på samme nivå som i 2023. Vi brukte blant annet ekstern bistand i lokaliseringsprosjektet vårt, til å evaluere organisasjonen vår og til å kjøpe tjenester innen personvern, sikkerhet og beredskap. I overgangen 2024–2025 er vi godt i gang med å øke vår egen kompetanse og kapasitet på flere områder, blant annet innenfor sikkerhet og beredskap. Derfor forventer vi å bruke konsulenter i mindre grad fremover.

Arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Klimagassutslipp

For å optimalisere bilbruken vår, gikk vi gjennom behovet vårt for tjenestebiler. I løpet av de siste to årene reduserte vi bilparken med 44 %. Vi fulgte en plan for å skifte ut tjenestebiler med mål om å gå fullt over fra fossilbiler til elbiler innen utgangen av 2027.

Fra 2023 til 2024 reduserte vi antall flybilletter vi kjøpte med 2,7 %. I Statped har vi mange digitale møter, og fra 2023 til 2024 økte antallet digitale møter med ca. 10 %.

Energibruk

I 2024 samarbeidet vi tett med de vi leier lokaler av, for å overvåke og analysere energibruk og optimalisere energiforbruket vårt.

Avfallshåndtering

I løpet av året sorterte vi avfall på alle lokasjoner der det var praktisk mulig, for å utnytte ressurser bedre og belaste miljøet mindre. Sorteringen omfattet også elektronisk avfall. Alt brukt IKT-utstyr leverte vi til gjenvinning eller ombruk slik statlig felles-avtale tilsier.

Desentralisert arbeid

I 2024 hadde Statped tolv kontorsteder, og tallet på medarbeidere på lokasjonene våre var stabilt. Etter omstillingsperioden opplever vi det imidlertid som krevende å ha redusert bemanning fordelt på relativt mange lokasjoner, samtidig som vi skal tilby spiss og relevant kompetanse over hele landet.

Da vi lyste ut nye stillinger, vurderte vi alle lokasjonene våre som mulig arbeidsted for nyansatte. Vi erfarte at det gjennomgående var begrenset tilgang på nødvendig kompetanse på flere av de lite sentrale lokasjonene våre. Det fikk vi bekreftet da vi tok med disse lokasjonene som aktuelle arbeidssteder i utlysingene våre.

Da vi vurderte aktuelle arbeidssteder idet vi lyste ut stillinger, vurderte vi flere forhold, som føring om å utvikle robuste fagmiljøer på små og lite sentraliserte lokasjoner, mulighet for at nyansatte kan arbeide i et faglig fellesskap, og hvor en hovedtyngde av arbeidsoppgaver vil ligge. Vi vurderte også kostnader og belastninger ved å reise mye.

Positiv utvikling i å ansette personer med funksjonsnedsettelser

Statped er en inkluderende bedrift, og vi har som mål å ansette personer med nedsatt funksjonsevne. Samfunnsoppdraget vårt gjør det naturlig for gode kandidater med nedsatt funksjonsevne å søke på enkelte stillinger hos oss. Likevel kan det variere fra år til år hvor mange personer med nedsatt funksjonsevne vi rekrutterer. Til undervisningsstillinger i norsk tegnspråk rekrutterer vi flere med nedsatt funksjonsevne enn på andre fagområder i Statped.

I 2020 ansatte vi tre personer med nedsatt funksjonsevne, i 2021 rekrutterte vi sju og i 2024 fikk vi fem nye kolleger med nedsatt funksjonsevne av 86 nye medarbeidere totalt. Siden vi ikke ansatte like mange nye medarbeidere i 2020 og 2021 som til vanlig, var gjennomsnittet disse årene 14,5 %. I 2024 var gjennomsnittet 5,8 %.

Vi arbeider kontinuerlig med å forbedre rutiner og arbeidsformer for å fremme inkludering i rekrutteringen vår. I alle ledige stillinger som vi lyste ut i 2024, oppfordret vi kvalifiserte kandidater med nedsatt funksjonsevne og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring om å søke. Dersom søkerne oppga at de hadde nedsatt funksjonsevne og/eller fravær, og at de var kvalifisert til stillingen, kalte vi inn minst én i hver kategori til intervju.

Foto: Adobe Stock

Sikkerhet og beredskap

Statpeds ROS-analyse innen sikkerhet og beredskap legger vekt på samfunnssikkerhet og beredskap og på informasjonssikkerhet og personvern. Med tanke på nasjonal sikkerhet har Statped en mer perifer rolle. Koblingen til sikkerhetsloven er primært at Statped er et direktorat under KD. Det har betydning for hvordan KD og direktorater i sektoren kommuniserer og samhandler. Statped jobber videre med sikkerhetsklareringer og autorisasjoner for personalet vårt, og med å etablere Nasjonalt begrenset nett (NBN).

Vi sluttførte ROS-analysen innen samfunnssikkerhet og beredskap i desember 2023. Den ble fulgt opp i 2024 med at vi verifiserte, beskrev tiltak og prioriterte risikoeiere i 2024. Vi besluttet tiltaksplan og arbeidet målrettet med risikoeiere og de ulike tiltakene i planen. Områder med høyest risiko ga vi høyest prioritet.

Vi deltok også i å planlegge felles beredskapsøvelse i regi av KD sammen med øvrige direktorater. Planleggingen foregikk andre halvår i 2024 og fortsetter frem til øvelsen skal finne sted i løpet av første halvår i 2025.

Læringspunktene våre frem til årsskiftet var nytten av og behovet for å planlegge i forkant av en øvelse, lik interesse på tvers av etater som grunnlag for felles øvelse som læringsarena, nyttig nettverksbygging og å lære om etatenes ulike perspektiver.

Vi gjennomførte dessuten en totimers digital øvelse for IKT-avdelingen og Incident Response Team (IRT-team) 29. oktober 2024. Øvelsen simulerte håndtering av et phishing-angrep der en trusselaktør hadde fått tilgang til regnskapssystemet vårt. Vi evaluerte øvelsen i henhold til NS 5840, en veiledning for virksomheter som ønsker å styrke beredskapen sin ved å vurdere og planlegge tiltak i kritesituasjoner.

ROS-analysen avdekket noen mangler og behov for å justere styringssystemet vårt for sikkerhet. Vi fulgte opp dette frem mot årsskiftet ved å etablere og revidere styrende dokumenter og planverk. Inn mot 2025 har vi vakanser på fagfeltet. Vi kompenserer dette delvis med å kjøpe tjenester. Arbeidet utfører vi derfor i samarbeid med en ekstern konsulent.

Arbeidet med sikkerhet og beredskap inngikk i internt mål- og disponeringsskriv. Arbeidet var også tema i direktørmøter, workshops med ledergrupper og på to ledersamlinger med alle ledere i Statped i 2024.

Personvern

Statped hadde eksternt personvernombud i 2024. Vi kjøpte tjenester for å følge opp personvernloven systematisk. For å styrke personvern i Statped for alle, reviderte vi personvernerklæringen på statped.no. Personvernerklæringen omfattet alle områder for personvern i Statped. Nytt var eksempelvis tilgangskontroll og kameraovervåkning på lokasjonene våre. Behandlingsoversikten for IKT-systemene våre ble også oppdatert i løpet av året. Vi prioriterte å ivareta personvern i IKT-systemene våre og i brukerundersøkelser.

I 2024 oppdaterte vi alle søknadsskjemaene våre og tydeliggjorde samtykkevurderingen knyttet til å søke om tjenester fra oss. Gjennom hele 2024 brukte vi Google Analytics for å følge opp bruken av statped.no. Statped brukte Google Analytics og Skyra slik at systemene ikke samlet eller lagret personopplysninger. Vi hadde ikke personvern-avvik som måtte meldes til Datatilsynet i 2024.

Del 5

Vurdering av fremtidsutsikter

Vi har landsdekkende tjenester. Alle kommuner og fylkeskommuner har tilgang til samme spesialiserte kompetanse.

Vurdering av fremtidsutsikter

Perioden for å omstille Statped i årene 2020–2024 er ferdig. I årsrapporten har vi trukket frem enkelte gjenstridige problemer og dilemmaer som vi må følge med på fremover:

Lik tilgang for alle versus å prioritere noen

Vi kan ikke pålegge kommuner å benytte tjenestene våre. Samtidig finnes det barn og elever med store behov der kommunene ikke søker oss om tjenester. Det er utfordrende å finne balansen mellom å gi alle et likeverdig tilbud, og samtidig gjøre målrettede innsatser overfor dem som trenger tjenester, men ikke ber om det.

Lik tilgang versus lokal tilpasning

Vi har landsdekkende tjenester. Alle kommuner og fylkeskommuner har tilgang til samme spesialiserte kompetanse. Samtidig er den lokale kontekstforståelsen viktig. Den kan være krevende å etablere når rådgiverne våre reiser mer og dermed ikke er like tett på brukernes hverdagslige utfordringer.

Tett på versus langt fra

PPT er svært fornøyd med tjenestene våre, men ansatte i skoler og barnehager opplever at vi er blitt mer distansert enn før fordi vi i større grad går via PPT. Det kan gå ut over effekten av bistanden i praksisfeltet og opplevelsen av å få tilstrekkelig støtte.

Færre ansatte versus vedvarende behov

Vi har færre ansatte etter omstillingen. Samtidig uttrykker enkelte kommuner at de ønsker mer støtte. Vi er bekymret for om kommuner har nok kompetanse og kapasitet til å fange opp og ivareta sårbare barn og elever – og om Statped kan nå barna og elevene som trenger mest hjelp. Denne bekymringen finner vi igjen i resultatene fra Statpedundersøkelsen. PPT, skoler og barnehager som har deltatt i undersøkelsen vurderer her den spesialpedagogiske kompetansen og ressursene i kommunene som relativt lav, og lavere i 2024 enn i 2020.

Disse dilemmaene må vi se i sammenheng med samfunnsutviklingen, og med kommunene og brukernes behov. Vi må også vurdere hvordan vi løser samfunnsoppdraget vårt på en så god måte som mulig. Tjenestetilbudet vårt skal bidra til en inkluderende og likeverdig opplæring for alle. Det innebærer at vi må balansere mellom å opprettholde et høyt nivå av tjenester og samtidig sikre en effektiv og bærekraftig organisering, der vi blant annet vil:

- gjøre det enklere for kommuner å få riktig hjelp til riktig tid fra oss
- sørge for at vi fortsatt løser oppgavene våre effektivt gjennom å behandle søknader, sikre gode tjenesteforløp og evaluere kurs
- jobbe for at vi bidrar tydelig til spesialpedagogisk kompetanse og norsk tegnspråk i laget rundt barnet og eleven

Foto: Adobe Stock

Områder vi ønsker å trekke frem i 2025, er:

Prioriterte tiltak og aktiviteter for virksomhetsstrategien

Virksomhetsstrategien for Statped 2023–2027 viser bredden i virksomheten vår. Ut fra utviklingstrekk og utfordringsbilder i opp- læringssektoren har vi valgt seks innsats- områder som vi mener er særlig viktige for oss å jobbe med fremover. Disse innsats- områdene gir retning for hvordan vi skal prioritere for å møte utfordringene og realisere hovedmålene våre. Under hvert innsatsområde planlegger vi aktiviteter og tiltak. I 2025 vil vi jobbe med disse områdene.

1. Statped skal styrke det kunnskapsbaserte og praksisnære kompetansetilbudet som treffer kommuner og fylkeskommuners behov.

Tiltak: Statped kompetanse

Aktiviteter: Statped kompetanse etableres som prosjekt. I 2025 skal prosjektet utrede behov og vurdere hensiktsmessige måter for å strukturere, avgrense innhold og organisere satsingen i tråd med prosjektets mandat.

–

Tiltak: Nye digitale læringsressurser

Aktiviteter: Vi vil jobbe videre med å strukturere og profesjonalisere digitale kurs og opplæringsmoduler. For å hjelpe oss i dette arbeidet er vi i gang med å vurdere et Learning Management System.

2. Statped skal styrke kompetansen om språk og kommunikasjon som grunnlag for deltakelse, læring og utvikling hos våre målgrupper.

Tiltak: Kommunikasjon og språk for å sette barnet i stand til å delta og sikre deres medbestemmelse i eget liv.

Aktiviteter: Etablere et strategisk innsatsteam internt i Statped for å utvikle tjenester. Teamet skal jobbe med kompetanse og metoder for å gjøre barnet i stand til å ha et språk.

–

Tiltak: Flerspråklig/flerkulturell bakgrunn

Aktiviteter: Forprosjekt for å sikre kunnskaps- grunnlag rundt flerkulturelle og flerspråklige perspektiver hos målgruppene våre.

–

Tiltak: ASK-strategi

Aktiviteter: Utvikle strategi for arbeidet med ASK. Vi skal utvikle, forvalte og formidle kompetanse i og på ASK i fag- og tjenesteytingen.

3. Statped skal styrke det spesialpedagogiske arbeidet med samiske barn og elever.

Tiltak: SEAD-strategi

Aktiviteter: Utvikle en strategi i henhold til mandatet for SEAD, og hvordan vi skal jobbe i hele Statped med det samiske området.

4. Statped skal styrke kompetansen til barnehagelærere og lærere i å anvende læremidler og pedagogisk materiell for blinde, svaksynte og tegnspråklige.

Tiltak: Anvende læremidler

Aktiviteter: Sikre bruk av læremidler som vi utvikler, gjennom formidling og rådgivning. Vi skal legge kunnskapsbasert praksis til grunn for å utvikle læremidlene med vekt på at brukerne får medvirke, og at vi samhandler internt.

5. Statped skal styrke samarbeidet med universitets- og høyskolesektoren ved å identifisere og følge opp behov for innovasjon, forskning og utdanning.

Tiltak: Identifisere behov og oppfølging

Aktiviteter: Vi oppretter en tenketank ut fra mandat med representative deltakere.

6. Statped skal styrke rollen som tjenesteytende fagdirektorat, og være en synlig, tilgjengelig og relevant aktør i opplæringssektoren.

Tiltak: Utvikle kunnskapsgrunnlag, statistikk og analyse.

Aktiviteter: Vi vil analysere om vi når frem til de riktige brukerne, og om antall søknader som vi får, stemmer overens med behovet i sektor. Vi vil også jobbe med å systematisere og analysere informasjon fra samarbeidet vårt med med PPT, kommuner og andre aktører. Videre vil vi styrke interne rutiner for å dokumentere funn, slik at vi kan gi troverdig og relevant input og kunnskapsgrunnlag til opplæringssektoren, og til KD for politikkutvikling.

Interne innsatsområder fra virksomhetsstrategien som vi prioriterer i 2025

Digital strategi

Tiltak: Digital strategi 2025–2029

Aktiviteter: Vi utarbeider en digital strategi som skal gi retning for digitale ambisjoner, satsninger, valg og bruk i Statped. Som et ledd i digitaliseringsstrategien vil vi også utvikle tiltak rundt samarbeid internt og eksternt, personvern og tydelige retningslinjer for å bruke KI.

Statped som attraktiv arbeidsgiver

Tiltak: Attraktiv arbeidsgiver

Aktiviteter: Vi må ha stabile og langsiktige planer for å være en attraktiv arbeidsgiver. Derfor vil vi arbeide med kriterier og kompetanseoversikt og videreføre arbeidet med å utvikle robuste fagmiljøer og lokasjoner.

Kompetanseløftet og ny tilskuddsordning

2024 var det siste året med Statped's oppdrag knyttet til kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. I 2025 skal Udir utvikle nye retningslinjer for en ny tilskuddsordning. Det er viktig for oss å samarbeide tett med Udir for å gjøre rollen vår tydelig, sikre fokus på spesialpedagogikk og inkluderende praksis og drøfte en ny rigg for bidragene våre i den nye ordningen. Det bør også vurderes å lage nye retningslinjer for å sikre at vi håndterer oppdrag likt som følge av søknader fra UH/ kompetansenettverk knyttet til den nye tilskuddsordningen.

Barnehagesektor og utfordringer

Barnehagene er presset på kapasitet og har høy turnover av ansatte. Statped kan imøtekomme dette ved å tilby flere åpne kurs og kompetanseutvikling gjennom digitale ressurser. Å videreutvikle konsepter for barnehageområdet blir et satsingsområde i 2025.

Tegnspråk

Kompetanse innen norsk tegnspråk og døvblindhet

Kombinerte sansetap og døvblindhet, Diamanten skole for døvblinde og avdelingene våre som arbeider med norsk tegnspråk, representerer alle lavfrekvente brukergrupper og små og sårbare fagområder. Kommunene har i liten grad kompetanse på disse områdene. Det tar også tid å bygge opp og vedlikeholde slik kompetanse. Vi vil derfor ivareta et robust fagmiljø og være i front for å utvikle spisskompetanse på disse områdene. Vi vil også løfte kompetansebehov og utfordringer i samarbeidet vårt med UH-sektoren, Udir og KD.

I 2025 vil vi også samlokalisere Diamanten skole for døvblinde med avdelingene våre som arbeider med kombinerte sansetap og døvblindhet. Det gir muligheter for økt faglig samarbeid.

NOU 2023:20 Tegnspråk for livet

I samarbeid med Udir skal vi vurdere anbefalingene fra NOU 2023:20 i lys av høringsinnspill og eksisterende tiltak. Videre oppfølging skal sikre at døvblind- og tegnspråkfeltet blir utviklet helhetlig, inkludert spisskompetanse og robuste tjenestetilbud.

Tegnspråklige læremidler

Ny læreplan i norsk tegnspråk (NOR04-05) og eventuelle læreplaner i grunnleggende tegnspråk vil kreve at vi utvikler flere læremidler på ulike språknivåer.

Workshops og pilotprosjekter viser et stort behov for en grunnleggende opplæringsplan i norsk tegnspråk for elever som ikke behersker språket.

Del 6

Regnskap 2024

Ledelseskommentar årsregnskap

Statpeds hovedmål i 2024:

- Kommuner og fylkeskommuner får tjenester og støtte til kompetanseutvikling som fremmer læring, utvikling og deltakelse i et inkluderende fellesskap til barn og elever med varige og komplekse spesialpedagogiske behov.
- Barn og elever med rett til opplæring i og på tegnspråk er inkludert både i et norsk/samisk og et norsk tegnspråklig fellesskap.
- Kommuner og fylkeskommuner har tilrettelagte læremidler og pedagogisk materiell som fremmer læring, utvikling og deltakelse for tegnspråklige, blinde og sterkt svaksynte barn og elever i et inkluderende fellesskap.

Statped ble organisert som en nasjonal etat 1. januar 2013. Fra 01.05.2022 ble etaten omorganisert, og man gikk fra regional til landsdekkende organisering med 7 divisjoner i tillegg til en kommunikasjonsstab. Divisjoner for rådgivningstjenestene er aldersinndelte og vi har egne divisjoner for skoledrift og tegnspråkopplæring, for læremidler og læringsressurser og divisjoner for strategiske og administrative oppgaver. Direktøren er plassert i Oslo, mens divisjonene har ansatte i hele landet. Statped er et ordinært statlig forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet. Årsregnskapet utgjør del VI i årsrapporten for 2024 fra Statped til Kunnskapsdepartementet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet samt hovedinstruks for økonomiforvaltningen i Statped fra Kunnskapsdepartementet.

For inntekter knyttet til kapittel 3230 post 01 beregnes dekningsbidrag i tråd med retningslinjer fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) i brev av 29. mai 2006, og rundskriv F-035-02 Nytt reglement om forvaltning av eksternt finansiert virksomhet ved universiteter og høyskoler om disse institusjonenes samarbeid med andre rettssubjekt, utarbeidet av Utdannings- og forskningsdepartementet 20. desember 2002. Statped følger disse retningslinjene så fremt ikke den enkelte avtale med oppdragspartnerne spesifikt legger andre forutsetninger til grunn (slik rundskrivet også gir mulighet for).

Inntekter fra eksternt finansierte oppdrag som Statped påtar seg skal benyttes i henhold til de krav som avtales med eksternt oppdragsgiver. Det skal inngås avtale knyttet til hvert enkelt oppdrag.

Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Statpeds disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

Omstilling

I 2020 fikk Statped nytt mandat som følge av Meld. St. 6 (2019–2020). Et viktig nasjonalt tiltak i meldingen er gjennomføringen av kompetansesløftet, som skal sikre kompetanse i kommuner og fylkeskommuner. Omstillingen som helhet ble gjennomført fra 2020 til 2024, og i denne perioden skulle tildelingen kuttes med 155 millioner kroner. Som følge av dette har Statped vært i en utfordrende situasjon med betydelig reduksjon i forestående tildelinger, samtidig som vi skulle opprettholde et høyt nivå på tjenesteleveranse og drift. Fram til og med 2023 tok Statped ned 115 millioner kroner av kuttet. Etter at det ble vedtatt i Statsbudsjettet for 2024 at siste del av kuttet ikke skulle gjennomføres, gikk vi inn i siste år av omstillingen med et tildelingsnivå som ga spillerom og forutsigbarhet for kommende år.

Samlet mindreforbruk (Note B)

I 2024 har Statped en samlet tildeling på utgiftssiden på 704,7 millioner kroner. Staten har regnskapsført 662,5 millioner kroner på de samme budsjettkapitlene. Staten har et netto mindreforbruk på kap/post 0230 01 på 29,531 millioner kroner og på kap/post 0230 45 på 12,728 millioner kroner.

Vi ble kompensert med 11,466 millioner kroner for lønnsoppgjøret i desember, selv om etterbetaling ikke skjer før mars 2025. Det reelle mindreforbruket i 2024 er dermed 18,065 millioner kroner. Dette utgjør 2,9 prosent. Mindreforbruket er søkt overført til 2025.

Det meste av mindreforbruket skyldes faseforskyvninger knyttet til lokaliseringsprosjektet og læremiddelsatsningen. I lokaliseringsprosjektet er det forsinkelser i gjennomføringen både i Oslo og Trondheim. Dette skyldes uforutsette utsettelse og manglende framdrift i perioder fra Statsbygg sin side. En del av inventaret i Bergen ble dessuten levert for sent til at denne kostnaden kunne føres i 2024.

Når det gjelder læremiddelsatsningen, så har det vært stor aktivitet og mange prosjekter, men flere av disse tar tid å gjennomføre. Kostnader blir derfor forskjøvet til 2025. Statped ble i revidert nasjonalbudsjett for 2023 tildelt 10 millioner kroner til satsning på læremidler. Dette ble videreført med nye 10 millioner kroner i 2024, og det arbeides systematisk og målrettet i hele organisasjonen for å levere på oppdraget.

Hovedårsaken til mindreforbruket på kap/post 0230 45 er også forsinkelser i lokaliseringsprosjektet. I tillegg har vi satt av midler til utviklingsprosjekter som går over flere år. Blant annet gjelder dette utvikling av ny statped.no.

Etatens driftskostnader – lønn og husleie (note 2 og del av 3)

Kostnadene til lønn (netto inkludert refusjoner) og husleie, på til sammen 531 millioner kroner, utgjør 81 % av etatens samlede kostnader på postene 01 og 21.

Kostnadene til husleie og lokasjonsdrift har gått opp omtrent tilsvarende prisstigningen sammenlignet med 2023. Etter at man i Bergen har flyttet til nye lokaler, forventes det en reduksjon i kostnader for 2025, og ytterligere reduksjon fra 2026 ved at Diamanten skole flytter til Hovseter.

Statped som kompetanseorganisasjon forventer at lønns- og husleiekostnadenes andel vil være relativt høy også i fremtiden.

Kjøp av fremmede tjenester og konsulenttjenester, arrangements- og reisekostnader og utstyrsanskaffelser (note 3)

Det er totalt en økning i ovennevnte kostnadsgrupper fra 2023 til 2024. Det ble i disse gruppene regnskapsført 73,7 millioner kroner i 2024 mot 64,9 millioner kroner i 2023. Det er en økning i kjøp av fremmede tjenester og konsulenttjenester fra 2023 til 2024 på 1 million kroner. Dette skyldes blant annet konsulentbruk knyttet til lokaliseringsprosjektet, samt utgifter på områder der vi ikke har kompetanse eller kapasitet. Eksempler på dette er sikkerhet og beredskap og diverse juridiske tjenester. I tillegg har Statped nokså store utgifter til kjøp av tolketjenester som påvirker postene. Disse varierer fra år til år og er dermed vanskelige å styre.

Statped skal gi lik tilgang på tjenester til alle kommuner og fylkeskommuner, det medfører en utstrakt reisevirksomhet for våre ansatte. Reisekostnadene har økt med 4,4 millioner kroner fra 2023 til 2024. Det vil derfor være krevende for Statped å redusere reisekostnadene gitt at vi skal levere tjenester som forutsetter spisskompetansen på små og spesialiserte kompetanseområder, innen flere fagområder og til brukere i hele landet. Dette krever i noen grad lengre og flere reiser, slik at de samlede reiseutgiftene øker.

Mellomværendet med statskassen utgjorde 34,708 millioner kroner per 31. desember 2024. Oppstillingen av artskonto-rapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld differansen består av.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Statped. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d. men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2025. Beretningen er unntatt offentlighet, fram til Stortinget har mottatt Dokument 1 fra Riksrevisjonen, men vil bli publisert på Statped nettsider så snart dokumentet er offentlig.

Annemarie Bechmann Hansen
Direktør

Oslo, 15. mars 2025

Foto: Adobe Stock

Prinsippnote

Årsregnskap for Statped er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten, fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 20. desember 2022.

Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og tilleggskrav fastsatt av Kunnskapsdepartementet i Hovedinstruks for økonomiforvaltningen i Statped og i tildelingsbrevet for 2024.

Deler av Statpeds virksomhet finansieres gjennom eksterne oppdragsinntekter. Oppdragene inntektsføres over kap 3230 post 01, og utgiftene for oppdragene føres på kap 0230 post 21. Inntekter og utgifter for oppdrag skal være i balanse. For oppdrag inngås det avtaler med oppdragsgivere. Oppdragene er ofte flerårige og bevilgning for aktiviteter som skal gjennomføres i et annet budsjettår balanseføres ved årsavslutningen. Utgifter til administrasjonskostnader dekkes gjennom beregning av overhead. Det er utarbeidet en intern rutine for oppfølging av oppdrag.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a. Regnskapet følger kalenderåret
- b. Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c. Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d. Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskonto-rapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike konto-planer. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5. Sumlinjen Netto rapportert til bevilgningsregnskapet er lik i begge oppstillingene.

Alle statlige virksomheter er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Statped, som ordinært forvaltningsorgan (brutto-budsjettert virksomhet) tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Alle tall er i hele kroner.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet.

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Statped har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som etaten har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser Statped står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet og tillegg til tildelingsbrev for hvert kapittel/post.

Statped har mottatt fullmakt til å belaste kapittel/post 0220 21 – Tilrettelegging av prøver og eksamen, fra Utdanningsdirektoratet.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsrapporteringen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen.

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall Statped har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Etaten har en trekkrettighet for disponible tildelinger på konsernkonto i Norges bank. Tildelingene skal ikke inntektsføres og vises derfor ikke som inntekt i oppstillingen.

Note 8 til artskontorrapporteringen viser forskjeller mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Foto: Sveinung Wiig Andersen

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2024

Utgifts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling*	Regnskap 2024	Merutgift (-) og mindreutgift
0223	Statlige skoler og fjernundervisningstjenester	01	Driftsutgifter statlige skoler	30 518 000	29 928 623	589 377
0223	Statlige skoler og fjernundervisningstjenester	45	Større anskaffelser statlige skoler	809 000	0	809 000
0230	Statlig spesialpedagogisk støttesystem	01	Driftsutgifter	624 847 000	595 192 222	29 654 778
0230	Statlig spesialpedagogisk støttesystem	21	Spesielle driftsutgifter	27 200 000	28 779 256	-1 579 256
0230	Statlig spesialpedagogisk støttesystem	45	Større anskaffelser og vedlikehold	19 220 000	6 491 891	12 728 109
0220	Utdanningsdirektoratet - Spesielle driftsutgifter	21	Utdanningsdirektoratet - Spesielle driftsutgifter	2 110 000	2 103 133	
Sum utgiftsført				704 704 000	662 495 126	

Inntekts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling*	Regnskap 2024	Merutgift (-) og mindreutgift
3223	Statlige skoler og fjernundervisningstjenester	02	Salgsinntekter statlige skoler	715 000	721 210	6 210
3230	Statlig spesialpedagogisk støttesystem	01	Oppdragsinntekter	27 200 000	28 779 256	1 579 256
3230	Statlig spesialpedagogisk støttesystem	02	Salgsinntekter	3 545 000	3 562 060	17 060
5309	Tilfeldige inntekter	29	Tilfeldige inntekter	0	3 379 915	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift	0	56 343 556	
Sum inntektsført				31 460 000	92 785 997	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet					569 709 129	

Kapitalkontoer

60093501	Norges Bank KK /innbetalinger				65 800 855	
60093502	Norges Bank KK/utbetalinger				-645 868 206	
702962	Endring i mellomværende med statskassen				10 358 222	
Sum rapportert					0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)				2024	2023	Endring
702962	Mellomværende med statskassen			-34 709 439	-45 067 661	10 358 222

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler).
Se Note B: Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år for nærmere forklaring.

Note A: Forklaring av samlet tildelingsutgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0230 01	28 537 000	596 310 000	624 847 000
0230 45	8 284 000	10 936 000	19 220 000
0230 21	0	27 200 000	27 200 000
0223 01	1 407 000	29 111 000	30 518 000
0223 45	429 000	380 000	809 000

Note B: Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindre-inntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Inn-sparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Kompensasjon for lønnsoppgjøret 2024*	Maks. overførbart beløp**	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten***
0223 01		589 377		595 586	6 210			595 586	508 000	1 938 150	595 586
022345	"kan overføres"	809 000		809 000	17 060			809 000		744 000	744 000
023001		29 654 778	-140 480	29 514 298	1 5979 256			29 514 298	11 466 000	40 708 200	29 531 358
023021	"kan nyttes under post 01"	-1 579 256		-1 579 256				-1 579 256		1 360 000	
023045	"kan overføres"	12 728 109		12 728 109				12 728 109		21 391 000	12 728 109

- * Kolonnen viser lønnskompensasjon på den enkelte budsjettpost for lønnsoppgjørene 2024 slik foreslått i departementenes omgrupperingsproposisjoner og slik disse fremgår av vedlegg 4 i Prop. 36 S (2024-2025) Nysaldering av statsbudsjettet 2024. Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon.
- ** Maksimalt beløp som kan overføres er lønnskompensasjon pluss 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24, fratrasket lønnskompensasjon, eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet «kan overføres». For poster uten stikkordet «kan overføres», beregnes maksimalt overførbart beløp slik: (Årets bevilgning - lønnskompensasjon)*5% + lønnskompensasjon. Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.
- ***Mulig overførbart beløp er «Sum grunnlag for overføring», men maksimalt «Maks. overførbart beløp», og minimum «Kompensasjon for lønnsoppgjøret 2024». Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon om mulig overførbart beløp.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter (gjelder for både utgiftskapitler og inntektskapitler)
Det ble bevilget midler til Statped over Utdanningsdirektoratets Kap. 220 Post 21 for tilrettelegging av eksamen og prøver. Belastningsfullmakten er på 2 100 000 kr og det er brukt 2 103 133.

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre på utgiftskapitler og inntektsført av andre på inntektskapitler)
Hvem er mottaker, avgitt beløp og benyttet beløp

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter
Kap 0223 Post 01 mot tilsvarende merinntekt Kap 3223 Post 02, Kap 0230 Post 01 mot tilsvarende merinntekt Kap 3230 Post 02, Kap 0230 Post 21 mot tilsvarende merinntekt Kap 3230 Post 01.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2024

	Note	2024	2023
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	28 779 256	29 430 319
Salgs- og leieinntekter	1	3 484 556	2 875 631
Andre inntekter	1	3 273 942	685 000
Sum inntekter fra drift		35 537 754	32 990 950
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	463 503 653	439 573 960
Andre utbetalinger til drift	3	183 218 229	170 099 991
Sum utbetalinger til drift		646 721 882	609 673 951
Netto rapporterte driftsutgifter		611 184 129	576 683 001
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
Sum investerings- og finansinntekter		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	15 889 876	26 336 077
Utbetaling til kjøp av aksjer	5, 8	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	3 974	9 298
Sum investerings- og finansutgifter		15 893 850	26 345 375
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		15 893 850	26 345 375
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	0	0
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	0	0
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		1 025 293	984 908
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		56 343 556	53 282 458
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		0	0
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler		-57 368 849	-54 267 365
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		569 709 129	548 761 010

	Note	2024	2023
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld			
Fordringer på ansatte		0	123 345
Kontanter		0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk		-16 175 354	-19 440 222
Skyldige offentlige avgifter		-51 031	-34 481
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse		-17 825 939	-21 804 355
Mottatte forskuddsbetalinger		-699 507	-3 947 504
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m)		49 181	42 401
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger		-6 789	-6 845
Sum mellomværende med statskassen	8	-34 709 439	-45 067 661

Note 1: Innbetalinger fra drift

	31.12.2024	31.12.2023
Innbetalinger fra gebyrer		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	26 341 351	24 284 579
Tilskudd fra EU	400 016	148 153
Tilskudd fra organisasjoner og stiftelser	0	4 997 587
Andre tilskudd og overføringer	2 037 888	0
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	28 779 256	29 430 319
Salgs- og leieinnbetalinger		
Salgsinntekt varer avgiftspliktig	24 958	6 146
Salgsinntekt tjenester, avgiftspliktig	251 045	59 450
Læremidler, hjelpemidler	131 592	175 552
Annen salgsinntekt varer, avgiftsfri mva lov kap 6	0	8 330
Kursinntekter	0	110 000
Refusjon for tjenester-salgsinntekt	2 339 513	1 502 455
Betaling fra offentlig virksomhet vedr. skole, barnehage, internatplass	684 508	911 098
Hus-/fremleieinntekter, egne/andre leide bygg	52 940	102 600
Sum salgs- og leieinnbetalinger	3 484 556	2 875 631
Andre innbetalinger		
Annen driftsrelatert inntekt, avgiftspliktig	25 228	0
Salgssum anleggsmidler	3 243 714	0
Salgssum anleggsmidler, unntatt avgiftsplikt	5 000	685 000
Sum andre innbetalinger	3 273 942	685 000
Sum innbetalinger fra drift	35 537 754	32 990 950

Note 2: Utbetalinger til lønn

	31.12.2024	31.12.2023
Lønn	398 312 354	379 094 960
Arbeidsgiveravgift	56 343 556	53 282 458
Pensjonsutgifter	35 177 128	33 498 572
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-33 167 363	-34 471 849
Andre ytelser	6 837 977	8 169 820
Sum utbetalinger til lønn	463 503 653	439 573 960
Antall årsverk:	585	498

Note 3: Andre utbetalinger til drift

	31.12.2024	31.12.2023
Husleie	67 836 223	64 665 727
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	518 211	272 479
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	13 546 369	14 959 661
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	348 585	320 242
Mindre utstyrskaffelser	6 747 818	1 160 401
Leie av maskiner, inventar og lignende	7 786 452	10 101 586
Kjøp av konsulenttenester	18 072 272	19 804 204
Kjøp av andre fremmede tjenester	8 697 633	5 896 509
Reiser og diett	32 426 293	27 948 663
Øvrige driftsutgifter	27 238 373	24 970 520
Sum andre utbetalinger til drift	183 218 229	170 099 991

Note 4: Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2024	31.12.2023
Innbetaling av finansinntekter		
Inntekter fra eiendeler i selskap m.m	0	0
Salgssum ved realisasjon av verdipapirer	0	0
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2024	31.12.2023
Utbetaling av finansutgifter		
Renteutgifter	3 974	9 298
Valutatap	16	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	3 974	9 298

Note 5: Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2024	31.12.2023
Utbetaling til investeringer		
Immaterielle eiendeler og lignende	189 075	36 430
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	1 073 800	4 301 600
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	14 627 001	21 998 047
Sum utbetaling til investeringer	15 889 876	26 336 077

	31.12.2024	31.12.2023
Utbetaling til kjøp av aksjer		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Note 6: Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2024	31.12.2023
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 7: Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2024	31.12.2023
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 8: Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A: Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

		31.12.2024	31.12.2024	
		Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rappo mellomværende med sta	Forskjell
Finansielle anleggsmidler	Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
	Obligasjoner	0	0	0
	Sum	0	0	0
Omløpsmidler	Kundefordringer	1 119 113	0	1 119 113
	Andre fordringer	0	0	0
	Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
	Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0	0
	Sum	1 119 113	0	1 119 113
Langsiktig gjeld	Annen langsiktig gjeld	0	0	0
	Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld	Leverandørgjeld	-27 368 888	0	-27 368 888
	Skyldig skattetrekk og andre trekk	-16 175 354	-16 175 354	0
	Skyldige offentlige avgifter	-53 734	-51 031	-2 703
	Annen kortsiktig gjeld	-9 634 088	-18 483 054	8 848 966
	Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0	0
	Sum	-53 232 064	-34 709 439	-18 522 625
Sum		-52 112 951	-34 709 439	-17 403 512

Statped er den statlige spesialpedagogiske tjenesten for kommuner og fylkeskommuner.

Vi samarbeider for å sikre god og tilpasset opplæring for alle. Vi tilbyr kompetanseheving i barnehager og skoler og bistand i enkeltsaker.

 statped.no

 facebook.com/statped